

ION BAIEȘU

**la
iarbă
albastură**

ION BĂIEȘU
LA IARBĂ ALBASTRĂ

EDITURA FACLA
Timișoara, 1973

Pâinișoară, abacul și robotul

Pâinișoară ședea la biroul lui și lucra la abac, adunând cu nădușeală și efort un șir de cifre de 25 de centimetri lungime. Bilele abacului — așezate pe zece rânduri, fiecare rând având opt albe și două negre — țcăneau vioi, cu un sunet scurt, regulat și industrial.

Pâinișoară lucra atât de absorbit și cu atâta sârguință, încât ochii lui păreau tot două bile de abac care aleargă pe sârmă de colo-colo. Era soare afară (că te va raze ajungeau până pe ceafa lui Pâinișoară), sandvișurile cu parizer și telemea de oaie așteptau ora 11 spre a fi consumate — adică totul era normal.

Într-o asemenea zi profund obișnuită și banală, pe ușa biroului lui Pâinișoară a intrat, deodată, un robot.

Înalt cât un om de un metru și șaizeci și doi de centimetri, cu capul mare și pătrat, cu o antenă în creștet, cu un ochi ciclopic în frunte, cu burta pătrată, cu picioarele puțin crăcnate și groase, robotul a deschis, cum ziceam, ușa și a intrat foarte sigur de el, ca și cum ar fi fost un coleg de serviciu al lui Pâinișoară și ar fi venit să-i ceară o țigară. Văzându-l, Pâinișoară a rămas cu degetul încremenit pe abac și, măcar că era absolut chel, spaima lui nu poate fi ilustrată decât cu clasică expresie „i s-a făcut părul măciucă”.

Robotul s-a îndreptat spre Pâinișoară, s-a așezat pe un scaun (scaun care a pârâit cumplit sub el) și a rostit următoarele cuvinte, cu o voce de-a dreptul omenească:

— Bună ziua, tovarășe Pâinișoară.

Pâinișoară s-a înclinat emoționat în fața robotului, după care a tăcut, luând o poziție de expectativă, așa cum cred că ar proceda orice om care s-ar afla în fața unui robot ale cărui intenții nu le cunoaște.

— Ce faci — continuă robotul — muncești?

— Muncesc, răspunse Pâinișoară, cu aerul omului modest, care vrea să dea de înțeles că da, muncește și el, dar poate că nu atât de bine ca alții.

Robotul tăcu, vreme în care își aprinse o țigară, ceea ce-l făcu pe Pâinișoară să simtă prin chelie un fior electric.

— Fumați? îl întrebă robotul, amabil.

— Nu, mulțumesc. De fapt, fumez, dar nu „Carpați” ci „Mărășești”.

— Asta nu-i o problemă, îi spuse robotul și, în aceeași clipă, își vârî țigara „Carpați în burtă printr-un orificiu, pentru ca s-o scoată peste o fracțiune de secundă transformată în „Mărășești. Pâinișoară puse țigara între fălcile încleștate și dădu să scoată chibritul s-o aprindă, dar, în aceeași clipă, robotul apăsă cu propria sa mână pe un buton de la subsuoară și o flacără zbură fulgerător spre țigara lui Pâinișoară, o aprinse și dispăru.

Pâinișoară avu în fața acestei dovezi incontestabile de abilitate tehnică, o atitudine contradictorie.

Cuprins de derută, el începu să râdă gros, cu ochii mari, pentru ca, dintr-odată, să se pleoștească și să privească un punct fix, arătând ca un om tâmpit.

Robotul nu părea să fie interesat de aceste schimbări sufletești bruște ale lui Pâinișoară și continuă să fumeze meditativ.

— Cum o duci cu sănătatea, tovarășe Pâinișoară?

Întrebă el la un moment dat, dovedind o bunăvoință de-a dreptul sindicală.

— Mă simt bine, mulțumesc.

— Copii ai?

— Am doi. Căsătoriți, la casele lor.

— Ce preocupări ai, în afara serviciului? Duci o viață simplă sau complexă.

— Nu, nu e complexă. E simplă, răspunse sincer

Pâinișoară, revenindu-și din starea de apatie. După amiază fac de obicei o plimbare, văd eventual un film. Seara stau în pat și citesc cu glas tare „Informația”, ca să audă și soția. Îi place nemaipomenit de mult să-i citesc „Informația*” cu glas tare. Încolo, totul e simplu și normal. Nu am complexe.

— Problemele privind progresul tehnic te preocupă?

— Foarte puțin.

— Atunci — spuse robotul, răsuflând ușurat — cu dumneata va fi mult mai simplu. Ne vom înțelege repede. Așadar, dragă tovarășe Pâinișoară, am venit să te anunț că, începând de astăzi, atribuțiile

dumitale trec în sarcina mea. Calculele dumitale (ca, de altfel, ale întregului serviciu de contabilitate și evidență) le voi face eu. Lasă-mi toate actele și dosarele, ia-ți abacul și du-te cu Dumnezeu.

Pâinișoară se făcu galben și întinse gâtul spre ro bot, întrebându-l răgușit:

— Nu înțeleg. Am greșit cu ceva în muncă, am săvârșit vreo abatere pentru care am fost scos din serviciu?

— Nu, nici vorbă. Sistemul dumitale de muncă, atât de plictisitor și rudimentar, nu mai corespunde nivelului de dezvoltare a tehnicii și, în mod logic, trebuie să fie înlocuit. Ceea ce faci dumneata cu abacul în opt ore, eu fac în câteva minute. Nu trebuie să te superi pe mine, eu sunt o mașină, nu am sentimente, deci nu-ți pot purta niciun fel de pică.

Dimpotrivă, aș spune că-mi ești chiar simpatic de când mi-ai spus chestia cu „Informația”.

Supus, Pâinișoară se ridică de la birou și dădu să se îndrepte spre ușă, încă uluit și zăpăcit de întorsătura vieții.

— Și acuma ce se va întâmpla cu abacul și cu mine?

— Asta nu trebuie să te îngrijoreze. Dumneata vei primi o muncă corespunzătoare, iar abacul va fi retopit și se va transforma, probabil, într-un produs nou. Acum scoate din sertar toate hârtiile și pune-le pe masă, că sunt grăbit.

Pâinișoară asculta totul ca în vis și, tot ca în vis, dădea hârtiile în primire robotului. Sufletul lui era sfâșiat de o reală disperare. Parcă nu-i venea să creadă că trebuie să plece și să se despartă de unealta muncii sale. Douăzeci și șapte de ani, el și cu abacul trăiseră într-o perfectă stare de armonie, dusă până la confuzie. Uneori, nici nu mai știa dacă el este aba cul, sau abacul este el. Se întâlneau la ora 7 dimineața, luau câteva hârtii în față și — vreme de opt ore — țac, țac, mai lucrau, mai se opreau, uneori mai greșeau și luau lucrul de la început — și așa, zi de zi.

Munca — ce e drept — nu era teribil de pasionantă, dar era liniștită și normală, se desfășura în tihnă.

Istoria își urma cursul ei firesc, alergând când mai re pe de când mai încet, ca bilele — negre și albe — ale abacului pe sârmă. Viața lui Pâinișoară se desfășura atât de frumos și normal, între abac și „Informația” citită seara în pat nevastei, încât nici măcar nu-i trecuse

prin minte că cibernetica va putea să intervină la un moment dat pe coordonatele existenței sale. Și acum, iată, dintr-odată, un robot vine și-i ia locul. Totul era atât de uluitor, aproape neverosimil. Un robot... Un obiect de metal îl înlocuiește pe el, om, ființă complicată, compusă din carne, rațiune și sentimente. Dar cu ce drept? Pentru ce se dă prioritate acestui monstru de tinichea cu bec în frunte și se aruncă la gunoi abacul, această tradițională și bine verificată armă de birou, care a adus atâtea servicii omenirii?

Pâinișoară se uita la abac cu lacrimi în ochi – lacrimi sincere, omenești. Nu de el personal îi păsa.

El va primi o alta muncă, dar cum să se despartă de abac? De ce?

Și, dintr-odată, Pâinișoară ajunsese la concluzia că e și el om, că are și el personalitatea lui, care nu trebuie călcată în picioare, mai ales de o ființă neînsușită, căreia el îi e superior, având suflet și sentimente. Ca să-și dovedească aceasta, apucă abacul cu ambele mâini și lovi pe neașteptate robotul drept în creștet. Lovitura căzu ca un trăsnet. Individul cibernetic se înmuie de parc-ar fi fost de ceară și se prăbuși la pământ.

Pâinișoară fu surprins el însuși de facilitatea cu care își învinsese rivalul și se simți puternic în fața istoriei și a mersului ei ireversibil. Iată că el, Pâinișoară, era în stare să o supună, și nu invers. Iată că, dacă vrea el, abacul putea rămâne mai departe suveran.

Ca să-și dovedească și mai concret atotputernicia.

Pâinișoară săvârși un gest simbolic: îl scuipă pe robot drept în frunte și călcă peste el, ca peste un cadavru.

După aceea, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, se așeză la birou și începu să țacăne din abac, liniștit și tihnit ca întotdeauna, fără să-i pese de nimic.

Din când în când, mângâia abacul cu duioșie. Abacul ocupa un loc prea important în viața și în concepțiile lui despre lume și istorie, ca să-l lase să piară.

Nefericitul Pâinișoară habar n-avea, însă, că robotul era înzestrat — printre alte complexe instalații — și cu un fel de atelier propriu de reparat. În clipa căderii, un buton declanșase automat atelierul și acesta începu să se pună la punct, cu o rapiditate cibernetică, defecțiunile produse de lovitura dată de Pâinișoară. Astfel, peste

șapte minute de la accident, robotul se ridică în picioare, cât se poate de teafăr.

Fără grabă, liniștit, el se duse spre Pâinișoară, îl luă de gulerul hainei, îl întoarse cu fața spre ieșire, după care îi aplică un picior în spate, nici prea tare, dar nici prea moale. Pâinișoară zbură, împreună cu abacul, ca o ghiulea, direct prin ușă, pe care o găuri la mijloc.

Robotul, ca orice gospodar adevărat, înainte de a se apuca de treburile sale de serviciu, scuipe în palme și porni să repare gaura din ușa prin care ieșise Pâinișoară, la exact șapte minute după ce încercase să oprească istoria în loc.

La iarbă albastră

Am locul meu unde fac întotdeauna prima ieșire la iarbă verde. Undeva, într-o pădure seculară și celebră. Exact locul unde ieșeau, la primul colț al ierbii, străbunii mei. Acolo unde a răpit-o un haiduc pe străbunica mea într-o zi, pentru ca, după puțin timp, s-o aducă înapoi cu bunicul meu nou-născut în brațe.

Am în respectivul codru verde luminișul meu, cu vatra mea pentru foc și frigare, cu scorbura în care trag un pui de somn pe la ora două, cu tranzistorul în brațe.

Anul acesta de-abia am așteptat să se facă primă vară. Cum s-a făcut, cum am fugit la iarbă verde.

Locul meu era neschimbat. Luminișul era la fel de luminos. Iarba la fel de verde. Scorbura la fel de primitoare. Vatra pentru foc era încă fierbinte. Am adunat vreascuri, am făcut focul, am fript un hartan de miel, am scos vinul cel roșu din portbagajul mașinii și am început să mâncăm, eu și nevastă-mea, cu acea poftă specifică românului la aer liber.

Deodată (cu acest cuvânt încep toate marile întâmplări), în luminișul meu, în care nu călcase alt picior de vilegiaturist de pe vremea haiducilor, văd coborând un obiect portocaliu în formă de farfurie.

— Fii calmă — îi spun soției — e un OZN.

Așteptăm câteva clipe. Din farfurie ies două persoane extraterestre, fiecare cu antena în creștet și cu becul în frunte. Zic

nevestei:

— Nu te băga, lasă-mă pe mine să discut cu ei.

— Dar nu te enerva, cum ai tu obiceiul — mă sfătui ea, cu grijă.

Cei doi se apropie la doi pași, se opresc și tac.

Tac ei, tac și eu. Nevasta nu se stăpânește și zice:

— Poate vă e sete sau foame, poate vreți să se viți niște miel?

— Țștia nu consumă decât pe specificul lor —

Îi spun eu, confidențial. Nu te băga.

Mă duc, scot din rezervorul mașinii niște benzină, le pun pe o farfurie, ei — nimic. Altceva era dacă le-aș fi dat niște mercur, știu, dar de unde, că n-aveam termometrul la mine.

— Dragă — îmi spune nevasta — am impresia că li s-a defectat ceva, deoarece văd că nu le mai clipește becu-n frunte. Ia șurubelnița și umblă puțin la ei, că tu te pricepi.

Fac cum spune ea. Iau o șurubelniță, mă apropiu de unul dintre ei și încep să-i slăbesc șuruburile. Și unde nu mi-ți aud o voce zicând:

— la mâna, mă, de pe mine!

— Vă rog să mă iertați — zic — am vrut să vă fac un bine.

Cei doi se pun pe un răs metalic, care m-a înfiorat de-a lungul șirei spinării, și se așază la masa noastră.

— Mamă, ce mutre aveți! ziseră ei, răsând ca de menții și înghițind din circa trei mișcări tot mielul.

Totuși, sunteți simpatici. De unde ați procurat usturoiul?

— Ne bucurăm foarte mult — zise nevastă-mea, zâmbind cu o singură parte a danturii — că v-a plăcut friptura noastră. Nu serviți și puțin molan?

— Ba da — răspund ei, și ne gâlgâie pe loc tot vinul din damigeană, inclusiv cele trei sticle de Biborțeni frapate la izvor.

— Ați venit la iarbă verde? îi întreb.

— Da, am venit și noi la iarbă verde.

— Dar — zic eu politicoș — pe planeta dumneavoastră nu este iarbă verde?

— Nu, zic ei, la noi e numai iarbă albastră.

— Și?

— Păi cum o să ne ducem la iarbă albastră?

— Poate sunteți cam pretențioși — mi-am permis eu să mă exprim. În fond, iarba e iarbă...

— Într-adevăr, zic ei, și se reped asupra cornulețelor cu nuci și a fructelor, ca niște canibali, mormăind cu gurile pline. Minunate, doamnă, minunate.

O cafeluță n-aveți?

— Avem în termos. O fi rece.

— Nu contează.

După ce și-au băut cafeluța, cei doi s-au șters pe boturile lor metalice cu mâneca și s-au ridicat.

— Noi vă mulțumim foarte mult — spuseră ei.

— Și ne iertați că trebuie, să plecăm. Avem drum lung până la galaxia noastră.

— N-ați fi atât de amabil să ne dați și nouă un autograf, zise nevastă-mea, care e mare amatoare de suveniruri.

— Ba da, ziseră ei. Cu plăcere.

— Vai, sunteți foarte drăguți!

Și atunci cei doi și-au scos bricegele și s-au iscălit pe noi, ca pe copaci, cu niște litere de ți se răsucea limba în gură până le deslușeai. Barbar obicei!

— Ați uitat să puneți data! am strigat eu, cu ironie usturătoare, în urma lor, dar ei nu m-au auzit.

Au pornit motoarele farfuriei și au dispărut.

Apoi am umblat să caut un savant care să-mi des cifreze inscripția lăsată pe trupurile noastre de cei doi extra. Credeam că e ceva important, un mesaj zguduitor către locuitorii Pământului. În sfârșit, am găsit pe unul care mi-a tradus inscripția. Care ce credeți că zicea? „Proștilor, o să venim și la anu”.

De aceea vă și întreb: oare tot Universul ăsta e plin de nesimțiți?

Culoarea galben

Trebuie să vă cer iertare pentru faptul că astăzi am să vă spun o poveste despre o culoare. Este vorba de culoarea galben. Sigur că aş fi putut foarte bine să scriu o poveste despre un om, dar, cum am scris atâtea despre oameni, nu mă mai simt în stare să spun nimic nou despre ei.

A fost, deci, odată ca niciodată, o culoare galben. Încă de mică, culoarea galben era palidă şi bolnăvicioasă. „De ce-o fi fiinţa asta atât de galbenă?” se întrebau părinţii culorii galben. „Ce-o să ne facem cu ea atât de galbenă?” Dar iată că respectiva a împlinit 18 ani. Era vremea când trebuia să-şi aleagă un drum în viaţă. Familia ei — adică părinţii, unchii, mătuşile şi bunicii — s-au adunat pentru a discuta această problemă delicată.

— S-o facem doctoriţă, a spus mama. Doctoriţă pentru copii: e delicată, are suflet sensibil.

— Nu e bine, a răspuns tatăl. Închipuiţi-vă că va fi obligată să recomande copiilor să se îngrăşe şi să fie roşii în obraji, în timp ce ea este slabă şi gal benă. Pentru copii, exemplul este hotărâtor.

— Într-adevăr, spuse bunicul, care în tinereţe fusese boxer, e bine ca în viaţă omul să-şi aleagă mese na potrivită fizicului său. Fizicul mi se pare criteriul principal în alegerea meseriei. Iată, de pildă, cazul unui prieten de-al meu care era mic de statură şi care s-a făcut inventator. Inventă tot felul de maşini complicate, dar, pentru că era mic, nu le putea porni niciodată: nu ajungea la butoane.

— Eu cred că psihicul este cel mai important în alegerea meseriei, spuse bunica. Cunosc cazul unui în divid trist care, din greşeala părinţilor, s-a făcut umorist, ceea ce l-a determinat, desigur, să ajungă alcoolic şi să bată cârciumile.

— Eu cred că cel mai sănătos şi modern este să o lăsăm pe ea singură să-şi aleagă meseria. Dacă copiii greşesc în viaţă, numai părinţii sunt de vină.

Căzură cu toţi de acord s-o lase pe culoarea gal ben să-şi aleagă singură meseria. Adică să nu se mai amestece nimeni.

Trecură zece ani, dar ea nu-şi alegea nicio me serie.

— Ce vrei să te faci în viaţă? au întrebat-o părinţii pe culoarea galben, curioşi, într-o zi.

— Poetă, a răspuns culoarea galben, fără să se gândească.

— Iată o idee excelentă, a răspuns un unchi, în cântat. Nimic nu poate fi mai potrivit pentru o ființă bolnăvicioasă și galbenă decât meseria de poetă.

— Ai scris vreo poezie până acum? a întrebat-o mama.

— Nu, a răspuns culoarea galben, dar asta n-are nicio importanță.

Au trecut anii și culoarea galben conta în familie ca poetă. Părinții o îmbrăcau și-i dădeau de mâncare, iar ea ședea toată ziua pe gânduri. Seara pleca prin cafenele și baruri, ca să se distreze și să facă boemă.

Spre dimineața se întorcea întotdeauna.

— Uite ce e — i-au zis într-o zi părinții, în culmea indignării — tu ești singurul nostru copil, ținem la tine ca la ochii din cap, pentru tine muncim, pentru tine facem totul. Dar tu ce faci? Ai spus că ești poetă. Arată-ne o poezie scrisă de tine.

— N-am scris încă nicio poezie, a răspuns ea calmă. Deocamdată mă gândesc.

— Bine, dacă te gândești, au zis ei, gândește-te.

Și au închiso în casă. Nu i-au mai dat voie să meargă nici la cafenele, nici la baruri.

— Până nu scrii o poezie, nu ieși din casă!

A doua zi, la ceai, culoarea galben le-a spus, fericită:

— Am scris primul vers: „Eu sunt culoarea galbena. Dar nu am rimă la „galben” și nu pot să continui. Faceți-mi rost de o rimă.

Părinții au chemat mătușile, unchii și bunicii și s-au apucat cu toții să caute o rimă pentru cuvântul galben. Oricât s-au chinuit, însă, nu au găsit. Atunci au alergat prin oraș, pe la cunoștințe, au încercat să cumpere de undeva o rimă, au dat anunț și la ziar, dar fără succes.

— N-am găsit rimă, i-au spus ei, disperați. Ce-ai să te faci?

— Cred că am să mă fac rapiță, a răspuns râzând cu obrăznicie culoarea galben, și a plecat la cafenea.

Părinții au rămas pleoștiți. Desigur, nu era decât vina lor că fata nu ajunsese poetă. Dacă i-ar fi găsit o rimă la galben...

— S-o mai lăsăm în pace, le spuse bunicul, omul cel mai înțelept din familie. Poate e un geniu. Se zice că toate geniile au fost galbene.

Sentimentul învinge

„Nemuritor și de necuprins în cuvinte este sentimentul iubirii! O, ce emoție, ce emoție, ce spaimă mă încearcă numai la gândul că omenirea — într-o clipă de nebunie, lașitate sau egoism — ar putea pierde acest sentiment. Iubire! Ce săracă ar fi viața fără tine! Ce searbădă literatura, arta, muzica! Iu bim de când ne naștem și până murim, iubim ne încetat...

Nu, cuvintele de mai sus nu sunt citate dintr-un clasic, ci reprezintă modestele și pătimășele mele reflecții pe marginea unei întâmplări pe care am urmărit-o recent și care a lăsat asupra afectului meu urme adânci și de neșters.

Mă dusesem zilele trecute la o primărie ca să obțin un act și, cum obținerea unui act nu este în totdeauna o întreprindere dintre cele mai lesnicioase, am avut timp să asist la o întâmplare teribil, teribil de emoționantă. Am văzut, cu alte cuvinte, la fața locului, în fibră și oase, ce este iubirea, cum arată ea încarnată și cum nu se lasă învinsă de către celelalte sentimente.

La un moment dat au intrat pe ușa oficiului de stare civilă un bărbat simțitor apropiat de vârsta de șaptezeci de ani, oarecum destul de decimat fizicește, cocoșat, chel și cu burtă, însoțit de o tânără a cărei înfățișare și al cărei mers nu anunțau mai mult de optsprezece anișori bruneți și fierbinți. Mărturisesc că am simțit o puternică undă de mirare în clipa în care am observat amănuntul că el era îmbrăcat în costum de mire, iar ea în rochie de mireasă. Respectiva pereche a luat loc în sala de așteptare, așezându-se cuminte pe o bancă. Cu obraji arzând de rușine pentru slăbiciunea mea neînfrânată de a mă introduce nepoftit în sufletele oamenilor, m-am apropiat și am ascultat șoaptele lor calde, care adesea mă dogoreau ca focul unei sobe de teracotă.

— Îți mai aduci aminte, Pamfile, când ne-am cunoscut acum o săptămână în Gara de Nord? întrebă ea, dulce, pe mirele septuagenar.

— Da, iubito, îmi amintesc. Era la bufetul de clasa a doua. Îmi amintesc exact cum am făcut noi cunoștință și cum te-am invitat eu imediat la bufetul de clasa întâi și cum ți-am spus că acolo este de tine și că trebuie să fii a mea pentru totdeauna. Adică soția mea.

— Da, dragul meu Pamfil, așa este, dar recunoaște că și eu te-am intuit pe loc și am fost de acord cu tine pentru că mi-am dat seama cu ce fel de material am de-a face și că vom fi fericiți amândoi în vecii vecilor.

— Dar recunoaște și tu, Puși dragă, cum am trecut eu peste toate piedicile, peste toate obstacolele și cum n-am ținut seama de nimic, de toate bârfele și insinuările și am introdus actele.

— Dar recunoaște, dragul meu, că și eu, în ciuda tuturor răuvoitorilor și, mai ales, a familiei tale, adică a ordinarei de nevastă-ta, n-am dat înapoi nicio clipă, și asta pentru că te iubesc ca pe lumina ochilor și fără tine nici nu concep să trăiesc.

Convorbirea celor doi îndrăgostiți ar fi continuat probabil încă multe minute, la aceeași înaltă tensiune afectivă, iar eu aș fi plâns în continuare de emoție, așa cum am plâns, când eram adolescent, la tragedia „Romeo și Julieta”, dacă în sala de așteptare a stării civile n-ar fi intrat, la un moment dat, un grup de bărbați, femei, bătrâni, bătrâne, copii și adolescenți.

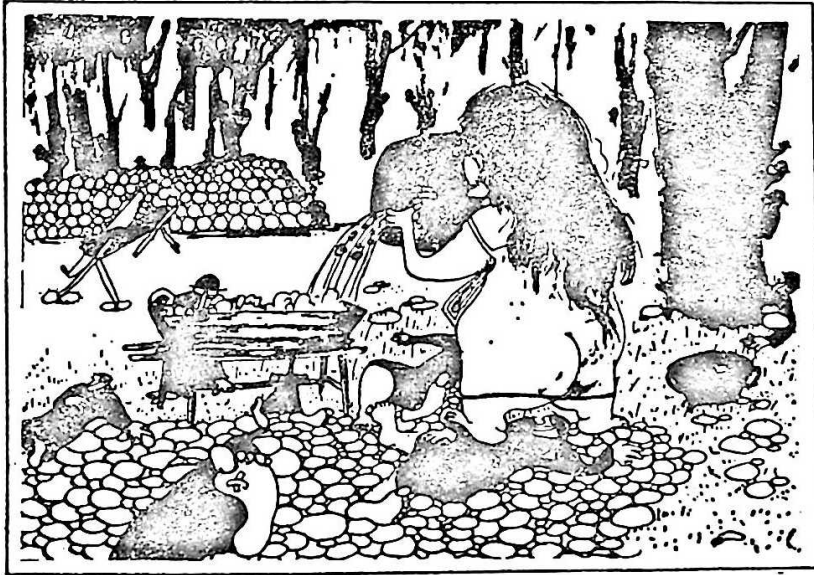
După felul foarte brusc în care cei doi îndrăgostiți s-au îngălbenit și-au tresărit, am înțeles că noii veniți reprezentau familia dezlănțuită a mirelui, care apă ruse acolo să protesteze și să facă scandal. Ei bine, nu m-am înșelat, căci neamurile mirelui s-au repezit ca niște fiare să sfâșie rochia albă de mireasă a tinerei Pusi, dacă nu chiar pe însăși Pusi în persoană.

— Pamfile, urlă fosta soție a mirelui, ai dat în mintea copiilor, te compromiți la bătrânețe?! Cum poți să te lași dus de nas de o escroacă întâlnită în gară și încă fără buletin de București?

— Pamfile, a reacționat mireasa, cu glasul sugrumat de indignare, dacă lași să fiu insultată, am să-mi fac singură dreptate, că eu nu știu multe, că nu m-a crescut mama cu guvernanta și ți-o păruiesc aici de iese fulgii din ea !

— Tată, strigau fiii mirelui (dintre care unul avea copii de vârsta miresei) fii rezonabil și nu te lăsa indus în eroare. Ce dumnezeu, doar ești bunic!

— Nemernicilor! izbucni Pamfil, nemaiputându-și abține furia care clocotea în el ca lava într-un vulcan.

Ne urâți și ne invidiați pentru că ne iubim sincer, pentru că nu suportați să ne vedeți fericiți? Vreți să distrugeți o dragoste curată? Cărați-vă de-aici, că vă desfiiez!

Bineînțeles că au apărut imediat la locul scandalului primarul și ofițerul stării civile. Ceea ce m-a uimit de-a dreptul și m-a indignat la culme a fost straniul fapt că atât primarul, cât și ofițerul stării civile îl sfătuiau pe Pamfil să nu contracteze această căsătorie „nefirească”, să se întoarcă din nou în mijlocul familiei sale.

— Dar noi ne iubim sincer! strigau cei doi candidați la căsătorie, răgușiți de disperare.

Nimeni nu-i asculta însă, nimeni nu-i auzea. Până când mi-am ieșit eu din fire și am început să urlu.

— Ajunge! Ajunge cu calomnia și persecuția!

Unde ne aflăm? În evul mediu, cu metodele lui bar bare? Ne aflăm în secolul douăzeci, scăpat pentru totdeauna de sub jugul prejudecăților. Obtuzilor! De ce persecutați pe acești doi îndrăgostiți? Ce aveți cu această tânără înflăcărată? Insinuați că ea dorește să se căsătorească cu acest bărbat de 70 de ani, deoarece ea speră cu ardoare un buletin de capitală, pentru că se simte minunat în automobilul lui cu o capacitate cilindrică de 1.500 centimetri, inclusiv în apartamentul lui central? Ei bine, s-ar putea ca ea să țină la îndeplinirea acestor aspirații materiale. Și? Ce importanță are? Important e că ea îl iubește sâncer și nebunește. O, dacă ați fi

auzit, cum am auzit eu adineauri, șoaptele ei dogoritoare, cuvintele ei mustind de emoție! Nu vulgarizați gestul ei curat, amestecând interesele cu sentimentele. Poate că tot atât cât îi prețuiește automobilul, ea îi prețuiește și caracterul. Poate că tot atât cât prețuiește buletinul de Capitală, ea prețuiește și temperamentul lui. Poate că...

Teribil mă dezlănțuisem, eram într-o vervă tur bată. Toți cei de față mă ascultau înmărmuriți. La un moment dat, tânăra Pusi îmi șopti emoționată:

— Mai încet, domnule, nu răcni!

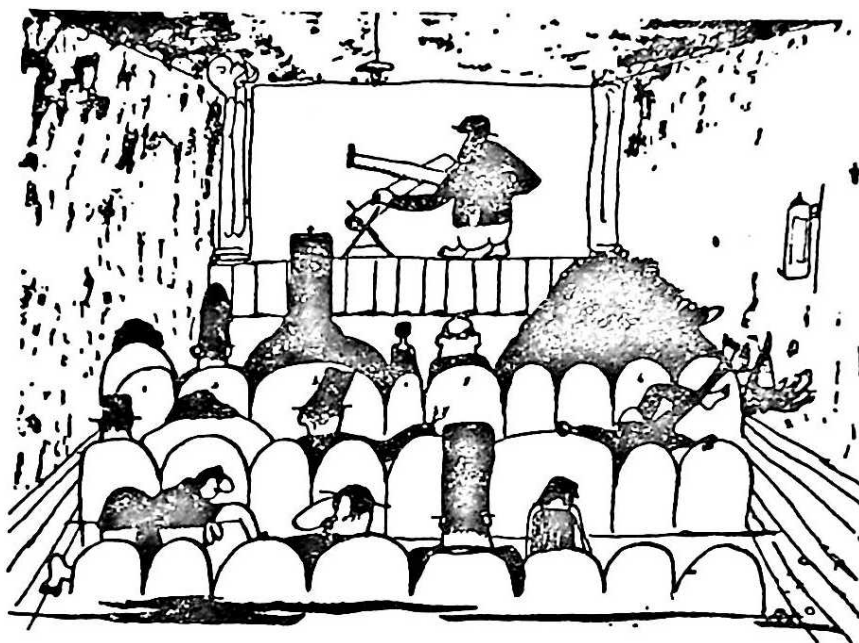
Bătrânul mire adormise la pieptul ei. Atâta zbucium îl istovise.

Țara lui Papură Vodă

Nici prin cap nu ne trecea nouă, salariaților combinatului pentru împletituri complexe din papură, să facem o vizită în străinătate. Iată însă că, într-o bună zi, îmi sosi următoarea telegramă din partea directorului general de resort din minister: „Vino urgent”.

Atât eu, în calitate de director, cât și celelalte cadre de conducere sau de specialiști, am căzut brusc pe gânduri. Eram extrem de îngrijorați.

— E clar, a zis șeful serviciului control tehnic de îi calitate — și în clipa respectivă ne-am gândit cu toții la ultimul scandal înfiorător izbucnit în urma lansării pe piață de către combinatul nostru a unui lot de poșete de damă împletite din papură, poșete care, din cauză că papura nu fusese bine uscată, intrau imediat în putrefacție, producând o duhoare insuportabilă, astfel încât o cumpărătoare s-a exprimat în presă că, atunci când poartă o poșetă fabricată de noi, parcă ar avea agățată de braț o mlaștină.

În seara aceleiași zile am pornit spre București având inima cât un purice. Situația producției era atât de dezastruoasă încât mă puteam aștepta la orice.

Toată noaptea am stat la fereastra vagonului și am meditat adânc: „Doamne, dacă ne desființează, ca nerentabili, nu de mine mi-e milă, ci de colectivul pe care l-am crescut. O singură speranță aveam: că cel ce mă chemase îmi fusese coleg de bancă la liceu. Va uita el oare în aceste împrejurări grele pentru combinatul nostru deficitar că i-am suflat de atâtea ori la teze, că îi împrumutam adesea stiloul și guma și că ne citeam reciproc scrisorile de dragoste?

La sosire, în Gara de Nord, am dat un bacșiș gras hamalului și am strecurat zece lei în buzunarul unei țișănci. E o superstiție de care nu mă pot dezbara:

dacă dau bacșiș dimineața îmi merge bine toată ziua.

După ce m-am ras la frizeria „Lido”, am intrat proaspăt și vesel în biroul directorului general. Acesta mi-a întins mâna cam posac, ceea ce m-a făcut să arborez și eu o figură gravă și întristată.

— Știu că stați foarte prost ou producția. Cel puțin studiați experiența străină la nivelul tehnicii mondiale?

— Da. O studiem sistematic. Avem două abonamente colective la revista „Les împletitures des papures”.

— Uite, pentru a vă scoate din situația grea în care vă aflați, am hotărât să vă creăm posibilitatea să faceți o călătorie de studii în țara

lui Papură Vodă. Sunteți de acord?

— Tovarășe director general, vă mulțumesc în numele harnicului nostru colectiv și vă asigur să...

— Bine. Măine să-mi comunici componența delegației pe care ai s-o conduci.

Vestea cea minunată a ajuns ca fulgerul în combinat și orașel. La sosire, în gară, toți salariații mă așteptau cu flori. Am fost dus pe brațe până la mașină. O bucurie indescritibilă se putea citi pe chipurile cadrelor de conducere, care au năvălit apoi în biroul meu.

— Acesta e un semn de caldă apreciere, nu? mă întreba adjunctul, cu lacrimile șiroind pe obraji.

— Liniștiți-vă! le-am spus, sobru. Liniștiți-vă! Acum trebuie să trecem la treabă.

Și, imediat, am procedat la alcătuirea delegației.

Ca să nu iasă niciun fel de vorbe, adică să nu se spună că sunt subiectiv și părtinitor, am numit în delegație toate cadrele de conducere, adică toți șefii și toți adjuncții, inclusiv un fruntaș în producție, în scop stimulat. Am stabilit apoi, tot împreună, mijlocul de locomotie pe care urma să-l folosim. După discuții sincere și uneori în contradictoriu, s-a ales vagonul de dormit. Și deoarece s-a ajuns la concluzia că delegația noastră, formată din 20 de persoane, nu umple un vagon întreg, s-a ivit spontan propunerea de a lua și soțiile cu noi. Deși la început am fost șocat de îndrăzneala ideii, mai târziu am susținut-o și eu, pe considerentul că, decât să mâncăm hrană rece pe drum și să ne îmbolnăvim de stomac, e mai indicat și de preferat să avem soțiile lângă noi, soții care pot oricând improviza ceva cald la reșou. În al doilea rând, mi-am zis, altfel se vor comporta din punct de vedere moral delegații, știind că în apropierea lor se află ochiul necruțător al nevestelor.

În sfârșit, după pregătiri care au durat o lună de zile și în timpul cărora membrii delegației au fost scoși din producție, am plecat. Călătoria a decurs în mod plăcut și a durat două săptămâni, vreme în care am privit peisajele în colectiv, am făcut auziții la radio în colectiv, am jucat pietre în colectiv, am spus glume în colectiv, distrându-ne de minune.

Am ajuns în țara lui Papură-Vodă într-o minunată dimineață de vară, cu mult soare și cer senin, ceea ce a produs o desăvârșită

bună dispoziție în sufletele delegației noastre. După ce ne-am instalat cu toții într-un hotel confortabil și plăcut, ocupând un etaj întreg, am făcut o plimbare de agrement prin oraș.

A doua zi, la propunerea uneia dintre soții am hotărât să vizităm în mod organizat muzeele orașului, precum și celelalte monumente de artă, urmând ca între timp un membru al delegației noastre să se ocupe intens de organizarea vizitei de documentare la fa brica de papură din localitate. Vizitarea organizată a muzeelor și celorlalte monumente de artă nu ne-au luat decât patru zile, după care, la propunerea unei alte soții, am făcut o raită de câteva zile prin magazine, fie pentru a face diferite cumpărături personale, ca: fâșuri, rujuri, baticuri etc., fie pentru a ne interesa de prețuri și a face diferite comparații și comentarii.

Abia în ziua a opta colegul nostru ne-a anunțat că, după ce a bâjbâit o săptămână pe străzile orașului (nefericitul era și miop), a descoperit, în sfârșit, fabrica de papură pe care trebuia s-o vizităm. A doua zi ne-am și prezentat acolo, dornici să ne însușim experiența și tehnica prelucrării papurii la nivel mondial. Am fost primiți cu amabilitate și cu aceeași amabilitate plimbați prin diferite secții. Din păcate, câteva dintre soții s-au plâns că au picioarele umflate, iar altele că se plictisesc, ceea ce ne-a determinat să scurtăm vizita și să mulțumim gazdelor pentru amabilitate. La hotel, seara, încercând să recapitulez cu membrii delegației învățămintele culese, am constatat, cu oarecare enervare, că niciunul din harnicii mei colaboratori nu cunoșteau limba în care se dăduseră explicațiile în timpul vizitei în fabrică și că niciunul dintre ei nu și-a notat absolut nimic.

— Bine, măi tovarăși — le-am reproșat eu, pe bună dreptate — că nu știți limba e o lipsă obiectivă; dar de ce nu v-ați notat nimic din cele văzute și auzite? Putem noi, oare, atunci când facem o călătorie importantă de studii, cheltuind valută-forte, să ne bizuim doar pe memorie?!

Toți și-au plecat capetele, vinovați, și o clipă mia fost chiar milă de ei, mai ales că asistau și soțiile la această scenă neplăcută. În sfârșit, nu avea rost să repetăm vizita la fabrică, căci ne făceam de rușine, așa că le-am dat liber încă o zi pentru cumpărături personale.

În ultima zi am fost cu toții să facem o vizită protocolară lui Papură Vodă. Marele suveran al papurii era îmbrăcat într-o hlamidă de papură, ședea pe un scaun de papură și fuma țigări de papură. El ne-a întrebat ce impresie ne-a făcut țara lui, iar noi i-am răspuns că, din punct de vedere al papurii, ne-a făcut o impresie corespunzătoare. După care i-am mulțumit pentru amabilitate și ne-am retras.

În aceeași seară, delegația noastră s-a îndreptat spre patrie.

Pe drum, am petrecut de minune, distrându-ne în colectiv cu ajutorul diferitelor jocuri de societate, povestind diferite impresii culese *etc.* O dată ajunși acasă, am împărtășit pe larg experiența câștigată întregului colectiv, colectiv care a primit astfel un mare ajutor în muncă.

Curând, împletiturile noastre de papură luară un mare avânt.

Cotoiul

Nu sunt adeptul literaturii cu eroi recrutați din rândul animalelor și declar aici solemn și tare că nimic nu mă enervează mai mult decât fabulele, acea hibridă specie literară vulgar-moralizatoare. În concepția mea estetică, curajul este firul roșu care străbate trupul și sufletul artistului veritabil și de aceea n-am să pot accepta în ruptul capului să satirizez ne recunoștința fiului față de tată, punând acest defect abominabil pe spinarea vițelului și a bouului. Să avem curajul de a spune lucrurilor pe nume, adică să dăm omului ce e al omului și bouului ce e al bouului.

În ciuda acestor concepții ferme, iată că astăzi vă voi relata o poveste despre un animal. Mai precis despre un cotoi. De ce despre un cotoi? N-are importanță. Important este că istoria mea nu are nicio legătură cu literatura și, mai ales, cu morala. Ceea ce veți citi dumneavoastră mai jos nu este decât un capitol din ultima mea lucrare de specialitate intitulată „Animale celebre” care se află în momentul de față sub tipar la editura ORACA a Comitetului pentru valorificarea cărnii. Este vorba de o carte de biografii (foarte puțin romanțate), în care prezint pur și simplu viața unor animale celebre. Atât, și nimic mai mult. Nicio aluzie, nicio corespondență, nicio trimitere, nicio legătură cu viața și activitatea una nă. Iată, deci, biografia cotoiului promisă în titlu.

Cotoiul Mustețea (acesta este numele lui autentic) s-a născut, a fost alăptat și a crescut pe acoperișurile orașului B. Atât în copilărie, cât și în tinerețe, el se purta foarte mândru și distins, și asta nu atât din pricina mustăților și a cozii, care erau date dracului, cât mai ales din pricina mersului legănat și soldos, a privirii sale aprinse și a felului lasciv în care își trecea limba roz peste bot, atunci când voia să dea de înțeles că ceva îi este cu plăcere la suflet. Deși în puterea vârstei și a facultăților musculare, Mustețea nu deprinsese încă obiceiul muncii, adică acela de a-și câștiga singur hrana.

În ziua când părinții l-au dat pe streășină afară, din cauza lenei, Mustețea i-a zgâriat și scuipat în ochi, după care s-a jurat că să-i cadă lui ghearele cu labe cu tot în ziua când se va apuca el să-și câștige prin muncă personală șoarecele cel de toate zilele. Și, de fapt, nici nu avea nevoie să muncească, din moment ce se bucura

de o trecere nemaipomenită în fața pisicuțelor și din moment ce toate acestea visau să se logodească cu el. Ceea ce Mustețea și făcu. El se logodi într-o zi cu o pisicuță, într-altă zi cu alta, astfel că, în scurt timp, avea înscrise pe graficul lui personal cincisprezece pisicuțe cu care se logodise legal și care nu știau unele de altele. De fiecare dată când se logodea, Mustețea pretindea din partea motanilor părinți să dea mese îmbelșugate, cu platouri uriașe de șoareci și bucăți incredibile de brânză, cu vinuri alese și alune americane, mese care se transformau în chefuri și durau cu zilele. Bineînțeles, Mustețea nu venea niciodată singur, ci înconjurat de o haită de prieteni cheflii, care beau și mâncau ca niște balauri. După logodnă, cotoiul dispărea fără urme.

De la o vreme, însă, el se plictisi de chefuri și de pisicuțe naive și nevinovate și-și puse în minte să facă o aventură mai consistentă cu o pisicuță măritată, a cărei situație îi asigura perspective strălucite din toate punctele de vedere, inclusiv o călătorie pes te hotarele orașului, undeva, unde șoarecii umblau cu colaci calzi în coadă. Drept pentru care, într-o zi, Mustețea își puse la punct mustățile, vopsindu-le proaspăt cu cremă „Gladys” și se insinuă la o petrecere care se dădea în casa unei pisici căsătorite, dată dracu’ lui de frumoasă și cu o situație socială excelentă. Mustețea se consultase în prealabil cu un prieten și acesta îl asigurase: „merge”. În timpul petrecerii, el stătu numai în preajma respectivei, întreținând cu ea discuții distinse despre arta și literatura pisicească, atât de mult rămasă în urma vieții, în ciuda unor recente opere importante, ca „Motanul încălțat” și „Pisoiul neascultător”. Îi recită apoi câteva poezii proprii, după care își luă permisiunea de a-i mărturisi cât de nefericit este în viața personală, deoarece nu poate avea încredere în nicio pisicuță, căci toate pisicuțele din ziua de astăzi sunt niște pipițe care-și scurtează coada și-și tapează blana, lăsând sufletul pustiu de orice sentimente trainice. O invită apoi pe pisică la dans și, în timpul tangoului, îi șopti cald la ureche ce mult o iubește, la care ea îi răspunse că mărturisirea lui pică pe un sol propice, în sensul că se simte singură sufletește și de mult așteaptă o dragoste pârjolitoare.

Dar pentru a continua discuția pe această temă, ea îl invită pe Mustețea să-i facă o vizită mâine, în cursul dimineții, când bărbatul ei pleacă la câmp, unde are niște curse pentru șoareci.

Este ceea ce făcu, într-adevăr, Mustețea a doua zi, când se prezintă acasă la respectiva pisică cu o zambilă în lăbuță. Gazda îl invită înăuntru. Mustețea intră, ea îi spuse să pătrundă direct în dormitor, el intră și, ceea ce urmează, este de-a dreptul înfiorător. Cine credeți că se aflau acolo, așteptându-l? Motanul-soț, împreună cu un dulău fioros, unul dintre acei mercenari fără scrupule care, pentru o bucată de carne, sunt în stare de orice mârșăvie. Motanul-soț îi spuse sarcastic lui Mustețea:

— Bine-ai venit, stimabile. După care se adresă dulăului astfel: Câine, fă-ți datoria!

— Domnule dulău — spuse Mustețea semileșinat — te rog un singur lucru: nu-mi sfâșia blana.

Dar respectivul și ferocele dulău nici nu voi să-l asculte, și unde nu mi ți-l prinse între cele patru labe ale sale și-l scărmană atât de câinește încât lăsă pe Mustețea într-o stare de jalnică otreapă. Apoi, cotoiul-soț și consoarta îl râseră până la piele de mustăți și-i tăiară coada. După care îl aruncară de pe acoperiș în mijlocul străzii. Peste câteva clipe, Mustețea primi în cap bucata de coadă tăiată. Punându-și respectivul obiect la subsuoară, el plecă acasă, medită circa cinci minute, se căsătorii a doua zi cu o văduvă bătrână și se retrase din viața mondenă.

Până la Dumnezeu te mănâncă sfinții

Nu cu mult timp în urmă, în rai s-a petrecut o întâmplare care l-a pus pe gânduri până și pe Dumnezeu.

Despre ce e vorba? Datorită unui fenomen natural sau supranatural (nu se știe precis), o anumită perioadă de timp, în rai veneau numai suflete bătrâne, slabe, cocârjate, fleșcăite, puhave, putrezite, suflete de asceți, de indivizi credincioși, scheletici și uscați.

Sfinții din rai, care luaseră și ei, în urma deplasărilor făcute pe Pământ în interes de serviciu, urâtul obicei de a iubi frumosul și de a oferi ochiului diferite distracții plăcute, erau disperați că nu au în fața privirilor decât peisajul sinistru al sufletelor decavate. Nu de altceva, dar le făcea și lor plăcere să vadă și uneori să pipăie frumosul concert. Sfântul Petru, cel care recepționa sufletele sosite, se și exprimă odată în felul acesta la vederea unei babe:

— Mai du-te și la dracu', măicuță, că noi ne-am săturat de-alde voi.

Iată însă că, după atâta secetă, într-o zi se prezentă la poarta raiului un suflet sau, ca să fim și mai preciși, o sufletă foarte tânără și frumoasă. Sfântul Petru tresări brusc în ghereta sa și scoase afară pe ferăstruie capul cu barba întreagă.

— Ce-i cu tine, oiță rătăcită?

Respectiva superbă deschise larg ochii săi minunați, își răsfiră pe umeri părul cel bălai și spuse:

— Sfinte, vreau să ajung la Dumnezeu, am ceva de vorbit cu dânsul.

— Ce anume?

— Sfinte, dacă aș putea să-ți spun dumitale, nu m-aș mai duce la el. E o durere pe care numai din sul mi-o poate asculta.

— Să fii mata sănătoasă și din nou vie — spuse sfântul, jignit — câte dureri am ascultat eu în cariera mea și câte suflete am izbăvit.

Văzând că n-are încotro, sufleta cea jună se spovedi pe scurt:

— Sfinte, eu am dus pe pământ o viață foarte corectă și foarte creștină și aș vrea să ajung la Dumnezeu ca să mă miruiască.

Sfântul Petru își făcu următorul raționament:

„Dacă asta ajunge la Dumnezeu, nu mai apucă ochi de sfânt s-o vadă, dispare ca fumul de tămâie. Să încercăm, deci, să profităm și noi”.

— Dragă, nu se poate ajunge la Dumnezeu. Atotputernicul nu primește. E ocupat.

— Dar nu vreau decât pentru o clipă. Lăsați-mă să ajung măcar în grădina lui și am să-l aștept oricât, nu mă grăbesc.

— Ia vino puțin în gheretă, spuse Sfântul Petru, mai îmbunat. Stai jos, poate ești obosită. Să-ți dau o cană cu ambrozie? Dar, ia spune, cum de-ai putut duce dumneata o viață prea corectă cu trupul acesta minunat și cu ochii aceștia cu lumini cerești în ei?

— Sfinte, zise fecioara, ispite au fost multiple, dar educația mea a fost făcută într-o mănăstire foarte cinstită și severă și atunci m-am abținut.

Sfântul își umezi buzele cu bătrâna lui limbă și spuse în șoaptă către fecioară:

— Te las să treci mai departe, dar îmi dai voie să mușc odată din tine?

Fata se gândi puțin și se decise: „Fie ce-o fi, dar să ajung la Dumnezeu, ca să fiu răsplătită”. Și se lăsă mușcată. Apoi primi un permis de intrare și pătrunse în rai. Dar abia intră pe aleea principală, că o și opri un alt sfânt, care îi ceru permisul și i-l controlă, atent.

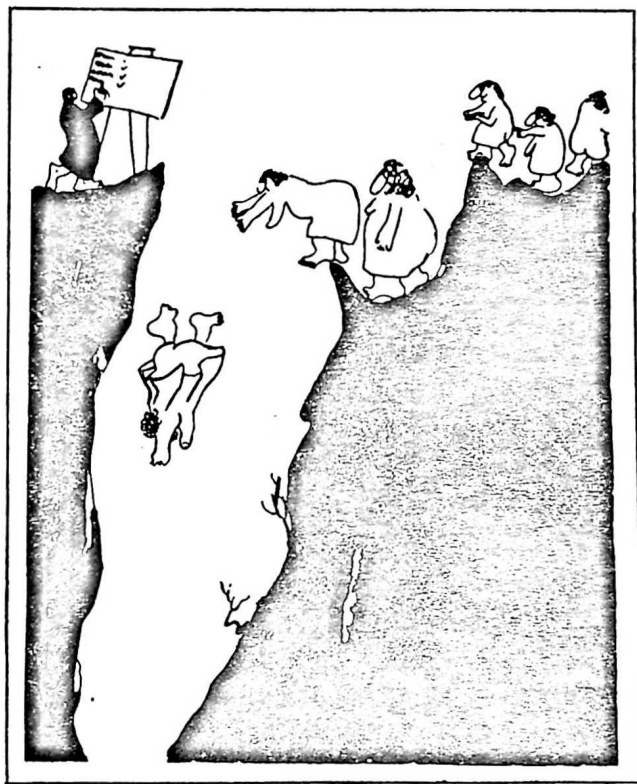
— E valabil? întrebă sufleta.

— E și nu e, spuse Sfântul Ilie, căci el era controlorul. Adică nu știu dacă Dumnezeu o să te poată primi... Pe urmă, tu știi ce departe e de aici până la Atotfăcătorul?

— Merg pe jos, spuse candida, căci am antrenament.

— Nu vrei să te duc eu cu căruța?

— Dacă sunteți atât de binevoitor...

— Eu sunt, dar îmi dai voie să mușc o dată din tine?

Sufleta nevoită acceptă (ce era să facă?), Sfântul Ilie mușcă zdravăn din ea, ca dintr-un măr, și o duse câteva poștalioane cu căruța lui fără arcuri, care îi muta la fiecare hop rinichii din loc.

Ajunse, apoi, fata la poarta palatului în care locuia Dumnezeu și aici dădu cu ochii de șeful gărzii.

Sfântul Gavrilă, purtătorul sabiei de foc. Bineînțeles că nici el n-a lăsat-o să treacă până când n-a mușcat din ea, nesătul.

În fine, ca să scurtăm povestea, sufleta ajunse într-o bună zi la Dumnezeu. Bătrânul era încă tot Atotputernic și tot Atoatefăcător, adică se prezenta bine ca înfățișare și era total stăpân pe situație. Văzând-o pe tânără, ochii lui atotvăzători sclipiră ca niște luceferi.

— Doamne, zise naiva, am dus pe pământ o viață exemplară și abținută, numai în virtute m-am comportat și am venit la tine să mă miruești, ca să devin și eu sfântă.

— Eu te-aș mirui, spuse Domnul, dar unde sunt semnele virtuții, căci văd că ești doar un suflet și o frunză de viță.

— Doamne, am fost cum trebuie, dar până să ajung la tine, m-au mâncat sfinții...

— Nemernicii — răcni Dumnezeu în culmea indignării — la ce s-au pretat! îi distrug, îi dau afară, îi... De ce n-ai venit direct la mine, dragă?

Cine fură azi un ou...

Mă aflu într-o zi în sala unui tribunal (aș putea să vă spun, eventual, pentru ce, dar n-am chef) și, eu această ocazie, am asistat la un proces interesant.

Interesant pentru mine, ca literat (care culeg tot felul de povești și întâmplări, de ici, de colo, ca să-mi scot pâinea săptămânală), nu pentru dumneavoastră, care știți atâtea. La un moment dat a fost adus în fața onoratei curți un individ cu o figură destul de cmsecade, în puterea vârstei, bine hrănit și bine mulțumit de el însuși și care purta pe față chiar o anumită veselie. Cu alte cuvinte, aspectul lui exterior dădea de înțeles că tribunalul se află în fața Nevinovăției însăși, că totul e o glumă sau o neînțelegere. Deși se afla îmbrăcat într-un costum de culoarea și forma grațiilor, care ar putea indispuce orice ființă normală, el zâmbea în dreapta și-n stânga, a trimis sărutări pe vârful degetelor familiei și a strâns cu un gest voios mâna avocatului său.

S-a trecut la citirea actului de acuzare. Din cele spuse de procuror, am înțeles următoarele: individul fusese lucrător cu o mică funcție de răspundere în cadrul unui abator, mai precis, măcelar. La un moment dat, a furat un bou (procurorul s-a exprimat mai elegant, a spus că l-a sustras). A dus boul nu știu unde, l-a tăiat și l-a vândut. Interesant este cum a furat boul. În timp ce nefericita cireadă era îndreptată spre locul de sacrificare, unul dintre boi, cel mai gras și mai barosan, a luat-o ca un dement la fugă, adică și-a părăsit colegii și a dispărut aiurea. Din piesele aflate la dosar reieșea că individul s-a dus să-l caute, l-a găsit, l-a adus înapoi, dar nu era, de fapt, boul care fugise, ci un alt bou. Adică, vorba vine bou, pentru că arăta ca o capră, era o aschimodie slabă și mică, mai mult coada și coarnele de el, abia avea un sfert din greutatea boului fugar.

Cert este că, în urma unei descinderi care s-a făcut de către organele de resort la domiciliul individului, s-a găsit pielea boului respectiv, iar carnea a fost găsită și ea la o rudă care tocmai avea o cumetrie.

Organele de resort nu au putut să studieze fripturile pe care respectivii tocmai le consumau, împreună cu cartofi prăjiți și în compania individului infractor, dar s-au aplecat cu grijă asupra — restului de carne macră care se afla la rece și a reieșit din analize că boul fusese drogat. Drogat?! veți întreba, doar nu era un bou sportiv? Da. Boul a fost injectat cu o substanță care te face să-ți iei câmpii, și așa s-a făcut că animalul a luat-o ca dementul la fugă din cireadă și a dispărut după colțul străzii, unde avea întâlnire cu complicității lui.

Până aici, nimic deosebit, au fost hoții și mai spectaculoase, ba chiar mai de haz, căci pungașii noștri au fantezie și umor din belșug. Însuși avocatul apărării a recunoscut că totul este perfect adevărat și a subliniat (m-am întrebat în folosul cui) inteligența și îndemânarea cu care a lucrat clientul său această pungășie, invocând un argument care a impresionat oarecum sala: faptul că boul a fost drogat, a subliniat omul barei, l-a ajutat pe acesta să pășească pe lumea cealaltă fără suferință, căci un animal drogat își pierde sentimentul morții, ceea ce dovedește din partea acuzatului o anumită omenie, fapt de care curtea trebuie să țină seama.

S-a dat apoi cuvântul acuzatului. Ei bine, de aici începe, de fapt, povestirea noastră, aici s-a petrecut bomba procesului. Acuzatul a zâmbit curții și a recunoscut că este vinovat.

— Da, onorată curte, a spus el, cu voce limpede și calmă, sunt vinovat, eu am furat boul. L-am furat și l-am tăiat. Nu atât pentru a-l valorifica și a-mi însuși pielea și carnea care se afla sub ea, cât și pentru a-i scurta chinurile. Căci sărmanul bou era dro gât. Or, dumneavoastră știți foarte bine, din presa cotidiană, ce urmări nefericite au asupra ființei drogurile. Mulți tineri din țările occidentale ajung niște epave umane din cauza hașişului, iar sportivii care se droghează își scurtează vertiginos cariera și-și pun viața în pericol. Deci, dacă un om se degradează din cauza drogurilor, care e om, totuși, închipuiți-vă în ce hal ar fi ajuns bietul bou. Deci, nu faptul că l-am tăiat este important, ci faptul că l-am drogat.

Pentru asta vă rog foarte mult să mă pedepsiți în chip exemplar. Mă veți întreba, însă, de ce l-am drogat. Evident, ca să-l fac să fugă din cireadă și să-l fur. A fura — veți zice — ce faptă urâtă și nedemnă!

Evident, aveți dreptate, nimic mai urât, nimic mai nedemn pentru un om, pentru un cetățean, decât fur tul. Și dacă aş fi furat de la un particular, mai treacă-meargă, dar am furat de la stat, din avutul obştesc, care este sfânt. Sunt vinovat, stimată curte, și vă rog să nu aveți nicio milă față de mine, dacă mă iertați dumneavoastră, nu mă iert eu. Acum vă rog să-mi îngăduiți câteva clipe să fiu emoționat. Emoționat până-n adâncul sufletului. Acum am să vă spun adevărul. Or, adevărul pe mine întotdeauna m-a emoționat. Acum aproape că-mi vine să plâng. Vă rog să fiți atenți.

Se pune întrebarea de ce am furat. De ce am furat eu, care întotdeauna am respectat avutul obştesc ca pe mama mea și l-am iubit ca pe copilul meu.

Ajungând aici, dați-mi voie să vorbesc puțin, cu modestele mele mijloace intelectuale, despre om în general. Ce este omul? Sunt convins că nu veți încumeta să răspundeți, și bine faceți, pentru că, de fapt, cu ce se ocupă filosofi de două mii de ani, decât să se întrebe ce este omul? Cu alte cuvinte, omul este un mister, omul este o enigmă, un necunoscut. Singur, singurel în Univers, chinuit de infinit, obsedat de angoasa timpului și a morții, vai de capul lui,

săracul! În plus, el e supus fatalității. Fatalitatea — adică acea putere misterioasă a naturii de a face din om ce vrea — este dușmanul nostru de moarte, de ea n-avem cum să scăpăm. Am să vă dau un exemplu, dar vă rog nu vă emoționați, că și-așa sunt eu destul de întors pe verso. Într-o zi, nevastă-mea mă trimite la piață să fac cumpărături: zarzavaturi, legume și alte chestii, printre care și niște ouă. Iau zarzavaturile și zic să iau și niște ouă. Erau ouă la „Alimentara”, dar zic să iau de la micul producător, că poate sunt mai proaspete. Singurul mic producător care se afla în piață era o babă. Știți dumneavoastră, acele babe de la țară, care vin la piață cu ouăle înfășurate într-un frumos și pitoresc ștergar cusut cu motive naționale. N-avea multe, numai zece. Zic: babo, cât dai ouăle, dom’le? Ea zice: doi lei, dom’le. Eu zic că e mult, ea zice ca dacă nu-mi convine n-am decât să iau de la stat, eu zic că sunt prea mici, parc-ar fi de bibilică, între timp pipăi ouăle și, brusc las unul să-mi alunece pe mânecă. Zic că nu cumpăr și plec.

Baba nu și-a dat seama că i-a dispărut un ou, probabil nici nu știa să numere până la zece, iar eu ajung acasă. Pe drum parcă-mi pierdusem mințile, eram în culmea fericirii, mă mândream ca un idiot că i-am furat babei nul. Îi spun și nevastei (că e în sală și puteți s-o întrebați): „dragă, ce zici de mine, am furat un ou de la o babă!” Ea s-a apucat cu mâinile de bigudiuri, că tocmai se pregătea să ieșim în seara aia la un local, și mi-a zis îngrozită: „animalule (că avea obiceiul, când era nervoasă), te-ai nenorocit! Tu nu cunoști proverbul, că doar lucrezi în branșă?” „Care proverb?” întreb. „Păi, zice, ăla care spune că cine fură azi un ou, mâine va fura un bou. Du-te repede și dă oul înapoi!”. M-am dus imediat la piață, dar baba plecase. Evident, am realizat imediat în ce nenorocire intrasem și m-am dat cu capul de pereți.

Nu mai aveam ce face, fatalitatea pusese laba pe mine. Căci proverbele nu sunt altceva decât legile fatalității, dacă te-ai încadrat într-un proverb musai să faci ce spune el, altfel ești pierdut. Vorba ceea: de ce ți-e frică, tot nu scapi sau ce ți-e scris, în frunte ți-e pus.

Trebuia deci neapărat să fur un bou. De unde? De unde bou în București? Totuși, mi-am zis, dacă sunt unii care cresc câini, porci, pisici, găini, foci, ciori și sticleți în casă, de ce n-ar fi unul care să crească un bou în apartament? Așa că am dat un anunț la ziar:

„Caut bou urgent pentru furat, natur, indiferent vârstă sau culoare, telefonați la...” Niciun răspuns. Ce mă fac, îmi ziceam, că trece timpul și trebuie musai să fur un bou. Atunci m-am urcat în „Opelul” meu personal, cumpărat din micile economii realizate la coșniță, și am dat o fugă în prima Comună de lângă București. Am cercetat curte cu curte. Niciun bou. Vedeam biciclete, copii, rațe, motoarete; boi — nu. Întreb pe un țăran: „Dom’le, dar boi n-aveți pe-aici?” „Nu, zice el, că ne-am mecanizat. Da’ pen’ ce vă trebuie, ca să-l pozați sau să-l pictați?” „Da, zic, vreau să-l fotografiez color.

„Atunci vezi că mai are o jigodie Mititică alu’ Tăfleață, ăla din capu’ satului. Mă duc la omul respectiv, el nu era acasă, intru în curte și hai să fur boul.

Când să ies cu el, se reped niște câini să mă sfâșie, apare și Mitică alu’ Tăfleață și începe să mă alerge cu un par. Fug eu, fuge și el, un kilometru, doi, trei, simt că m-ajunge, scot o sută din mers, i-o las din mers, el o ia din mers, mă înjură din mers și eu îl salut din mers. Zic: cine-o mai încerca să fure bou de țăran, bou să se facă. Vin acasă și nevastă-mea îmi zice: „Măi, tembelule, că e martoră aici, ce-ai căutat tu la țară, când știi bine că lucrezi la abator și că vouă vă trec zilnic prin mâini atâția boi? De ce nu furi unul de-acolo?” „Păi cum, zic, cum să-l fur?”

Mă sfătuiesc cu un coleg de-al meu, adică chiar omul care lua cirezile în primire și el zise: „Îl faci pe unul din boi s-o ia razna, îl prinzi și-l furi, și-mi aduci pe urmă altul înapoi, când o fi cum o fi să iasă la număr, că e metodă veche, o știu din bunici”. Așa am și făcut. Am ochit boul cel mai zdravăn și mai frumos, i-am făcut o injecție cu un stimulent, boul a luat-o la goană, eu l-am prins și asta a fost. Dar ce era în sufletul meu când am făcut chestia asta, numai eu știu. Simțeam că-mi crapă obraji de rușine, îmi venea să mor. În clipele acelea aveam o ură de moarte împotriva fatalității și a proverbelor, îmi ziceam tot timpul în gând: fir-ați ale naibii de proverbe și cine m-a pus pe mine să fur un ou, mai bine mă ouam eu, că sunt și recidivist! Pe cuvântul meu dacă nu aveam lacrimi în ochi. Și-acum am, de-abia mă țin să nu plâng. Spuneți-mi, stimați judecători, cine a inventat proverbele astea nenorocite care te obligă să ajungi din om neom?

Individul isprăvi și începu să plângă. Plâneau și cei care se aflau în sală. Avocatul hohotea, curtea nu s-a putut stăpâni nici ea, s-a emoționat și s-a retras, ștergându-și lacrimile cu poalele robelor. Când s-a în tors, a anunțat sentința: trei ani de închisoare.

La care individul s-a ridicat, inteligent, și-a zis:

— Dom-le, dar asta-i culmea!

Și așa era.

Manole

Meșterul ședea călare pe o scândură, sus, în vârful schelei, bălăbănindu-și picioarele ca două pendule care se mișcă în sensuri opuse. Avea privirea obosita și mâinile murdare de mortar. De aceea, vrând să prindă cu mina un țanțar, își lăsă pe obraz o pată vizibilă.

În jur era o liniște sinistră, ca după cutremur.

Calfele dormeau la umbra unui salcâm, nepăsătoare, după ce mai înainte jucaseră o aprigă copeică. Manole îi blestemă în gând și își aprinse luleaua, risipind mișcări leneșe și curbe. Starea lui sufletească era nesatisfăcătoare și neagră. Noaptea, la ora zero și un mi nut, construcția se dărâmasese pentru a treia oară. O capră care păștea imprudentă pe lângă ziduri se sal vase în ultima instanță, ca prin minune, cu o spaimă groaznică în suflet.

Văzând a treia ediție a dezastrului, legendarul meșter se manifestase calm, păstrându-și neștirbit prestigiul.

Până la prânz umblase printre ruine și singura lui reacție notabilă fu un scuipat aruncat cu toată scârba peste marmura prefăcută în țândări. Așadar, palatul nu putea fi gata la timp, iar împăratul îi promisese că-i va aplica, în acest caz, douăzeci și cinci la spate cu sceptrul lui bătut în cuie de aur și nestemate.

Adevărul e că primele două dezastre, oricât ar părea de necrezut, fuseseră pur și simplu o mântuire pentru Manole. Astfel, după primul accident, procedând la analiza cauzelor, constatase că, de fapt, uitase să facă ferestre la camerele de la parter, iar după al doilea și-a adus aminte, printr-un reflex înnăscut.

ca două dintre încăperi nu aveau altă ieșire decât hornul. Acum, după al treilea dezastru, obișnuit cu surprizele și cu autocritica din mers, meșterul descoperise lipsa totală a conductelor de apă. Își notă deci ca, după terminarea construcției, să găurească temelia, pereții și plafoanele pentru introducerea țevelor.

Totuși, cauza prăbușirilor sistematice rămânea misterioasă. Pătrunzând curajos în autobiografia lui de constructor profesionist, meșterul descoperi, ce-i drept, câteva fapte similare: că numai cu un an în urmă un beneficiar îl sculase din somn în miez de noapte și-l dusesese să-l vâre cu capul printr-o crăpătură apărută spontan într-un

perete; că altă dată refăcuse total o clădire cu o sută cinci etaje, deoarece o concepute atât de original incit hornurile corespundeau în sub sol; că balconul unui alt palat s-a prăbușit cu o domniță, strivind sub el un îndrăgostit cu chitară cu tot.

De data aceasta, situația era cu mult mai gravă, ca să nu fie îngrijorat peste măsură.

Și, ca întotdeauna când trebuia să rezolve o problemă de creație care îl solicita profund, meșterul începu să gândească, ceea ce îl făcu pur și simplu să adoarmă.

Ce s-a petrecut în mintea lui nefervescentă în timpul somnului e greu de stabilit. Fapt este că, după ce s-a trezit și a căscat a scos condeiul și a scris următoarea misivă nevastei: „Dragă, pregătește-te de sacrificiu, ia-ți împărțășania, pupă copilul și vino până la mine să te fac beton armat”. Semnat: *Manole*.

După ce supse puțin vârful unui deget, Manole hotărî să fie mai prudent și șterse cuvintele „să te fac beton armat”, pentru a nu-i trezi cine știe ce bănuială bizară.

Expedie scrisoarea și, mișcat de gândul că nevastă-sa ar putea să-l refuze, se duse și trezi calfele, spunându-le următoarea minciună gogonată:

— Băieți, adormind, am avut un vis. Se făcea că s-a pogorât dinaintea mea o persoană obscură și supranaturală, care mi-a zis:

„Meștere, meștere,
râul e în creștere,

duhurile rele
îți fac doar belele.
Palatele tale.
— Superbe binale —
mereu se dărâmă,
porcii ți le rămă”.

Aici, Manole se opri cu improvizația, deoarece nu găsea o rimă corespunzătoare pentru versul care trebuia să urmeze după „geaba faci eforturi” și continuă în proză cinstită:

— „Bunul Dumnezeu, zicea acel cineva, văzându-ți durerea, îți transmite confidențial sfatul următor: palatul nu va putea fi ridicat în condiții optime dacă nu zidești o ființă scumpă în el”. Acuma să ne gândim, dragii mei, împreună. Alte ființe mai scumpe pe lume decât nevestele nu avem. Cred că niciuna dintre ele nu va avea nimic împotriva să fie zidită de vie, deoarece menirea lor în căsnicie este să se sacrifice în folosul bărbatului și să nu zică nici câr.

Acuma, chestiunea e: pe care o punem?

După minutul regulamentar de gândire, calfele au luat cuvântul pe rând.

Prima calfă:

— Aș da-o eu pe-a mea, dar nu cred că încape, e prea grasă. Zice că suferă de glande...

A doua calfă:

— Aș da-o și eu pe-a mea, dar e prea nervoasă, n-o să stea liniștită.

A treia calfă:

— Eu n-o dau, c-am luat-o din dragoste.

A patra calfă:

— Dac-aș fi sigur că palatul se dărâmă și a patra oară, eu aș da-o...

Restul calfelor au spus fie da, fie nu, așa că meșterul făcu propunerea:

— Dragi colegi, părerea mea e să procedăm în felul următor: scriem fiecare nevestelor să vină de urgență până aici. Care vine prima, p-aia o zidim.

Eu am și anunța-o pe-a mea.

Calfele au fost de acord. Au scris fiecare nevestelor și s-au pus pe așteptat.

După o oră și trei, sferturi, pe un deal din depărtare se văzu silueta nevestei lui Manole. Inima meșterului se făcu ca un purice sub unghia care amenință să-l strivească. Amintiri dintre cele mai diverse și duioase îl copleșiră brusc și ar fi vrut să facă ceva ca s-o împiedice să nu vină ea cea dintâi. Rugă de aceea vântul să sufle cu putere și s-o oprească.

Vântul se prefăcu un uragan, se întunecară zărilor, copacii fură răsturnați, apele scoase din matca lor, dar nevasta meșterului continua să vină ca o vijelie.

Rugă apoi soarele s-o oprească.

Soarele își revărsă lava pe pământ, arse toate ierburile, înfierbântă apele și prăji toți peștii, provoacă insolații, dar apriga nevestă tot nu se lăsa.

Meșterul rugă atunci un pițigoi aflat prin apropiere să dea o fugă în întâmpinarea ei și să-i pună în vedere să nu călătorească cu atâta sârg, deoarece consecințele îi vor dăuna.

Păsărică se întoarse peste cinci minute și-i comunică:

— A zis că vine, fie ce-o fi, ca să te întrebe personal de ce nu ai trimis simbria acasă, deși a trecut de trei zile sorocul, și prin ce cârciumi ai băut-o și cu cine.

Auzind asta, Manole se resemnă. Știa acum că nici vântul, nici soarele și nici chiar un baraj de beton n-o mai puteau opri. Făcu, deci, semn calfelor să fie gata cu mistriile și cărămizile și, când sosi nevasta, o luă cu binișorul.

— Banii — îi zise Manole — i-am ascuns în zid, căci pe-aici s-au furat cam multe. Vino să ți-i dau.

Și când ea se urcă pe zid, nouă meșteri mari, calfe și zidari, o făcură într-o clipă să dispară între cărămizi.

Meșterul, și odată cu el și calfele, răsuflată ușurați. Buna dispoziție le reveni ca prin minune, cântecele lor răsunau pe toată valea.

La un moment dat, meșterul auzi dintre ziduri glasul iubitei:

— Manole, mă strânge!

Cu inima zdrobită de durere, el îi răspunse în versuri:

— Iubito, nu plânge!

Fă tu sacrificiul

Pentru beneficiul
Al meu și al sortii
Pe altarul artei.

Și continuă să zidească, neobosit. Nevasta îl striga din ce în ce mai slab, până când adormi în scorbură dintre ziduri. Meșterul nu se odihnea noaptea, nu se odihnea nici ziua, lucra cu o viteză nebună, disperat, la marea improvizație, în var puneă pietriș în loc de nisip, cărămizile le puneă când pe cant, când pe lat — vorba ceea, treaba să meargă. Calfele căzuseră de pe schele, obosite, numai el lucra pe neră suflate.

Într-o zi, ajungând în vârful acoperișului, Manole constată cu duioșie că terminase. Construcția era gata. Acum aștepta, cu o emoție specifică omului de artă, recepția.

Veni, în sfârșit, împăratul beneficiar cu suita sa și cercetă palatul cu de-amănuntul. Construcția era mizerabilă. Totul pocnea și pârâia, la fiecare pas îl așteptau surprize dintre cele mai hazoase. Astfel, în timp ce pipăia un zid pentru a vedea cauza unor crăpături, împăratul auzi un râset înfundat și se înfioră. Pasă-mite, o gădilase la talpă pe iubita lui Manole. Furios, acesta ieși repede afară și ridică sceptrul ca pe o ghioagă.

— Unde-i Manole? întrebă el, furios peste măsură.

— E pe acoperiș — i se spuse.

— Luați-i schelele și dați-i hrana în bani! ordonă pe loc suveranul, clocotind de mânie.

— Păi cum o să mai coboare?

— De ce să coboare? Ca să facă și altele?

Manole privea consternat cum i se iau schelele de sub picioare. Se plimba de colo-colo pe acoperiș ca un leu în cușcă.

Ah — își smulgea el părul de necaz — dacă n-aș fi uitat să pun jgheaburile, aș fi putut să cobor la noapte pe furiș...

La miezul nopții, pe când greierii cântau un vals prelung și trist, Manole, ajungând la disperare, se aruncă în văzduh, cu două scânduri în brațe.

Unde căzu el, se făcu o gaură în pământ.

Mama răniților

De unde și din ce s-o fi născut dragostea, nesfârșita lui dragoste de oameni, nimeni nu știe. Până la o anumită dată se comportase normal, pentru ca, dintr-odată, să înceapă să-și arate zilnic dragostea lui față de oamenii năpăstuiți. De unde-i aducea, de unde-i aduna? Nu era dimineață în care să nu-l văd intrând pe poarta instituției cu câte un năpăstuit de mină. Venea cu el direct la mine, aștepta până eram puțin mai liber, mai precis, aștepta până când începeam să mușc, flămând, din sandvișul cu salam de iarnă și dădea buzna cu victima de mină în biroul meu.

— Șefule, iartă-mă că te deranjez. Dacă era pentru mine n-o făceam. Dar e vorba de un nefericit aflat la marginea prăpastiei. Acum a ieșit din pușcărie. L-am găsit într-o stație de tramvai, plângând. Toată noaptea mi-a povestit viața lui. O trilogie.

Năpăstuitul sorții ținea privirea în pământ, dar, din când în când, trăgea cu ochiul la sandvișul meu cu salam de iarnă, ca să-mi rămână mie mâncarea în gât, să-mi fac eu procese de conștiință: „eu salam de iarnă, el pâine goală. Eu cu serviciu, el pe drumuri”.

— Ce putem face? Întrebam jenat.

— Să-l încadrăm, șoptea duios mama răniți lor.

— Are vreo calificare, are ceva studii?

— Nu, dar îl calific eu, că are fond sufletesc...

Trebuie să-l recuperăm.

Reușea să mă înduplece. Să-l recuperăm, ziceam, în fond ce dacă a făcut și el o tâlhărie. Trebuie să-l aducă cineva pe calea cea bună.

A doua zi, nici n-apucam să mușc din sandvișul cu salam de iarnă, că apărea mama răniților cu altă victimă de mină, cu alt năpăstuit al sorții.

— Șefule, uită-te la el. Ghici unde l-am întâlnit? La poartă. Îl întreb ce face, zice că vrea să vină la tine. Binențeles, i-am zis, dacă ești în căutarea unui suflet bun, atunci numai la șeful puteai să găsești. Ce facem cu el? Sper că n-ai să-i zdruncini încrederea. Nu e calificat, dar are două clase primare, plus școala vieții. A avut și el o clipă de rătăcire, cineva l-a atras pe calea ușurinței, dar a învățat să regrete; când regretă, plânger pe umărul lui cu sughițuri. Lasă-l pe mâna mea să-l fac om. Societatea ne va fi cândva recunoscătoare. Știu că n-o

să-mi fie ușor, dar prefer să lucrez cu unul care știe ce e greu, decât cu unul care a avut totul de-a gata.

Trebuie să aibă cineva grijă și de acești năpăstuiți, trebuie să-i recupereze cineva.

Curând, secția pe care o conducea mama răniților gema de recuperați. Îmi făcea plăcere uneori să trec și să-i văd cum se integrează ritmului normal al vieții. Mama răniților avea pentru fiecare o vorbă bună, pentru fiecare o îmbrățișare, o mângâiere.

— Sunt băieți buni, au un fond sufletesc minunat, mă informa el, emoționat. Știu să prețuiască binele.

Uneori își mai dau în petec, mai fură câte un mic obiect, mai joacă pe furiș câte un barbut, dar până și aceste mici slăbiciuni le înțeleg, pentru că sunt omenești și sincere. Ce zici, n-ar trebui să le dăm o primă specială sau un ajutor, ca să-i stimulăm, să simtă și ei permanent grija noastră? Dă-le ceva din fondul directorial.

Peste o săptămână, mama răniților m-a invitat oficial să iau parte la o masă tovarășească dată în cinstea recuperaților din secția lui, o masă care să cinstească comportarea ireproșabilă pe ultimul timp a victimelor societății. Masa avea loc în separeul unei bodegi suspecte, la oare s-a mâncat ca la ospetele romane, s-a cântat de inimă albastră, s-au făcut demonstrații de virtuozitate (unul dintre ei mi-a furat cureaua de la ceas, iar altul ciorapii, fără să observ) și s-au evocat mari figuri autohtone și internaționale ale genului (Florica Florescu, Al. Capone, Wilson *etc.*), pentru ca, în cele din urmă, să se îndrepte cu toții spre mama răniților și să-i sărute mâna, respectuoși, ca unui binefăcător suprem. În timpul acesta, mama răniților își ștergea o lacrimă pe furiș.

Peste ci te va zile, mama răniților a venit la mine cu fotografia unui recuperat, ca să o dăm la ziar.

— Închipuie-ți, s-a trezit acasă cu un portofel în buzunar, doldora de sute, evident că nu-i aparținea și, cu toate că afară ploua torențial, s-a urcat în tramvai și a venit până la mine ca să-mi spună adevărul.

Mama răniților avea planuri mari cu victimele societății. Visa să cheme un grup de scriitori pentru a sta de vorbă cu discipolii săi, în vederea scrierii unui roman realist, un omagiu adus acestor suflete sensibile. Visa, de asemenea, un congres al reeducaților, o adunare

grandioasă, la care el să prezinte raportul, iar eu coraportul, o încununare a eforturilor sale și o recompensă publică pentru receptivitatea mea.

Dar toate aceste visuri și proiecte sublime s-au năruit într-o dimineată. Abia apucasem să mușc din sandvișul cu salam de iarnă, când a intrat pe ușă adjunctul meu și a leșinat. Îl trezesc cu două palme tovarășești și aflu că paza a surprins elementele recuperate de mama răniților în timp ce încercau să scoată afară din întreprindere un camion cu materiale în valoare de o sută de mii de lei. Bineînțeles că Miliția a găsit la una din locuințele lor secrete alte materiale în valoare de alte două sute de mii de lei.

Ultima oară l-am întâlnit pe mama răniților la proces. Avea o figură de sfânt.

— Nu întotdeauna învinge binele, mi-a spus el, cu glasul unui martir al umanității. Uneori mai învinge și răul. Adică se poate și-așa, și-așa...

Avea dreptate, săracul.

Farfuriștii

Noaptea, pe la trei, sună cineva la ușă, nevastă-mea se duce și deschide, apoi vine și-mi zguduie cu furie trupul adormit.

— Vezi că te caută cineva.

— Cine?

— Vecinu' ăla de la șase. Să nu-l aduci în casă.

Mă duc și-l întreb cu ochii cât măgelele:

— Ce e, dom'le?

— Dom-le, zice, vino repede sus; pe terasă, să vezi o farfurie zburătoare. S-a oprit deasupra blocului, e mare cât un lighean.

Chipul lui fremăta de emoție, privirea îi scăpăra.

Mă duc pe terasă, în pijama, acolo mai era și nevasta-sa, înfășurată într-o pătură. Mă uit pe cer – stele cu duiumul, plus câțiva luceferi sclipitori.

— S-a dus, ne comunică nevastă-sa în șoaptă. A făcut un tur și pe urmă a luat-o încolo, spre sud. A lăsat o dâră, uitați că se vede. O vedeți?

Nu vedeam nimic, dar am spus că văd. Nu era prima oară că tipul mă scula din somn, ca să-mi arate diferite obiecte curioase care se plimbă pe cer.

Avea un aparat de fotografiat special și o lunetă cu care le urmărea, plus o bibliotecă în care se aflau numeroase cărți și reviste pe tema OZN-urilor și a ființelor extraterestre, mă chema adesea la el acasă, unde discutam nopți întregi pe această temă feroasă.

— Cum poți, domnule, să dormi liniștit, când ăștia sunt gata să vină peste noi? Dumneata nu simți că suntem într-un groaznic pericol?

— Nu. Până nu văd cu ochii mei, nu simt și nu cred nimic.

— Păi i-am văzut eu! I-a văzut și soția mea, a stat de vorbă cu ei într-o seară, aici, pe terasă. Când am apărut eu, au fugit ca niște lași.

— Păi dacă sunt lași, nu e niciun pericol.

— Păi nu sunt lași, sunt perfizi. Deocamdată stau la pândă și pe urmă dau lovitura. Într-o noapte o să te trezești cu ei în casă. Cum a pățit o mătușă de-a mea.

— Chiar așa?!

— Bineînțeles. Ședea la masă, împreună cu soțul ei, discutau exact despre această problemă, când ușa s-a deschis singură, brusc, a intrat un abur de culoare verde, după care au intrat doi indivizi cu patru picioare, trei mâini și un ochi.

— Și ce-au zis?

N-au zis nimic. S-au așezat la masă, au mâncat, apoi au scos câte două fulgere albastre pe fiecare ochi, după care au tăcut vreo zece minute și-au plecat.

— Și mătușa n-a zis nimic?

— Ba da. S-a dus după ei la ușă și le-a zis: firați-ai naibii! Iar ei au rânjit metalic și-au mârâit: gura!

— Crezi c-au învățat deja limba?

— Păi asta-i o problemă pentru ei? Știu tot.

— Și n-a anunțat Miliția?

— Nu. Am sfătuit-o să nu spună la nimeni nimic, pentru că altfel se răzbună. Am făcut eu imediat o informare către Societatea internațională pentru urmărirea și lichidarea ființelor extraterestre, al cărei membru sunt. Președintele mi-a răspuns personal să continui

cercetările. O nepoată de-a mea din provincie, care a locuit un timp la mine, s-a întâlnit cu un *extra* noaptea, în parc. S-a așezat lângă ea, pe bancă, și i-a spus în șoaptă: „nu mișca, nu striga, vino după mine, că sunt extrași-o pățești. A urcat-o într-o mașină ciudată, care mergea fără motor, a scos un fulger pe ochi și-a orbit-o, a dus-o undeva, într-un subsol unde se cânta și se dansa, apoi la un hotel de lux, ca dimineața să se trezească în stradă singură.

A doua zi, au chemat-o la Miliție și i-au găsit un inel de aur în poșetă, dar ea nu știa nimic, nu-și amintea nimic. Domnule, trebuie să facem ceva, nu putem să ne lăsăm. Dumneata, care te pretinzi om inteligent, de ce stai de-o parte? Hai să formăm un grup de acțiune, să adunăm fapte și documente și să scriem o carte zguduitoare. Uite, am documente, am declarații de la martori oculari, am fotografii autentice, facem senzație. Ce zici?

Era cinci dimineața și mi se făcuse un somn cumplit. Plus că urma scandalul cu soția; ea bănuia că toate chemările astea nocturne ale vecinului erau un tertip ca să scap de acasă.

— Domnule, am spus, până nu văd cu ochii mei, nu cred. Să văd, să pipăi și pe urmă cred și mă apuc de treabă.

Intru în casă pâș-pâș, nevasta n-apucă să mârâie, că încep să urlu la ea:

— Tu dormi și habar n-ai că...

— Taci, că scoli copiii! Și lasă, că-mi dai tu mâine socoteală!

M-am strecurat în pat ca o pisică și m-am prefăcut că dorm adânc. A doua zi, mă întâlnesc cu tipul la lift.

— Ai citit chestia aia teribilă din revistă? Aia cu copacul?

— Nu.

— Păi de ce n-ai citit-o? Unui cetățean din Montevideo i-a intrat pe fereastră o frunză de culoare gri, a pătruns în crăpătura parchetului și, în două zile, i-a crescut un copac în mijlocul casei. L-a tăiat o dată, el a crescut din nou, l-a tăiat a doua oară, iar a crescut, n-a avut ce să-i facă, a trebuit să se mute.

Dar chestia cu ăla, căruia i-a invadat casa mucegaiului? Dar ăla care s-a trezit cu grădina invadată de melci, niște melci mari cât miei? Nici asta n-ai citit-o?

Nu citisem nimic. Eram un ignorant.

— Ieri mi-a telefonat soacră-mea din Buzău, a continuat el. O farfurie zburătoare a trecut chiar pe sub nasul lor. Pe urmă a aterizat într-o pădure. Un vânător a încercat să tragă în farfurie și i s-a topit pușca în mână. Ce zici? Te mai îndoiești?

— Da, zic, până nu văd...

În aceeași seară am urmărit la televizor, la o oră târzie, serialul „Invadatorii” și am simțit numeroși fiori trecându-mi prin șira spinării. Dacă o fi adevărat? M-am culcat și-am visat toată noaptea indivizi cu degetele anchilozate care mă urmăresc și mă terorizează. Tocmai când unul dintre ei se străduia cu destul succes să-mi smulgă o mină, am auzit soneria de la intrare. M-am trezit scăldat în sudoare, dar fericit că-am visat. M-am dus și-am deschis, năucit de somn. În fața mea, doi tipi cu înfățișări extraterestre. Mi-am zis: încă nu m-am trezit, continui să halucinez. Unul dintre musafiri suflă spre mine și din gură îi ieși un jet de flăcări. M-am retras în prima cameră, ei după mine. Mi se oprise inima, îmi vâjâia capul. Aveau niște căști metalice pe cap, cu antene în creștet, în loc de urechi niște becuri albastre, iar degetele cele mici de la mâini încremenite.

În plus, amândoi râneau tot timpul. Mi-am zis: ăștia au aflat că nu cred în ei și vor să mă pedepsească exemplar. Acum mă vor strânge de gât. Într-adevăr, unul mă înșfacă de guler și mă lipi de un perete, iar celălalt nu știu ce făcea, că nu-l vedeam de spaimă.

Atâta am apucat să spun:

— Gata, cred...

Când mi-am revenit din leșin, cei doi *extra* erau pe jos. Între timp se trezise nevastă-mea, intrase peste ei cu o mătură și-i cocoșase în bătaie. Peste cinci minute a venit Miliția și i-a luat ca pe niște cârpe, după ce, mai întâi le-a scos din buzunare un mototol de sute, micile mele economii.

— De-acum n-o să te mai deranjeze vecinul, farfuristul — mi-a spus nevastă-mea, în timp ce-mi acorda asistența medicală și sufletească necesară.

Credea că-i merge cu mine, excrocul?!

A doua zi, am expediat, în numele meu și al soției, un raport consistent și o adeziune către Societatea internațională pentru urmărirea și lichidarea ființelor extraterestre, cu mențiunea: „În atenția domnului președinte.

Preșul

Persoană liniștită și burlacă, cu idealuri moderate și aspirații potolite, am și eu tabieturile mele. Nu cresc câini, pisici și flori, dar îmi place curățenia. Garsoniera mea e o farmacie. În fața ușii am un preș pe care mă șterg la intrarea în casă cu deosebită grijă. E un preș de lână pură, roz bombon, cu picățele albastre. Preș de lână pură?! Unora ar putea să li se pară un lux exorbitant. Un preș de lână pură în secolul sinteticului?! îi privește. Mie-mi place să mă șterg pe ceva plăcut și de bună calitate. Vreau să-mi simt tălpile picioarelor mângâiate de ceva molcuț, liniștitor, duios.

O vreme, vecinii mei de bloc nu au dat atenție acestui detaliu. Cu timpul, însă, ei au început să se întrebe: „de ce se șterge acest tip pe un preș de lână pură? De ce-și permite el un asemenea lux? Pe cine vrea să sfideze?” Mi s-au pus aceste întrebări cu ocazia adunării generale de dare de seamă și alegeri din cadrul blocului. Am dat un răspuns calm și convingător: unul dintre principiile mele de viață este acela de a mă șterge pe ceva plăcut și de bună calitate. Nimeni nu mă poate opri să mă șterg pe un preș de lână pură, dacă eu doresc aceasta. Președintele comitetului de bloc a trecut răspunsul meu în procesul verbal al ședinței, fără niciun comentariu. Simțeam, însă, din privirile colocatarilor diferite sentimente nefavorabile la adresa mea.

A doua zi, întorcându-mă de la serviciu, descopăr pe preșul din fața ușii urmele unor picioare străine.

Erau urme disproporționate, produse, fără îndoială, de picioarele dizgrațioase ale unei brute. Da, ale unei brute! Cineva, un om al cavernelor, se ștersese pe preșul meu, lăsând două pete monstruoase, două bucăți de mocirlă, două mormane de noroi cleios și scârbos. Am luat o probă și am studiat-o. Bruta călcase mai înainte, desigur intenționat, pe un teren de cernoziom îngrășat proaspăt cu bălegar de grajd. Care dintre vecinii mei putea fi în stare de o asemenea mârșăvie fără margini, de o asemenea neomenie? Nu mi-a fost prea greu să-l dibuiesc. Femeia de serviciu m-a informat, contra unei atenții în bani, că bruta nu poate fi altcineva decât domnul de la etajul șase, un tip meschin și invidios, pe care,

probabil, l-a scos din minți faptul că eu îmi permiteam să țin în fața intrării un preș de lână, comod și aspectuos. Nu cumva chiar el era tipul care-mi pusese acele întrebări inși nuanțe în cadrul ședinței de bloc?

Am făcut imediat investigațiile necesare pentru a afla cine e, de unde provine și cu ce se ocupă. Cine credeți că era tipul? Un navetist oarecare, care făcea serviciul la o întreprindere agricolă din apropierea Bucureștiului. Pleca de dimineață și se întorcea seara.

Era limpede: numai el putea să aducă pe picioare un noroi tip Bărăgan, pe care să-l depoziteze apoi pe preșul meu. „Ei bine, domnule navetist, am urlat ca o fiară, cu mine nu-ți merge, am să mă răzbun cumplit!” Toată ziua am zăcut în pat, cu febră. Întâmplarea mă scosese din minți. Mi-era rău. Mi se umflase ficatul cât o pernă. Cum s-a înserat, m-am instalat la pândă în spatele ușii. Trebuie să-l prind și să mă conving. La orele douăzeci și două și zece am început să freamăt ca o pădure de conifere. Era ora la care navetistul se întorcea acasă. L-am auzit pașii de afară, din stradă. A intrat în lift, a urcat până la etajul șase, apoi a coborât pe scări până la patru. L-am văzut prin gaura cheii apropiindu-se de ușa mea. A ezitat o clipă, s-a uitat în dreapta și-n stânga, ca orice răufăcător de rând, după care s-a repezit sălbatic, cu bocancii lui năclăiți cu cel mai autentic noroi rural, și s-a șters apăsător pe preșul meu. Pe preșul meu de lână! S-a șters o dată, de două ori, de trei ori, de patru...

Mi s-au înmuiat picioarele. M-am rezemat de zid. Nu mai aveam respirație, inima îmi sărea din piept. Apoi mi-am revenit și am meditat toată noaptea cum să mă răzbun pe ticălos.

În noaptea următoare l-am pândit cu doi martori onești și obiectivi (persoane din bloc, pensionari cu excelenta reputație) și un fotograf oficial de la cooperativa „Prestarea în imagini. Surprins asupra faptului, adică văzut și fotografiat, navetistul a luat-o la fugă pe scări, nu înainte însă de a primi în ceafă urlatul meu de satisfacție: „La tribunal, nemernicule, la tribunal!” Chiar a doua zi dimineață, m-am prezentat la tribunal cu toate documentele și i-am expus judecătorului de serviciu cazul.

— Domnule, vreau să-l pedepsim pe ticălos!

— Îmi pare foarte rău, mi-a spus judecătorul, dar pentru cazul dumneavoastră nu există articol. N-avem unde-l încadra. Vă înțeleg,

ați fost lezat, dar n-avem unde-l încadra.

— Vreți să spuneți că nu există o lege care să-l pedepsească pe acest nemernic care se șterge pe preșul meu seară de seară? Nici măcar un articol? Nici măcar un paragraf?

— Nu.

Ei bine, nu aveau o astfel de lege, un astfel de articol. Am consultat și un avocat. Într-adevăr, legile de azi prevăd absolut totul, doar pedepsirea unui imbecil care se șterge de preșul altuia, nu. Orice răufăcător poate fi pedepsit. El, nu!

— Ei bine, domnule, i-am spus judecătorului, am să-mi fac singur dreptate.

— Vă rog, mi-a răspuns el, politico.

Chiar în ziua respectivă, întorcându-mă acasă, am luat mai întâi liftul, am urcat la șase, m-am șters pe preșul navetistului (după ce mai înainte călcasem prin toate băltoacele), apoi am coborât liniștit în garsoniera mea. Bineînțeles, individul și-a dat seama că a fost pedepsit și a turbat de furie. Am simțit asta după sălbăticia cu care se ștergea pe preșul meu în seara următoare, de parc-ar fi vrut să-l sfâșie sau să-l sugrume. L-am privit, nu i-am zis nimic. A doua zi, am călcat anume într-o băltoacă de ulei de mașină și m-am șters sistematic și temeinic pe preșul lui.

Știam că asta o să-l scoată din minți, și așa s-a și întâmplat. Tipul a venit cu un cuțit și mi-a tăiat preșul în două. Perfect. A doua zi am luat un satâr și i-am tăiat preșul în trei. Știam că asta o să-l scoată din minți, și așa a fost. M-a pândit pe scări și s-a luat după mine. Eu am fugit la etajul patru, apoi m-am oprit, brusc, și l-am întrebat:

— Ce dorești, brută?

— Nimic, a rânjit el. Doar să mă șterg pe preșul tău de lână pură până la sfârșitul vieții. Am această boală.

— Bine, i-am răspuns, șterge-te!

Și chiar atunci a coborât și s-a șters pe preșul meu, de față cu mine. Din clipa aceea, relațiile noastre au cunoscut un ritm îndrăcit.

El mi-a desfăcut preșul fir cu fir, lăsându-mi în fața ușii un ghem de ațe.

Eu i l-am făcut pe-al lui bucăți-bucăți și i l-am împrăștiat pe scară.

El mi-a spart parbrizul Fiat-ului.

Eu i-am decupat cu foarfecă un metru pătrat din Trabantul lui.

El mi-a dat cu o scândură în creștet.
Eu i-am aplicat un par în moalele capului.
El mi-a rupt o mână, eu i-am rupt un picior.
El mi-a scos un ochi, eu i-am scos un dinte.
El mi-a tăiat o ureche, eu i-am tăiat buza.
El mi-a scurtat nasul, eu i-am scurtat bărbia.
Duelul continuă. Să vedem cum o să se termine.

Important e că totul s-a săvârșit până acum în cea mai desăvârșită liniște, niciunul n-a zis nici măcar „au”. Nimeni, absolut nimeni din bloc nu a intervenit. Vecinii ne privesc și tac. Niciunul dintre noi nu s-a adresat justiției. Nici măcar sectoristului. Din moment ce ne putem face singuri dreptate, n-are rost.

N-are rost să deranjăm autoritățile. Dacă ele nu doresc să se amestece, să nu se amestece. Mai ales că obiectul urii noastre nici nu mai există. În sensul că nu mai ținem preșurile în fața ușii. Le ținem înăuntru. Adică ne ștergem pe picioare după ce intrăm, fiecare pe preșul lui. Sunt totuși foarte curios să văd cum se va termina povestea asta. Sunt curios. Măine îmi cumpăr o armă de vânătoare.

Lupul și năravul

Un cioban avea o stână — nimic extraordinar și anormal până aici, de-aia era, în fond, cioban, ca să aibă oi, și nu vaci sau capre de lapte, pentru că, dacă ar fi avut vaci sau capre, nu mai era cioban. Simplu ca bună ziua. În afară de oi și un măgar de serviciu, ciobanul mai avea și un tranzistor pe care-l purta legat pe după gât (așa cum văzuse el într-un film românesc contemporan) și la care asculta zilnic muzică populară, ușoară și simfonică, plus buletinul de știri și meteorutier. El, fiind cioban modern, habar n-avea să cânte din fluier, dar asta o altă poveste.

Cum zona respectivă avea un pronunțat caracter turistic, pe la stână poposeau destui excursioniști și excursioniste, fie pentru a gusta un caș proaspăt contra cost, fie pentru a se fotografia în mijlocul oilor, cu ciobanul și măgarul alături, tot contra cost.

Într-o zi, niște turiști își exprimă dorința să se fotografieze și alături de tradiționalii câini ciobănești, și ciobanul rămase și el surprins de faptul că nu avea câini ciobănești. Chiar așa, se întrebă el, cum de

nu am eu niște câini în preajma mea, ca să mă apere de o eventuală primejdie și ca să respect tradiția? Drept pentru care își procură de îndată câteva exemplare, pe care le angajă pe mâncare și adăpost.

Câinii păreau ființe serioase și credincioase ciobanului. În plus, deprinseseră repede diferite apucături turistice, adică să stea în două labe, să nu miște din coadă când se apasă pe butonul aparatului de fotografiat, să lingă mâna, să se gudure etc., gesturi de pe urma cărora scoteau un ciubuc frumos. Dar, pe măsură ce trecea timpul, câinii începură să se prăsească, devenind o haită în adevăratul înțeles al cuvântului. Și cum sezonul turistic se sfârșea repede, ei nu aveau nimic de făcut mai tot anul, adică ziua dormeau la umbră, iar noaptea lătrau la Lună, fără niciun motiv serios, fenomenul ca atare rămânând și până-n ziua de azi un mister: nimeni nu știe cu ce îi enervează pe câini liniștitul astru, de ce nu latră ei la Venus sau Marte, de ce tocmai la Lună?

Ciobanul începu, deci, să-și pună problema cu ce să hrănească această haită parazită, de la care nu avea niciun folos. În cele din urmă, el se hotărî să le dea în fiecare zi câte un ciolan, lăsându-i să-l împartă singuri, după principiul: cine poate, oase roade, cine nu, nici carne macră. Din chestia asta ieșeau însă tot felul de certuri și chelfăneli zgomotoase între câini, plus reclamații zilnice. Mai ales cățelandrii cu personalitatea în formare se simțeau mereu frustrați și nedreptățiți, mârâiau fără încetare și creau stări de încordare și disensiune. Astfel încât, ciobanul și-a pus la un moment dat problema: ori mai rărește câinii, ori mărește ciolanul, pentru că altfel nu mai avea liniște.

Într-o zi, el adună în spațiul din fața bordeiului toate elementele canine ca să discute situația. Mai întâi își expuseră punctul de vedere cățelii, plângându-se de abuzurile clinilor mai mari care, în momentul în care se arunca ciolanul, îl luau și fugeau cu el prin cine știe ce coclauri, îl rodeau bine și, când le venea și lor rândul, îl găseau atât de lustruit, de parcă i-ar fi dat cineva cu smalt. Pe de altă parte, dulăii cei mari puneau și ei întrebarea: de când și de unde a apărut pretenția ca un cățel să fie egal cu un câine, când se știe clar că, în rândul animalelor, a domnit întotdeauna legea celui mai puternic? Ciobanul, care nu avea studii economice corespunzătoare,

ca să rezolve științific problema repartiției ciolanului, și-a pus bunul lui simț ancestral în funcție și a zis:

— De azi înainte, ca să nu mai existe mârâială, ciolanul se împarte după principiul meritului, și nu al lătratului, că de lătrat sunteți buni cu toții, aveți niște glasuri de parcă ați fi făcut conservatorul. Nu mai sunt dispus să vă hrănesc ca să-mi stați ziua la umbră și noaptea să lătrați la Lună și să-mi fragmentați mie odihna. Nu v-am angajat de dragul pitorescului și al tradiției, ca să distrați turiștii și să vă trageți cu ei în poze, ci ca să-mi păziți stâna. Ei bine, azi-noapte, în timp ce voi dormeați ca niște bușteni nefasonați, un lup a venit și mi-a sustras mielul cel mai gras, pe care voiam să-l sacrific la întoarcerea fiului meu nerătăcitor, care se află în armată. În concluzie: nu-mi mai convine să vă ofer zilnic un ciolan barosan, cu măduvă și sită, iar lupul să se hrănească din oile și mieii mei. De azi înainte, ciolanul îl primește numai cel care prinde lupul și recuperează mielul sau măcar blana. Pe ceilalți îi privește, îi scot din porție.

Câinii rămaseră bușbé. Ciobanul îi luase neașteptat de tare, se terminaseră, care va să zică, frumoasele zile de trândăveală și târnoseală. N-avură încotro și împânziră pădurea, care încotro, în căutarea lupului răpitor. Toți se întoarseră seara cu labelle goale, sleiți de puteri, în afară de unul mic și pricăjit, o jigodie care nu se bucura de niciun fel de prestigiu în fața confrăților. Acesta adusese blana mielului și un angajament scris din partea lupului, cum că nu va mai ataca stâna în viața lui, să știe de bine că moare de dorul cărnii. Ciobanul l-a mângâiat între urechi pe viteazul cățelandru, i-a oferit ciolanul și l-a întrebat duios:

— Cum ai rezolvat tu, jigodel, chestiunea asta cu lupul, tu, care arăți așa cum arăți?

— Stăpâne, îți spun, dar să nu afle ceilalți, că mă sfâșie. I-am promis lupului că dau cu el, zilnic, ciolanul pe din două.

— Treaba ta, a zis ciobanul, te privește, dacă lupul nu mai fură mieii, poți să dai cu el ciolanul și pe din trei.

Ceilalți câini turbau, bineînțelese, de furie și invidie, văzându-l pe jigodel luând zilnic ciolanul și dispărând cu el în pădure, unde zicea că se duce să-l consume în liniște.

— De ce, îl întrebau dulăii pe cățelandru, nu mănânci ciolanul aici, în fața noastră, ca măcar privirile să ni le săturăm și noi?

— Nu, răspundea jigodel, cu ironia care-l caracteriza, mie îmi place să iau masa la umbră, în tihnă și în cântat dulce de păsărele.

Și pleca cu ciolanul la gură. Dulăii, ce și-au zis:

hai după el. S-au dus, l-au urmărit, l-au pândit și l-au prins asupra faptului, adică mâncând ciolanul cot la cot cu lupul, l-au chelfănit de nu i-a mai rămas smoc de păr în blană și l-au dus de gât în fața ciobanului, ca să-l demaște, cerând revenirea asupra hotărârii luate în privința ciolanului. Ciobanul n-avu încotro, dădu iar ciolanul întregii haite, ca să-l împartă după vechiul principiu.

În schimb, lupul, văzând că înțelegerea cu jigodel căzuse, a venit iar pe furiș la stână, în timp ce câinii dormeau duși în culcușurile lor, și a mai sustras un miel. Ciobanul, constatând situația, s-a enervat și a zis: ia să terminăm noi odată cu adunătura asta de javre și jigodii, care nu știu decât să doarmă și să viseze ciolanul zilnic, ia să-i mătrășesc eu pe toți.

Și așa a făcut. Pe unii i-a alungat cu ciomagul, iar pe alții i-a valorificat personal, jupuindu-i și transformându-i în diferite obiecte fine de marochinărie.

După care a înconjurat stâna cu niște sârme, a procurat niște baterii, a trecut curentul electric prin sârme și, când a venit lupul noaptea ca să producă paguba, a dat cu botul în sârme și l-a apucat pe loc o bâțâială de parcă dansa twist. Dimineața, când ciobanul l-a găsit leșinat, lupul a făcut-o pe supăratul.

— Bine, dom'le, mă lucrezi cu curent electric, ce metodă barbară mai e și asta? Preferam să mă deșeli cu ciomagul, preferam să mă sfâșie câinii, orice...

Respectă și dumneata tradiția.

— Lupică, dragă, i-a răspuns ciobanul, nu te supăra, dar dacă tradiția mă păgubește, prefer avantajul tehnicii. Vezi ce faci, că dacă te mai prind a doua oară, te transform imediat în palton de blană pentru ciobăniță.

— E clar, zice lupul, plecând. Mă fac vegetarian.

Doar n-o să mă apuc acum, tocmai eu, să mă încontrez cu tehnica?

Morala: cu ajutorul tehnicii, lupul își schimbă nu numai părul...

Ultima șuetă

Până acum câteva luni am fost (o să vedeți puțin mai târziu de ce nu mai sunt) salariat la o unitate a unei anumite cooperative producătoare de bunuri de larg consum. Unitatea noastră se ocupa (acum nu se mai ocupă și o să vedeți de ce) cu colectarea, sor tarea și spălarea borcanelor. Aparent, desigur, obiectul muncii unității noastre ar putea să pară mărunț, unora chiar ridicol, dar adevărul este că unitatea respectivă era foarte serioasă, presta o muncă folositoare și era, mai presus de toate acestea, o unitate în care se închegase un colectiv foarte strâns în jurul lui însuși. Poate și pentru că eram puțini salariați. Mă refer la cei care lucram în sectorul administrativ al unității. Căci existau zece oameni care se ocupau de sortarea și spălarea borcanelor, și noi, tot zece, adică

„Tovarășii de la birouri”, cum ni se zicea cu o expresie populară, care țineam evidența borcanelor refuzate, evidența borcanelor crăpate sau pur și simplu sparte (căci au fost cazuri), făceam fișele de prezență, făceam statele de salarii, împărțeam salariile, primele, ajutoarele de concedii, boală, naștere și înmormântări (căci au fost cazuri), prelucram instrucțiunile de tehnica securității muncii, în vederea preîntâmpinării accidentelor din pricina cioburilor (au fost cazuri) și multe altele. Toate aceste sarcini, noi, cei de la birouri, le îndeplineam cu foarte mult succes, cine nu crede, se poate convinge după statele cu prime, că n-a fost lună și trimestru ca vreunul dintre noi să nu fie stimulat din punct de vedere material. Dar amintirile cele mai dragi nu mi-au rămas de pe urma succeselor în muncă, ci a relațiilor plăcute și prietenești care au existat între noi, salariații. Trebuie să vă spun că pentru mine, cel puțin, a veni la serviciu era o mare bucurie. Acasă mă plictiseam zilnic. La serviciu, nu. De ce? Era în primul rând momentul acela al veniri la ora opt, cu primele străngeri de mână, cu primele impresii schimbate între ora opt și opt și treizeci, în timp ce scoteai hârtiile din birou, în timp ce ascuteai creioanele, curățați cu mele, acele impresii fugare, legate de aglomerația din tramvaie și autobuze, precum și comentariile pe marginea meciurilor de fotbal în cazul de luni, iar în celelalte zile ironiile adresate de rapidiști antirapidiștilor sau invers, astfel încât, cum vă spun, pe la opt și jumătate ne apucam de lucru cu toții, foarte

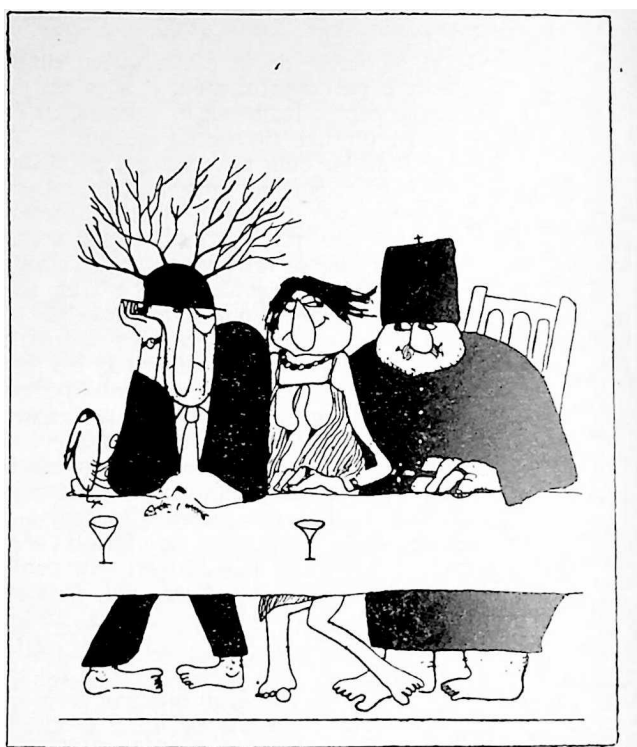
bine dispuși. La zece și treizeci opream lucrul o jumătate de oră și mâncam. Mâncam până la douăsprezece, deoarece, până ne venea rândul la fiecare să ne facem ouăle ochiuri sau jumări la tigaia **lu'** madam Mândica, femeia de serviciu, până venea ea cu salamurile, cu brânzeturile și legumele de la piața, trecea timpul.

Era foarte plăcut, pe cuvântul meu, și avea un gust deosebit masa pe care o luam noi în colectiv, cu farfuriile așezate pe birouri, fiecare cu tacâmul lui, era foarte intim și familiar cum ne uram noi poftă bună și să ne fie de bine și cum ne împrumutam noi unul altuia un castravete sau o roșie. Se întâmpla, uneori, ca salariații din sectorul productiv să intre în această perioadă în birouri, dar se retrăgeau imediat când ne vedeau mâncând, căci îi obișnuisem pe toți cu acest obicei civilizat: să respecte omul când mănâncă.

După ce se termina masa, începeam lucrul cu foarte multă bună dispoziție și, cam pe la ora unu, eram gata, căci, între noi fie vorba, treaba pe care o făceam părea foarte simplă, nu pentru că era simplă și ușoară, ci pentru că desăvârșirea noastră în muncă era de mult un fapt împlinit. Pentru noi nu exista, practic, o problemă complicată din a rezolva rapid situația borcanelor, fie intrate, fie ieșite, fie crăpate. Pe la ora unu, poate chiar unu fără un sfert, madam Mândica punea cafelele la fiert. Nu pentru toți funcționarii, deoarece unii dintre noi, fără a o jigni pe madam Mândica, își făceau singuri cafelele.

Deci, în jur de unu, unu și zece, ieșeam cu toții în hol sau pe balcon și ne beam cafeluța. Ca să fiu sânn cer, pot să vă spun că acestea erau cele mai frumoase clipe din cele opt ore petrecute de mine în câmpul muncii. Căci nu cafeaua era totul, ci discuțiile purtate. Așa zicea întotdeauna șeful nostru (**eu îl imitam perfect și el nu se supăra**): „Hai, copii, să facem o șuetă”. Aici cred că este locul să vă explic mai amănunțit cum se desfășura o șuetă în cadrul colectivului unității noastre. Se începea de obicei cu o problemă foarte generală, chiar cu o problemă de politică externă. Dar nu o problemă cunoscută de toată lumea, ci un amănunt inedit, ceva despre Jack Ruby sau Sophia Loren, sau despre festivalul de la Cannes, adică ceva picant, care să producă efervescența necesară, ceva luat de la rubricile „De toate pentru toți” sau „Din lumea largă”. Se trecea apoi la probleme interne, pornindu-se de la situația I.T.B.-

ului și ajungându-se la cancanurile din lumea artistică și cu asta se încheia partea culturală a șuetei. Veneau apoi la rând salariații unității, cu multitudinea lor de probleme personale, pe care colectivul nostru nule în nora niciodată. Ce era foarte plăcut la acest capitol al șuetei? Că aproape în fiecare zi lipsea câte unul dintre noi, ba bolnav, ba învoit, ba ce să mai vorbim, iar noi îl luam în discuție imediat pe cel absent, îl „forfecam”, cum spunea șeful, în fel și chip, îi luam toate defectele și i le puneam pe tapet, iar ce era mai interesant era că uneori lipsea chiar șeful și atunci să fi văzut ce ți-l mai forfecam și pe el, cum știam eu să vând amănuntele pe care le știam despre nevastă-sa, de când am fost odată împreună la munte.

Și trebuie să vă mai spun un lucru: colectivul nostru avea umor, nu glumă, și când intra câte unul „la mijloc”, nu ieșea prea bine de-acolo, a fost cazul cu unul care, după o șuetă, mi-a dat mie două palme și șefului trei, cu altul care a vrut să-și dea demisia, cauză din care eu am preferat întotdeauna să nu lipsesc absolut niciodată de la serviciu și cred că mă pot considera singurul salariat care nu am fost victima șuetelor.

De obicei, șuetele noastre se terminau vesel, adică se spuneau ultimele bancuri din oraș sau se ghicea în cafele. La ora două reluam lucrul, iar la ora patru fără un sfert începeau pregătirile de plecare.

Așa cum am spus la început, viața în unitatea noastră a fost foarte plăcută. Zic a fost, deoarece acum nu mai este. Unitatea noastră e desființată. Pur și simplu desființată. A existat printre salarii am noștri un individ care ne-o cocea de mult și care ne-a torpilat. Cum ne-a torpilat individul? Foarte simplu: a inventat o mașinărie care, după ce o pui în priză, sortează singură borcanele, le spală și le așază în lăzi.

Dar nu numai atât. Mașina înregistrează în același timp borcanele intrate, borcanele ieșite și borcanele deteriorate, adică face exact ceea ce făceam noi.

Individul a avut tupeul să ne anunțe această veste chiar în timpul șuetei, mai precis în momentul când madam Mândica ne ghicea în cafele. O fi făcut-o anume? Nu e exclus.

A doua zi a avut loc ultima noastră șuetă. Pe cine credeți că l-am forfecat?

Viitorul și formularul

Eram așteptat. La intrarea institutului se aflau aliniați directorul, adjunctul său și toți cercetătorii principali și stagiaři. Strângându-mi mina și năclăindu-mi-o într-o fierbinte nădușeala, directorul rosti o scurtă și patetică alocuțiune:

— Dați-mi voie ca în numele harnicului meu colectiv de cercetători să vă salut cu bucurie și emoție personală. Desigur că dumneavoastră ați rămas ultima noastră speranță și desigur că numai dumneavoastră puteți salva o instituție de interes major pentru societate, supusă unui tratament neomenesc de către forurile tutelare. Stă în puterea minții și relațiilor dumneavoastră de a ne sprijini să ridicăm pe o nouă treaptă activitatea noastră nobilă. Îngăduiți-mi să vă urez încă o dată un fierbinte bun venit și să vă strâng mâna ca unui binefăcător.

Directorul îmi strânse mâna stângă (cu dreapta mă sprijineam de un perete, ca să nu mă prăbușesc de emoție) și mă invită să-i vizitez instituția.

— Cum se numește institutul dumneavoastră? am întrebat, încă năuc de fastul primirii.

— Institutul pentru perfecționarea formularelor.

— Vă rog să continuați.

— Înainte de a întreprinde vizita propriu-zisă, continuă directorul, aş dori să vă expun pe scurt teoria care stă la baza activității noastre.

— Expuneți-o.

— Concepția noastră pornește de la următoarea stare de lucruri verificată. Datorită unei nefaste politici practică de către unele instituții mediocre, slujite de funcționari rutinieri sau răuvoitori, ideea de formular a fost grav compromisă în ultima vreme, poate chiar vulgarizată. Astfel, s-a ajuns ca în ziua de azi omul simplu să asocieze ideea de formular cu ideea de birocrație, creându-i-se cu timpul o adevărată idiosincrazie, o repulsie organică față de acest obiect.

Sarcina nobilă pe care ne-am asumat-o noi este de a reabilita formularul, de a-i da o formă și un conținut nou, în concordanță cu orizontul și aspirațiile omului modern. Care era viciul principal al vechilor formulare? Ele plictiseau și oboseau prin banalitate.

Formularul nostru de tip nou pornește de la premisa și necesitatea de a fi stimulator pentru imaginația completatorului și de a-l ajuta pe acesta să-și între gească cunoștințele despre lumea înconjurătoare.

Dar să intrăm în secția formulare mici și să luăm un exemplu. Iată, de pildă, un formular experimental pe care ar trebui să-l completeze cetățeanul care solicită repararea unui tavan deteriorat, formular conceput de noi pe bază de întrebări. Să spicuim câteva dintre acestea: „Ce este spațiul ca categorie filosofică?” „Cine este autorul unui memorabil poem despre locuință și chiriaș?” „Este locuința personală un spațiu afectiv?” „Citați scriitorul și opera a cărei acțiune se petrece într-o cameră, eroul fiind un gândac”. „V-ar conveni să aveți o locuință cu tavan și pereți de sticlă? Considerați, oare, că în acest fel ar dispărea pentru totdeauna cei ce se uită pe gaura cheii și în general turnătorii?” Și ultima întrebare: „Doriți să vi se repare neapărat tavanul?” Nu vi se pare oare acest formular extrem de antrenant, plăcut și în același timp cultural? Da, cultural! Căci iată cum, venind să solicite repararea tavanului deteriorat, cetățeanul își

verifică și îmbogățește, fără să vrea, bagajul cunoștințelor de cultură generală. Vi se pare interesant?

Mi se uscase gâtul de emoție. Abia am reușit să zic:

— Mi se pare atât de interesant și sunt atât de emoționat de tot ce aud incit mă tem să nu-mi izbucnească dintr-o clipă în alta sângele pe nas. Dar vă rog să continuați.

— După părerea mea și a colaboratorilor mei, nu va fi departe timpul când fiecare cetățean conștient își va însuși întreaga cultură pe bază de formulare.

Dar să mergem în secția formulare mijlocii. Iată, de pildă, un formular tip pentru angajarea în serviciu.

Mai întâi, un capitol cu întrebări intime, care să-l apropie pe solicitant sufletește de întreprindere și să-i dea încredere în el însuși: „Numele, prenumele și renumele”; „dacă ați avut surori sau frați sta mezi”; „dacă ați fost vreodată scuipat în cap și de către cine?”; „câte degete aveți la picioare?”; „ce gust avea laptele supt de la mama?”. Vine apoi o a doua categorie de întrebări cu caracter general și filosofic: „Dacă instituția vă va cere să vă dați pentru interesele ei viața dumneavoastră, a soției, a părinților și a socrilor, în câte ore v-ați decide?” „Considerați că ideea de salariat se confundă cu cea de salar și chenzină?” Urmează apoi capitolele cu întrebări culturale, științifice și distractive, pentru ca la urmă, după ce s-a instruit și s-a destins, solicitantul să fie întrebat direct și fără ocoliș dacă dorește să se angajeze în respectiva instituție, ce știe să facă, ce nu știe să facă și ce are de gând să facă. Să mergem acum în secția formulare grele. Aici se concep marile formulare ale viitorului, cele care vor da omului o nouă dimensiune și un nou sentiment al timpului. În concepția noastră, omul viitorului va fi în destructibil și intim legat de formular. Formularul va deveni un element indispensabil al vieții sale.

Oamenii viitorului se vor îmbrăca pur și simplu în formulare. Vor fi formulare-vestoane, formulare-pelerine, cămăși formulare și ciorapi-formulare. În felul acesta, având formularul cât mai aproape de propria sa piele, omul va deveni un permanent completator.

Mergând pe stradă, el va putea să-și completeze din mers o rubrică pe mânecă, stând în mașină își va completa pulpanele pelerinei, iar în lift va completa reverele vecinului. Toată ziua oamenii vor completa for mulare, formulare, formulare, viața lor va fi împărțită

pe rubrici și coloane, totul se va simplifica la maximum, crizele filosofice vor dispărea, căci oamenii vor ajunge să se exprime cât mai concis, folosind doar două cuvinte: Da și Nu. Ce părere aveți de ideile și activitatea noastră?

— Stimate director, am o părere cu totul excelentă. Cu totul și cu totul excelentă.

— Din păcate, scumpe, dragă și neprețuite oaspete, institutul nostru nu este suficient popularizat, cunoscut și susținut. Formularele noastre nu sunt omologate și din această pricină nu primim comenzi, ceea ce ne duce cu pași repezi spre faliment. Oamenii și întreprinderile nu cunosc activitatea noastră și importanța excepțională pe care o va avea formularul în viitor. Nimeni nu înțelege îndrăzneala și spiritul de sacrificiu cu care eu și colectivul meu am pornit să reabilităm o idee atât de scumpă și de luminoasă:

viața pe bază de formular. N-ați putea oare să ne ajutați — cu influența și prestigiul dumneavoastră

— Să devenim și noi o instituție de stat, cu buget și pierderi planificate, cu policlinică și creșă, n-ați putea să ne popularizați și să impuneți produsele noastre pe piața internă și externă? N-ați putea să ne sprijiniți în organizarea unui congres al formulăriștilor, urmat de o excursie în Delta Dunării? N-ați putea să Le-am promis că voi face totul pentru ei. Totul.

I-am îmbrățișat și le-am apreciat activitatea ca minunată. Le-am spus că sunt genii. Am completat în chip simbolic câteva formulare și am semnat în cartea de onoare. La plecare m-am sărutat cu directorul în fața întregului colectiv. I-am spus:

— Fiți fără grijă! Rezolv eu totul! Vă fac celebri! În curând, omenirea se va îmbrăca în formulare! O conving eu! Cu bine! Pa!

Am plecat. Ei mi-au făcut cu mina până m-am depărtat. Pe obraji lor curgeau șiroaie limpezi de lacrimi.

Catastrofa a venit după. În timpul vizitei, aruncasem din neglijență chiștocul aprins al țigării într-una din secțiile prin care trecusem. Peste o jumătate de oră, Institutul pentru perfecționarea formularelor era în flăcări. Praful și scrumul s-a ales de el.

Acum formulăriștii mă caută peste tot, ca turbați.

De ce?

Vecinii

Nitam-nisam, în garsoniera din blocșorul de pe strada X, numărul 5, s-a mutat un tânăr. Locatarii au rămas perplecși, căci ei, în timpul acesta, umblau ca turbații pe la toate forurile competente, să pună mâna pe respectiva garsonieră în care tocmai de ce dase o bătrânică lipsită de rude, căreia ei nu-i dădu seră nici măcar o cană cu apă, dar despre care declarau acum că au îngrijit-o până în ultima clipă a vieții, ca pe propriul lor copil. Cum, să nu se poată ei ex tinde în garsoniera pe care o pândeau de ani de zile și să vină aici un intrus? Cine e tânărul, de unde provine, ce pile a avut și ce învârtește? Nimeni nu știa nimic. Noul locatar era de statură potrivită, îmbrăcat potrivit, cu o figură potrivită și cu o privire nespus de limpede și blândă. Saluta politicos pe toată lumea, inclusiv copiii, și nu scotea o vorbă. În schimb, ținea toată noaptea lumina aprinsă.

Seara, locatarii se adunau în curticica blocului și se forfecau unii pe alții până târziu. Fiecare știa despre fiecare cât câștigă, ce are în casă, în cămară, în portofel, în șifonier și în noptieră, ce-a zis el, ce-a zis nevasta, ce note au copiii la școală, cum râde fiecare, cum plânge, cum înjură, ce înjură, cum scuipă și ce scuipă. Nimeni nu știa însă nimic despre tânărul mutat de curând. Mă rog, că le luase garsoniera de sub nas (când fiecare avea o mătușă sau un nepot de adus din provincie) mai treacă-meargă. Dar să nu știe ei nimic, nimic despre el? Unde lucrează, ce lucrează, cât câștigă, ce rude are, ce mănâncă, ce bea și, mai ales, ce face toată noaptea de ține lumina aprinsă? Problema a fost ridicată oficial în prima ședință a comitetului de bloc. Vicepreședintele comitetului, un pensionar de boală în vârstă de 40 de ani, de profesie fost astenic, a ținut un referat prin care a demonstrat că această situație nu poate dura ia în finit, iată, printre ei a venit un locatar nou, au trecut deja două săptămâni și ei nu știu nimic despre el.

Drept pentru care s-a propus ca femeia de serviciu să-și ia treburile în serios și să observe tot ce e de observat în legătură cu noul locatar, urmând să în tocmească apoi o notă informativă. Singura salariată a blocului a început să măture, să spele și să șteargă praful numai pe la ușa tânărului, a descoperit o cră pătură în ușă, a lărgit-o la maximum și privea înăuntru. A venit, după câteva

zile, cu un raport precis: individul e suspect. În sensul că dinăuntru se aud tot felul de zgomote suspecte. Comitetul a autorizat femeia de serviciu să pătrundă în garsonieră prin orice mijloace și să vadă situația cu ochii ei. Femeia a sunat a doua zi la ușă și i-a spus tânărului că ea ar dori să-i măture prin casă voluntar, la care locatarul a răspuns sec: mulțumesc, mătur și singur. Ceea ce i-a scos din minți pe membrii comitetului de bloc, care au făcut imediat două note informative: una către IAL, în sensul că locatarul nu-și îngrijește locuința, adică nu mătură, și una către IDEB, în sensul că Locatarul consumă curent electric cu nesăbuintă, tocmai acum, când se pune atât preț pe economii. LAI-ul și IDEB-ul, ca două instituții vivace ce sunt, au răspuns prompt după trei luni cum că: IAL-ul se deplasează la fața locului numai în caz că locatarul își demolează locuința, iar IDEB-ul apreciază că un locatar are dreptul să consume chiar și jumătate din producția de curent a țării, cu condiția să aibă contor și bunăvoință, de a plăti.

Comitetul de bloc s-a întâlnit din nou în ședință plenară și a hotărât să continue investigațiile cu mijloace proprii. În acest sens, fiica uneia dintre locatari, o tânără persoană de încredere, lucrătoare de noapte la braseriile hotelurilor „Lido” și „Athénée Palace”, a fost însărcinată să-l acosteze pe tânărul locatar cu mijloacele ei bine verificate în practică, să se insinueze înăuntru și să observe tot ce e suspect. Tânăra l-a atacat pe junele locatar în plină seară, mărturisindu-i în șoapte lascive și languroase — în timp ce-i răsucea pe degete, cu un gest intim, cravata — că de mult îl simpatizează în taină și că tot de mult ar vrea să schimbe cu el o vorbă între patru ochi, văzându-l băiat inteligent și dorind ea nespuse de mult să-și completeze cultura generală. Tânărul i-a zâmbit suav și s-a retras; „mulțumesc, nu servesc”.

Într-o ședință fulger a comitetului de bloc s-a luat din nou cazul în discuție sub toate aspectele lui, prilej cu care un vechi locatar, care trecuse în tine rețea lui înflăcărată prin câteva pușcării renumite și care fusese reabilitat și cooptat în comitet, a lansat ideea că tipul de aceea se sustrage cu atâta fanatism de sub controlul blocului, deoarece face... (pauză – membrii comitetului au rămas cu gura căscată) bani!

Face sute, asta e! A mai fost cândva în cartier unul, tot așa: ardea curentul toată noaptea și, când l-au luat, avea o sacoșă plină cu sute. Comitetul a făcut un plan de investigații. A doua zi, însuși primul vice președinte al comitetului de bloc (președintele era onorific) s-a prezentat în fața ușii tânărului suspect și i-a cerut întreținerea. Locatarul a scos o sută, i-a înmănat-o, prim-vicepreședintele a prins-o cu o pensă, i-a chemat imediat și pe ceilalți membri ai comitetului și au studiat-o vreme de o zi la patru lupe.

Suta era nouă-nouă, mirosea a cerneală, era limpede, s-a redactat imediat o notă informativă către Miliție.

Au așteptat o zi, nu mai aveau răbdare (de ce nu-l saltă?), au dat telefon. Da, li s-a răspuns, suta e nouă-nouă, dar e făcută la Banca Națională. Membrii comitetului de bloc turbau. Ce face suspectul, cine e suspectul, de ce e atât de însingurat și de distant cu ei, de ce nu bârfește, de ce nu cere cu împrumut de la vecini, de ce nu primește vizite și nu face chefuri până dimineața și de ce ține lumina aprinsă toată noaptea? Seară de seară se adunau țatele și țătoii în curtea blocului și începeau să-l foarfece, dar pe ce bază? Nu aveau elemente.

În sfârșit, într-o zi a venit Salvarea și l-a luat pe tânărul locatar. Era palid și-l ducea un medic de braț.

E clar, au zis vecinii, e ofticos, îl ia dracu'. Dar, iată, peste două zile, ziarele îi publicau fotografia sub un text semnat de un academician. Tânărul cutare a făcut o descoperire științifică de mare valoare, e un savant, e o mândrie, un exemplu de dăruire și sacrificiu. Cinste lui ! Membrii comitetului de bloc au încremenit. Să aibă ei ca locatar un savant, o mândrie, un exemplu, o celebritate și să nu știe nimic? Au cumpărat imediat prin colectă un buchet de zambile și au fugit la spital să-l felicite. Medicul nu le-a dat voie să-l vadă, dar ei dădeau buzna, se înghesuiau la ușă, cum să nu-i lase să-l vadă și să-l felicite pe tânărul care e mândria blocului, pe care ei l-au ocrotit și ajutat ca pe copilul lor? Nu se poate, le-a zis doctorul, nu suportă să fie lăudat și felicitat. Dar ce boală are? (Asta voiau ei, de fapt, să afle).

— Nimic, e obosit, surmenat, se odihnește și se întărește.

— Cum, s-a mirat primul vicepreședinte al comitetului de bloc, în numele tuturor locatarilor — atât de celebru și nu e nici măcar ofticos?

Povestea câinelui

Într-o zi, intru într-un bufet lăaturalnic al orașului cu intenția să beau bere și să privesc un peisaj uman pitoresc. Singur la masă, cu berea în față, îmi cheltuiam într-un chip cât se poate de plăcut și needucativ timpul liber. La un moment dat, vin doi tipi cu înfățișări oarecare și mă întreabă dacă nu s-ar putea așeza și ei la masa mea, în vederea consumării unor beri și mici. Poftiți, zic, că nu aștept pe nimeni. Tipii comandă două beri, apucă halbele în mâini, ciocnesc și își urează reciproc cu glas tare: „să fie rău”! Hm, fac eu pe dinăuntru, ce urare o fi și asta și despre ce rău o fi vorba? Mai trec două minute, tipii iar ciocnesc halbele și își urează reciproc și cu glas tare: „să fie rău”!

Vreau să mă retrag prudent, la altă masă, dar îmi fac curaj, și-i întreb: dom’le, ce fel de urare e asta, că n-am mai auzit-o până acum? Unul dintre ei zice: e simplu, dom’le, eu i-am vândut dânsului un câine, acum bem aldămașul și-i urez să fie rău. Doar n-oi vrea să-i urez să fie bun, că el d-aia l-a cumpărat, ca să fie rău. Și află că e foarte rău. Dom-le, zic, nu te supăra, am întrebat, că omul, vorbea ceea, cât trăiește, întreabă. Ciocnesc și eu o halbă de bere cu ei și începem, din vorbă-n vorbă, să ne lansăm în tot felul de povești cu câini; spun ei un caz cu un câine care i-a salvat viața stăpânului său, care era un biet burlac singur, fugind repede de la farmacie și cumpărându-i pastila fără de care s-ar fi prăpădit, zic și eu un caz cu un câine care și-a salvat stăpânul de o nevastă infidelă, pe care a urmărit-o și a prins-o în flagrant delict, trecem pe urmă la bancuri (tot cu câini), mai luăm câte un rând, când îmi vine deodată ideea și întreb: dar unde-i câinele? Câinele era afară. Afară?!

Păi bine, dom’le, întreb, păi afară plouă, bate vântul, e o vreme ce nu s-a pomenit de infectă, cum puteți să lăsați bietul animal afară? Lasă că e călit, zice vânzătorul, a trecut el și prin ocazii mai grele.

Așa sunt de felul meu: mai bine să sufăr eu decât însă văd un animal chinându-se, fie el și pasăre de orice gen, iau haina de pe

mine, îmi iau bucata de la gură, banul din buzunar și-i sar în ajutor. Cer repede o friptură în sânge cu garnitură și mă duc la câine afară.

Mă așteptam să dau de un monstru, de un dulău ciobănesc, de un caniș sau altă huidumă și, când colo, găsesc legat de ușa localului un cățeluș mic și amărât, care scheuna și tremura ca un nenorocit. Cum mă vede, dă din coadă, îl iau în brațe, îl mângâi, îi ofer friptura, el o înghite hulpav (era flămând mort), intru în local și le zic celor doi: cât face câinele ăsta? Ei se uită unul la altul și cumpărătorul zice: o sută de lei, că e de rasă străină. Scot o sută, o pun pe masă, dar ei: nu, că nu e de dat, dar eu iau câinele și plec, strigându-le din ușă: gura, că vă fac și scandal, așa se poartă un om cu un câine?

Ajung acasă, sun la ușă (era spre miezul nopții), nevasta deschide, mă vede și mârâie: să nu intri cu javra, că-ți dau cu ea — **n** cap! Vrei să-mi îmbolnăvească pisicul? Că avem și un pisic, nostim și hazos, e dresat, se cere pe balcon și bate la mașina de scris, cot la cot cu mine. Ce să fac cu câinele? Afară nu puteam să-l las singur, m-am plimbat cu el în brațe până dimineața, vorbind de una, de alta, prilej cu care ne-am legat sufletește. A doua zi dimineața mă duc la proprietăreasă și-i zic: doamnă, uitați ce s-a întâmplat, m-am decis să ocrotesc acest câine, vreau să-i fac o cușcă în curte. Eu n-am nimic împotrivă, zice, dar trebuie să aveți aprobare. Aprobarea cui? Aprobarea IAL-ului. Perfect, iau câinele în brațe și plec la IAL. Aici stau de vorbă cu un funcționar: așa și-așa, am cumpărat un câine, vreau să-l îngrijesc, vreau să-i construiesc un coteț. Unde? În curte. În ce loc? Indiferent. Faceți o cerere, trebuie să vină o comisie la fața locului, ca să stabilească amplasamentul. Dar cine vă face cotețul? Nu știu, zic, nu cunoașteți o instituție specializată? Ba da, am eu o cunoștință la Trustul de construcții și reconstrucții nr. 95, mergeți acolo. Mă duc la trustul respectiv, iau legătura cu un tip care mă întreabă cum vreau să arate cotețul, dacă să fie capitonat, zic nu, că am eu o blană de oaie, o mesadă, și i-o cedez. Păi atunci mergeți la un știu ce serviciu să vă facă un plan, ca să pot să dau devizul în lucru, mă duc la serviciul respectiv, dar funcționarul respectiv nu găsea dosarul cu instrucțiunile interne privind construirea pentru cetățeni a cotețe lor pentru câini, vino mata mâine. Și cu câinele ce fac, mata nu vezi ce ger e afară și ce val de

aer polar se îndreaptă spre noi? Păi ține-l în casă! Păi ce, câinele e făcut să stea în casă? Eu vreau coteț. Vino mata mâine.

Mă duc acasă, tratez cu nevasta să-l ținem în baie, îi facem acolo un culcuș, dar pe la miezul nopții mă scoală în smucituri și zice: javra ta schelălăie tot timpul, a trezit copiii, a trezit-o pe bunică, a trezit pisicul, ia-o și ieși cu ea. Iau cățelul în brațe și plec cu el pe stradă, văd lumină la un prieten care suferă de insomnie, intru la el și discutăm toată noaptea despre animale, iar dimineața trec pe la IAL. Funcționarul foarte amabil, îmi spune că n-a reușit să trimită comisia, a fost ocupată, dar într-o zi, două, se face. Între timp grăbiți cu constructorii. Mă duc pe la trust, instrucțiunile n-au fost găsite, dar mi se arată un proiect de deviz în valoare de patru mii două sute lei. Așa scump? Păi nu vreți să aibă căldură și apă curentă, adică un coteț trainic și confortabil, că parcă ziceați că vă e drag animalul. Da, dar nici chiar așa, că apă curentă nu am nici eu tot timpul, ca să nu mai vorbim de căldură. Vreau un coteț simplu. Simplu? Păi noi nu facem dom'le, cotețe simple, noi suntem întreprindere serioasă. Du-te la o cooperativă meșteșugărească.

Iau câinele în brațe și mă întorc la IAL, iau comisia cu mine și merg la fața locului, stabilem amplasamentul, după care-i invit la o bere, nu erau mulți, doar vreo șapte, ne luăm cu vorba, facem o consumație bogată, de vreo două sute, spunem povești cu câini și mă întorc seara acasă. Nevasta îmi face o concesie: să dorm eu cu câinele într-o cameră separată, într-un pat separat. Ce să dorm, că toată noaptea cățelul a mârâit și scâncit în somn, cine știe ce visa, pe la două i-am pus un somnifer în mâncare și am închis și eu ochii nițel.

A doua zi l-am luat cu mine la serviciu, nu puteam să-l las acasă, nevastă-mea era în stare să-l dea pe mâna ecarisajului. Îl țineam ascuns într-un sertar, până m-a prins șeful: cu asta te ocupi dumneata? Și — jap cu o sancțiune, plus bășcălia colegilor. Încep să umblu apoi prin București după o cooperativă prestatoare de servicii la domiciliu, sunt mânat de colo-colo, dau și anunț la mica publicitate („Cumpăr coteț confortabil*”) — nimic! până la urmă, exasperat, încep să-i încropesc eu un coteț, cum mă pricep, proprietăreasa mă reclamă la IAL, IAL-ul vine, mă amendează și-mi dă rămă construcția, mă iau de gât cu unul, vine Miliția îmi mai dă o amendă,

iar nevasta îmi zice: te duci și cari cartofi în gară, eu nu-ți dau bani pentru amenzi și pentru javra ta nenorocită. Scos din minți, fac o reclamație la un for mijlociu, în care demasc birocrăția anumitor instituții prestatoare de servicii; adică, dacă eu vreau să fac un coteț pentru un câine, trebuie să-mi pierd un anotimp întreg pe drumuri, ce e bătaia asta de joc? Nu mi se răspunde la memoriu, între timp făcusem și o astenie din cauza nesomnului, așa că iau cățelul în brațe și mă duc la bufetul în care îl cumpărasem, aștept vreo două ore și-i văd pe cei doi clienți ai mei intrând. Le spun povestea și cădem la învoială:

— Dom-le, ne mai dai o sută și-l luăm înapoi.

Accept, tipii iau câinele, îl duc afară, îl leagă de ușa localului și se pun pe băut banii mei. Beau și eu o bere cu ei și, când plec, îmi iau la revedere de la câine.

— Dragă, îi zic, asta-i situația. Ai văzut și tu: bunăvoință am avut.

Inventatorul

Printre indivizii bizari care îmi scriu sau mă vizitează zilnic la domiciliu (citez: unul care mi-a propus să-i stilizez un „Tratat despre vorbirea articulată la papagali”, altul care m-a numit secretar al „Comisiei pentru încetarea persecuțiilor Spitalului nr. 9 împotriva mea, care sunt perfect sănătos, și pentru eliberarea copilului meu, Gicu, răpit de bestiala mea fostă soție”, alta care îmi scria scrisori de dragoste cu degetul pe capota mașinii mele, demult nespălată etc.), vine unul recent și-mi zice:

— Dom-le, vreau să te fac om!

Ceea ce nu m-a surprins, pentru că mulți încercaseră asta și s-au lăsat păgubași.

— Păi cum? îl întreb.

— Simplu, îmi zice, eu sunt inventator, te iau colaborator și luăm Premiul Nobel în dolari pe din două.

Ei da, mi-am zis în gând, un premiu Nobel în dolari nu mi-ar strica, din punct de vedere al prestigiului. Or, cum cu literatura mea nu am cine știe ce șanse, din cauza limbii de restrânsă circulație în care scriu, poate dau lovitura pe tărâmul științei și tehnici.

— Gata, zic, hai să ne punem pe treabă. Despre ce invenție e vorba și ce trebuie să fac eu?

— E vorba de mai multe, una mai genială ca alta, dar dumneata ai altă misiune: să faci propagandă în jurul lor și să mă subvenționezi din punct de vedere material până când voi convinge statul să le ia în primire.

— E în regulă, zic, în materie de propagandă mă pricep, iar în ceea ce privește statul, stau eu de vorbă cu el și-l conving. Dar să ne luăm de treabă, că simt cum m-a apucat freamătul.

Plecăm imediat la el acasă și, pe drum, mă apucă un fel de îngrijorare: dacă tipul nu e nebun și chiar e inventator, mă pune să-l subvenționez, nu iau Premiul Nobel (concurența e mare) și pierd banii? Vechea mea meschinărie răbufnise și-mi părea rău, mai ales că tipul era destul de sobru, avea părul lung, ceva mustață și fuma pipă. Când am ajuns acasă mi-am dat seama că tipul nu e un impostor, se pricepe la invenții — și asta, în primul rând, pentru că n-

am pătruns înăuntru pe ușă, normal, ci printr-o masivă gaură din perete.

— Asta, îmi explică el, e de la ultima experiență, făcută aseară. Încerc să pun la punct o instalație pentru obținerea vidului pe cale artificială, am scos mercurul din zece termometre, l-am pus la fiert, am exagerat nițel cu temperatura și am avut un eșec temporar.

În aceeași clipă ne iese în față soția lui, o ființă tânără și distinsă, cu rochia sfâșiată, acoperită de funingine și diferite răni.

— Soția mea, o recomandă el, care a participat la ultima experiență în mod direct și care este o colaboratoare fidelă.

Respectiva soție se uită la mine cu o milă nesfârșită și supraomenească, pe care nu o mai citisem decât în privirea mamei mele, cu mulți ani în urmă, când am anunțat-o că nu mă fac contabil, ci scriitor.

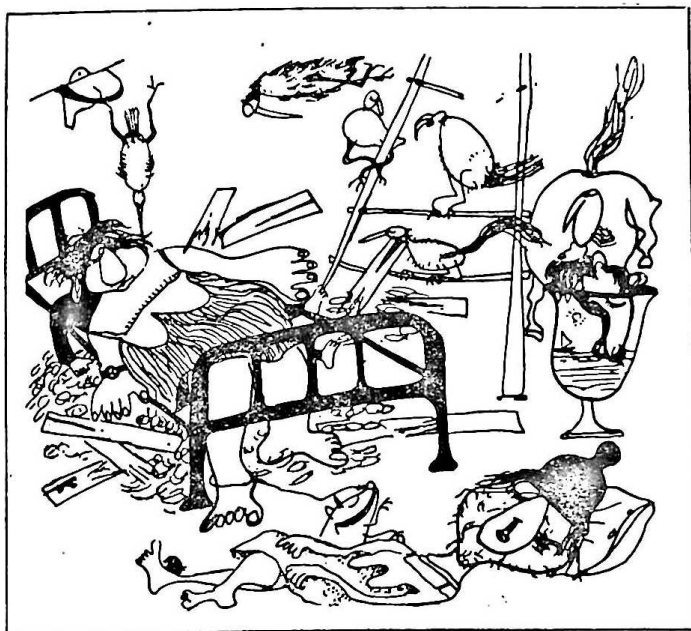
— Domnule, în zise ea, dacă ai familie, nevastă, copii și o meserie, nu te băga, vezi-ți de treabă, o să ajungi la pepeni.

— Doamnă, zic, nu încercați să mă descurajați, sunt dispus să merg până la capăt.

Între timp, cineva bătea la ușă, violent.

— Vezi, îi spuse soția, c-au venit de la IAL să ne evacueze, ne-au reclamat vecinii c-am dat blocul într-o rână, ce facem?

Cei de la IAL erau la ușă, dar nu aveau curajul să intre, lașii. M-am dus eu și le-am explicat: tovarăși, lăsați omul în pace, e un mare inventator, va deveni o celebritate, va lua Premiul Nobel, veți avea de-a face cu posteritatea, dați-l naibii de bloc, ce contează o magherniță când e vorba de o idee de geniu? Cei de la IAL s-au intimidat și au plecat, dar am zărit niște vecini care pândeau pe culoare cu ciomege, mături, topoare și cuțite, ca să ne hăcuiască.

— Nu-i nicio problemă, mi-a răspuns inventatorul, avem o ieșire de refugiu, și mi-a arătat o imensă gaură în acoperiș, locul pe unde mercurul o zbughise în văzduh, odată cu vidul, la cea de-a doua încercare.

Inventatorul m-a condus prin cele două încăperi și mi-a arătat laboratoarele lui, cu tot felul de retorte, eprubete, alambicuri, containere și vase, apoi m-a dus în bucătărie, o bucătărie total automatizată, în care se afla o oală în care fierbeau trei feluri de mâncare deodată și o bandă rulantă pe care farfuria venea singură până în sufragerie, se lăsa consumată, după care se retrăgea în chiuvetă și se spăla singură și de bunăvoie. Eram, realmente, impresionat, i-am și mărturisit chestia asta, după care ne-am retras să stăm de vorbă pe îndelete, în timp ce în sertarul biroului său fierbea un ibric automat care fabrica la minut și la rece, sub influența unei raze laser, cafea turcească.

Am început să-l ascult.

— Dom-le, nu mai e cazul să-ți explic eu dumitale, că orice inventator e un poet, tot ce inventez o fac de dragul invenției, pentru că asta e pasiunea vieții mele, nu mă las până când nu inventez tot ce-a mai rămas de inventat. De fapt, nu de dragul invenției, ci de dragul oamenilor. La un moment dat, într-o noapte, pe la ora două și jumătate, mi-am pus întrebarea: oare amărâta asta de umanitate nu merită și ea un gest frumos din partea mea, oare nu pot face și eu

ceva pentru ea, ca să-i meargă mai bine? Și m-am gândit atunci să inventez ceva care să-i facă bucurie, ceva care să-i fie de folos, ca s-o oblig să-mi rămână recunoscătoare. Din păcate, oamenii din jurul meu sunt mărginiți și incapabili să înțeleagă binele pe care vreau să li-l fac, inclusiv nevastă-mea; am nevoie de ajutor, am nevoie de bani, am nevoie de propagandă, trebuie să se scrie în presa, să se vorbească la televiziune, să se facă vâlvă. Uite ce m-am gândit să fac. Să rezolv chestia cu verdeața din orașe. Și mata ești orășean, și eu sunt orășean și ne dăm seama ce nevoie grozavă avem de verdeață, de copaci, mai ales de conifere.

Care e ideea mea? Să aduc pădurile din munți în oraș, adică la domiciliul omului. Dacă nouă ne e greu să ajungem până la păduri, să vină pădurile la noi! Te vei întreba, desigur, unde se pot planta păduri în oraș? Pe străzi și bulevarde? Nu. Prin parcuri? Nu. Pădurea să fie la îndemâna omului, sub nasul lui, să iasă din casă în pijama și să intre direct în codru, la răcoare, să audă păsărică cântându-i la ureche. M-am gândit — nu te mira! — să plantez pădurile chiar pe terasele blocurilor. Fiecare bloc cu pădurea lui de conifere. Aducem pământ, aducem copaci, aducem puieți și facem păduri suspendate.

Nu ne oprim aici: aducem veverițe, aducem urși, adu cern lupi, bursuci, facem și pajiști cu narcise, aducem și oi, facem niște stâni pitorești în mijlocul orașelor, cu tot specificul lor. Ți dai seama ce idee uluitoare am și ce geniu zace în mine?

— Dar haiduci nu aducem? întreb eu.

Și tipul se uită astfel la mine, că îmi îngheață hazul pe buze.

— Dom-le, eu vorbesc serios. Trebuie să iei legă tura urgent cu municipalitatea, cu Ministerul Economiei Forestiere, cu cine mai trebuie și să începem treaba. N-avem timp de pierdut.

— E clar, trebuie să începem treaba și vom da lovitura. Dar, zic, dumneata te pricepi la problemele astea forestiere, la pomi și conifere? Pentru că treaba e destul de delicată...

— Păi cum să nu mă pricep, când sunt de meserie inginer silvic?! Am terminat anul trecut și m-au repartizat în Bihor, în inima codrilor. În Bihor?! le-am zis. Lasă că vă aduc eu Bihorul în Capitală, îl fac eu să vină la mine. Bineînțeles, asta rămâne între noi, n-are rost să afle ei, că pe urmă interpretează altfel, își închipuie cine știe ce.

— E-n regulă — zic eu, edificat — chiar acum mă duc să scriu un articol, să lansez ideea. Ești aranjat.

Am ieșit repede prin tavan și am fugit spre Casa Scânteii, am scris articolul, excrocul a fost demascat, luat de guler și trimis în codrii Bihorului. Credea că mă păcălește el pe mine ou Premiul Nobel.

Acum îmi scrie mereu scrisori de amenințare, pretinde că-mi face el o chestie de-mi sare pixul în aer, habar n-are, fraierul, că eu compun articolele direct la mașina de scris.

Păduri pe blocuri! Ce aiureală! De ce păduri și nu grâu, porumb sau ovăz sau lacuri cu pești sau...

Omul cu pila

La ora șase dimineța, când somnul cetățeanului capătă dulceața aceea vecină cu moartea, sună cineva la ușă. Deschid și mă aflu în fața unui bărbat care poartă pe chip o nesfârșită bunăvoință și o încredere oarbă în mine și care aduce cu el aerul acela vag romanțios al unui orașel de provincie trecut recent în rândul municipiilor. Omul mă îmbrățișează, mă pupă, îmi pune o găscă în brațe și o damigeană în mână și se insinuează înăuntru. Cică vine din partea lui văru' Dinu, știu despre care văr e vorba? Nu? E un văr de-ai doilea, de fapt, care nu e, de fapt, chiar văr cu mine, dar e căsătorit, de fapt, cu o verișoară de-a mea și are un mesaj din partea lui, ceva important, altfel n-ar fi venit așa de dimineța. Desfundă damigeana și umple două pahare, vorbește tare și-mi scoală toată casa. Desface portmoneul și scoate un bilet scris pe o filă de caiet de aritmetică pe care se află, în loc de ștampilă, o perfect rotundă pată de molan. Citesc biletul: „Dragă lonele, vezi că vine persoana la tine din partea mea și servește-l tu cum trebuie, bagă-i o pilă, că e de-al nostru și știe să recunoască dacă e cazul. Te pupă toți ai noștri și mai dă și tu pe la noi, că s-a limpezit vin”.

Gâsca scăpă din bucătărie și o ia razna prin casă, intră în camera copiilor, are o revelație bizară și în cepe să gâfâie de parcă ar anunța sfârșitul lumii.

Ce vrea omul, cu ce să-l servesc? Are un necaz, nu e mare lucru, pentru mine e un fleac, nițică bunăvoință să am. Fiu-su era nu știu ce magazioner la un știu ce magazie, naiba știe cum s-a făcut că a uitat o țigară aprinsă lângă un bidon cu benzină, care bidon a sărit în văzduh și a ars magazia ca o luminare, cu marfă de vreo sută de mii în ea. Ce urma să fac eu?

Să mă duc la tribunal, să umblu nițel prin dosar și să aranjez în așa fel încât să reiasă din piese că maga ziua a fost, de fapt, trăsniță de un trăsnet și așa a luat foc, să suporte ADAS-ul, că de-aia e ADAS. Bine, zic, dar vremea cum era afară? Vremea era cam senină, dar ce contează asta la relațiile mele, la poziția mea și la cât de respectat și stimat sunt în respectivul municipiu, unde mă cunosc până și copiii? Orișicât, zic, dar de unde să scot eu fulgere din senin, că nu mă pricep, dar omul zice că, dacă vreau, mă pricep, să las

totul și să vin cu el, că-mi plătește trenul și tot ce consum, că mă roagă foarte mult vărul Dinu și că el, omul, nu pleacă fără mine chiar dacă știe că se pune de-a curmezișul în fața ușii.

N-am încotro, dau la o parte aniversarea soției, o las melancolică la fereastră, cu găscă în brațe și plec cu omul. Discut acolo cu cine trebuie și aflu că fiu-su, magazionerul, nu aruncase el țigara chiar la întâmplare, că nu era nebun, dar tocmai trebuia să-i pice în control niște revizori și când au venit aceștia, au controlat cenușa și scrumul. Deci pica complet chestia cu fulgerul. Totuși, zice el, n-aș putea să vorbesc eu cu tov. Topor de la meteorologie să schimbe buletinul meteorologic și să zică cum că în ziua respectivă ar fi putut să fulgere chiar dacă era senin?

Bine, zic, lasă că aranjez eu cu Topor, că-l cunosc, și, profitând de neatenția lui, fug la gară, el după mine, sar din mers într-un marfar și scap. Ajungând acasă, dublez broasca la ușă și dau dispoziție să nu se mai deschidă la nimeni.

Dar peste o săptămână, la ora cinci și un sfert dimineața, când tocmai visam ceva frumos (o plată la Fondul literar), sună cineva la ușă. Întreb, zice că e poșta, aveți o telegramă, nu vă speriați, că e de bine, deschid și am în față aceeași persoană. Hai că te-am păcălit, zice el, și intră cu o găină la subțioară o porumbacă simpatică a naibii, cum s-a văzut înăuntru, parcă era la ea acasă, s-a urcat direct pe televizor și s-a scuturat de purici. Ce-am aranjat cu Topor? Zic: nimic, e încăpățânat, o ține pe-a lui, cică senin a fost, senin rămâne, nu schimbă nimic. Nu mă lăsa, zice aducătorul porumbacei, că mama lui ar suferi groaznic dacă l-ar închide pe bietul copil, are tensiune și există o soluție: să vorbesc cu un doctor care să-l declare pe magazioner nebun și iresponsabil, că tot se uită el cam cruciș și o ia cam razna primă vară, când apar asteniile. Du-te, zic, că încerc. Nu, zice, aștept aici. Pe la prânz reușesc să-l scot afară, zicându-i că nu se poate deocamdată și să revină mâine.

Nu mai dau drumul la ușă o săptămână, stau ascuns sub plapumă și, când ies, ies numai pe fereastră.

Dar cine mă prinde de mânecă la colțul străzii peste zece zile, când trebuie musai să mă duc la o nuntă?

Ei! zice: lonele, hai c-am găsit soluția, totul e să ai bunăvoință, că n-o fi degeaba, uite, aici, în sacoșă am un purcel de sărbători, e așa

de blând și de rasă, că-ți vine să-l mănânci de viu. Al tău e. Zice: uite ce faci, că e simplu. Îl înfiezi pe fiu-miu și atunci nu se mai leagă nimeni de el, că ești prea stimat și prețuit. Vii acolo și le zici: dom'le, dacă vă legați de fiu-miu, fac un scandal monstru. Poate c-or să fie ceva dificultăți la notariat, când facem actele, pentru că el e mai în vârstă cu cinci ani ca tine și s-ar putea ca birocrații să zică: cum, dom'le, fiul mai mare ca tatăl? Dar ce contează, dacă tu-l iubești și vrei să-l înfiezi, să-l ai alături de tine? Că pe urmă, după ce scapă, poți să te superi pe el și să-l desfiezi.

Mă ia o ameteală, mă reazem de-un zid, apoi mă reped, iau purcelul, îl mușc de coadă, îmi sfâșii hainele de pe mine și urlu Dom-le, lasă-mă dracului în pace! Fug, mă împiedic, îmi rup un dinte, ajung acasă, chem un camion, încarc strictul necesar și mă mut la soacră-mea, în Titan. E cam înghesuală, stăm câte patru într-o cameră, dar poate că aici nu m-o mai găsi individul, am un pic de liniște și pot să-mi văd de treburi. Plus că am angajat un câine cu ziua care stă la ușă și mă păzește.

Dar, în clipa când scriu aceste rânduri și caut un final rezonabil, cineva sună la ușă insistent. Câinele se gudură, știu cine e, nu mă lăsați!

Boul și vițelii

Un bou ca toți boii, adică o ființă blândă, cum se cade și îndeajuns de chinută de jugul vieții, ajunsese la vârsta bătrâneții înaintate cu oasele obosite și învinse de boală. În adăpostul lui modest de la marginea pășunii, nespus de greu treceau zilele și nopțile, fulgerate când și când de amintirile luminoase ale tinereții și de bucuria gândului că toți copiii lui ajunseseră bine pe alte meleaguri. Văzându-l că tânjește, vaca îi spuse într-o bună zi:

— Măi bărbate, tare te văz bătrân și îngenuncheat de gânduri, fânul proaspăt nu-ți mai priește, apa rece de izvor — nu, aerul nostru curat așijderea. Ia-ți traista și du-te pe la oraș, vizitează-ți feciorii și mai clătește-ți și tu privirea cu peisajul urban. Că știu că ți-e dor de ei, ca de mult nu i-ai mai văzut și de mult nu ți-au mai scris, că probabil tare vor fi fost și ei de ocupați cu treburile lor orășenești.

Boul o ascultă și așa făcu. Într-o dimineață își puse o traistă în băț, în traistă niște nuci și niște gutui pentru nepoți, se urcă în tren și pleacă spre București. În Gara de Nord, imediat ce coborî cu greu din personalul 1002, își roti privirea cea blândă și bătrână ca să-i vadă pe cei trei fii, pe care-i anunțase prin scrisoare, cu o săptămână în urmă, că va veni. Multe și variate persoane mișunau pe peronul deschis ca un ziar, numai cei trei viței ai lui, crescuți cu greu și cu bucățile de mâncare rupte de la gură, nu se aflau. Bătrânul bou nu zise nimic, își luă traista și pomi ușurel spre centru, la adresa celui mai mare dintre viței și, totodată, cel mai ajuns. După ce bâjbâi vreo jumătate de zi pe diferite străzi, un pionier frunțos la învățătură îl luă de mână și-l duse la adresa respectivă. Boul îi dădu o nucă și-o gutuie drept recompensă, pionierul ezită ce ezită până se hotărî să primească, după care personajul nostru bo vin sună la ușa vițelului cel mare. Să tot fi trecut vreo cinci minute până când deschise ușa și alte cinci până când se căzni să-și compună o mutră plăcut surprinsă de respectiva vizită.

— Bine veniși, tată, și să știi că abia acum trei minute primii scrisoarea matală, că tocmai vorbeam ieri cu soția că poate vor veni să te întâmpine la gară măgarii ăia de frați ai mei, căci eu tocmai am mașina la gresat.

Nevastă-sa, o vițică trupeșă, era la oglindă și-și punea coada pe moațe, așa că n-a catadicsit să-i răspundă la bună-ziua, iar moșul s-a făcut că tușește în clipa când aceasta îi zicea soțului printre dinți:

— Da' de ce-a venit la noi și nu s-a dus la ăilalți, că ei au mai mult spațiu excedentar?

— Taci, a zis vițelul, că și ai tăi dau buzna când nu te aștepți și lasă că mâine îl duc la ăl mijlociu.

După care vițelul l-a așezat pe bătrânul tată pe un scaun fără spetează, în bucătărie, și i-a zis:

— Tată, noi o să plecăm nițel la un bairam, că suntem invitați, iar mata simte-te ca acasă, stai aici până venim noi, că nu stăm mult.

A plecat vițelul ou vițica, bătrânul a așteptat ce-a așteptat pe scaun, încremenit, dar când s-a făcut miezul nopții, și-a luat inima în dinți, a spart o nucă, a mâncat-o și s-a culcat pe jos în bucătărie, că pardoseala era cam rece, dar curată. Când s-au întors, pe la două noaptea, vițelul și vițica l-au trezit să-l întrebe dacă se simte bine și

să-l roage ca pe la ora șase dimineața să se scoale, să se ducă să ia niște lapte, să facă piața, să cumpere niște petrosin, să ia o căldare cu apă, să spele mașina cea roșie din fața casei *etc.* Pe la prânz, când s-a sculat, vițelul l-a întrebat pe bătrân dacă a făcut toate treburile, dacă e sănătos în general, dacă maică-sa e și ea sănătoasă în general, l-a chemat în bucătărie, i-a pus în față o bucată de pâine și două măslina și jumătate, după care l-a scos pe ușa de serviciu, l-a dus până-n fața casei vițelului cel mijlociu și l-a lăsat acolo. Bătrânul și blândul bou a sunat la ușa celui de-al doilea fiu, i-a deschis noră-sa, care nu-și aducea aminte de unde îl cunoaște și l-a luat drept unul din ăia care vând oale, l-a poftit în bucătărie și i-a declarat că fiul lui nu e acasă, e plecat naiba știe unde, probabil are o ședință, după care o să se ducă la un meci de fotbal, că așa are el obiceiul, dacă vrea să-l aștepte n-are decât, că pe ea n-o deranjează, întrucât tocmai trebuie să pice maseuza s-o frământa, căci a început să facă burtică după ultima naștere. Boul a așteptat în bucătărie câteva ceasuri, a mai spart o nucă, s-a ospătat și a ascultat cu urechile lui cam pleoștite de vârstă cum a sunat telefonul și cum noră-sa vorbea cu cineva astfel:

— Dragă, vezi că vita aia de frat-tu, pe care-l știi cât de ordinar este, l-a adus pe tată-tu pe capul nostru și, ori vii și-l iei, ori mai întârzii și-i dau eu ce trebuie de înțeles și așa mai departe.

Boul s-a ridicat imediat și s-a îndreptat spre ușă, în timp ce noră-sa tocmai venise să-i spună că soțul ei și fiul lui nu mai vine acasă, întrucât tocmai l-au obligat pe linie de serviciu să plece în străinătate, undeva în Paraguay, într-o chestiune urgentă. Boul a ieșit în stradă și a început să se întrebe încotro s-o ia, căci adresa vițelului cel mic n-o știa, iar înapoi la noră-sa nu-i venea să se întoarcă. Chinuit de dilemă, a rămas în stradă vreo trei ore, sub bătaia unui vântuleț care seca până la ficați, când tocmai se întoarce din Paraguay fiul cel mijlociu și se arată foarte mirat că-l găsește acolo. El se dovedi nespus de serviabil și-l conduse personal până la vițelul cel mic acasă, îl introduse în lift, îi arătă pe ce buton să apese și se făcu nevăzut. Vițelul cel mic deschise de îndată, îl pupă cu duioșie pe bot și-l rugă să-l scuze că-l duce în casă pe ușa de serviciu și-l lasă în camera de serviciu în noaptea respectivă, deoarece tocmai atunci îi venise șeful în vizită cu soția, plus niște

cunoscuți și n-are rost să se obosească stând cu ei, care discută numai chestii intelectuale și inaccesibile oamenilor simpli de la țară. Moșul dormi ghemuit în cămăruța de serviciu, din care lipsea patul și aerul, iar a doua zi îi spuse fiului cel mic că are arzătoarea dorință de a-i vedea pe toți cei trei viței deodată, să stea nițel de vorbă, să ciocnească un pahar cu ei și să le ureze multă sănătate din părea mamei lor care-i visează zi și noapte, cum numai o mamă e în stare să-și viseze fiii plecați de-acasă. Vițelul cel mic zbârnâi dintele foarte câteva ceasuri, folosi tot felul de expresii frățești la adresa fraților care se lăsau cam greu invitați și, în aceeași zi, toți cei trei viței se întâlniră cu tatăl lor pe teren neutru, adică între bodeguță plină de fum, clienți beți și chelneri murdari. Se scuzară toți trei că sunt foarte grăbiți și comandă un kilogram de vin cu patru pahare. Bătrânul bou începu să lăcrimeze de emoția clipei solemne, se interesă de sănătatea lor, de fericirea lor și de starea lor materială.

La a treia chestiune, fiecare dădu din colț în colț, dar când constatară că bătrânul nu le cere nimic, răsuflară ușurați. După ce băură vinul, pe care-l plătiră fifti-fifti, cei trei viței îl mângâiară pe bătrân pe creștet și-i spuseră împreună:

— Tata, ne bucurăm foarte mult c-ai venit să ne vezi, c-o duci bine, că ești sănătos și uite ce te rugăm noi: mata tot ești bătrân și nu te mai interesează aspectele exterioare ale existenței. Ce-ar fi să ne dai nouă pielea matale să ne facem niște încălțăminte pentru iarnă, căci sinteticul ăsta nu ține de loc de cald.

Bătrânul s-a emoționat brusc, ca orice tată când trebuie să facă un sacrificiu pentru fericirea fiilor săi, și s-a lăsat jupuit. După care și-a luat traista, a pornit pe jos la gară, și-a scos bilet cu ultimii gologani și s-a urcat în tren. Câțiva călători cumsecade și-au exprimat mirarea văzându-l fără piele pe el, în prag de iarnă.

— Moșule, ai scăpat cumva de la abator? I-a întrebat unul.

— Nu, răspunse bătrânul cu candoare, am fost în vizită pe la fiii mei.

Recunosc că finalul e cam trist, dar ce vină am eu?

Vindecarea de geniu

Un vechi amic mă tot bâzâia la telefon seară de seară, cerându-mi să-i fac o vizită pentru a sta de vorbă cu copilul lui. Dar de ce să stau eu de vorbă cu copilul tău? îl întreb. Pentru că, zice el, pe acest copil noi îl suspectăm de genialitate și, dacă e așa, trebuie să știm ce facem și cum procedăm cu el. Bine, frate, vin să-l consult, că doar asta n-am făcut în viață, să consult copii geniali.

Într-o seară, trec pe la el, sunt primit bine, cu cafeluță și respect. Zic: unde e genialul? Nu-i acum acasă, dar trebuie să pice, e la ora de *jujiț*, după care trece pe la profesorul de yoga, și pe urmă vine. Bine, zic, aștept, dar nu prea mult, că am de lucru, sunt presat. Între timp, îl rog să-mi vorbească despre copil, ca să intru în temă.

Tatăl oftează și-mi relatează că acesta este unicul lor exemplar, care exemplar, încă de la vârsta foarte fragedă de câteva luni, dovedea o personalitate ieșită din comun, ceea ce ei se miră foarte mult, pentru că tot neamul lor a fost de o factură comună și obișnuită, niciunul n-a făcut ceva grozav în viață, toți au fost liniștiți și la locul lor, de unde a ieșit copilul acesta atât de formidabil?

Îi îndemn s-o ia liniștit și să-mi explice amănunțit în ce constă personalitatea lui ieșită din comun, chiar de la vârsta alăptatului matern.

Păi uite, zice maică-sa, nu dormea decât ținut în brațe, nu gângurea și nu mânca decât ținut în brațe și dacă i se cânta o melodie de muzică ușoară, jur la vârsta de un an, când i-a venit timpul să meargă și el în două picioare, n-a vrut să meargă decât călare pe taică-su, care trebuia să stea în patru labe și cu o șa specială așezată pe coloana vertebrală. Perfect, zic, până aici e bine — ce-a mai urmat? Ce-a mai urmat a fost și mai cumplit, continuă maică-sa, pentru că, văzându-l așa de înzestrat cu personalitate, ne-am gândit să-i dăm o educație adecvată și, la un an și jumătate, i-am luat profesor de gramatică română, ca să-l obișnuiască de mic să nu spună „este multe”, iar la doi ani i-am luat profesor de engleză și suedeză, pentru că avea un talent lingvistic ieșit din comun, știa să spună sărut-mâna în patru limbi străine, plus româna. Pe urmă i-am angajat două profesoare, de franceză și sanscrită, un profesor de gimnastică, unul de patinaj și pe urmă i-am cumpărat și un pian cu

profesor cu tot. Bineînțeles că personalitatea lui se manifesta și față de profesori, pe cea de franceză, așa, din joacă, nebunaticul, o amenința cu cuțitul, până i-a tăiat două degete, c-a trebuit să-i plătim pensie viageră, pe cea de sanscrită o ținea numai în glume dintre cele mai nostime, ca de pildă legarea pixului cu o sursă de curent electric, până a făcut-o să leșine de două ori, că era și inventiv, al naibii, era mort după tehnică, iar cu profesorul de pian ce credeți că făcea, zănatecul? Când îl căuta, ia-l de unde nu-i, era ascuns în pian, plus că-i rupsesse toate coardele ca să-și facă arcuri, iar din lemnărie sanie.

I-am luat alt pian, dar muzica îl plictisea, deși era foarte talentat, după patru ani de lecții zilnice cânta solfegiul până la do de sus cu ochii închiși.

După aceea, i-am luat un profesor de literatură, ne gândeam că poate are talent la poezie, că toată ziua scria pe pereți tot felul de porcărioare și, ce să vezi, de ziua lui taică-su a făcut prima lui poezie, că o știm cu toții pe dinafară: „Tată, de ziua numelui tău, te anunț că ești un bou”. Am râs cu toții, inclusiv invitații, de ne-am prăpădit, că e și hazos, bată-l norocul, a tăiat mânecile de la paltoane la toți invitații, de ne-a costat o groază de bani.

Acum să vedeți care e situația, că de aceea l-am rugat pe soțul meu să vă cheme și să ne dați un sfat prietenesc: copilul ăsta toată ziua ne pune întrebări dintre cele mai ciudate, e fenomenal câte lucruri îl interesează. Ne întreba A, de pildă, cum se formează culoarea ochilor, ce e antimateria, amateria, nonmateria și supramateria, ce e timpul și infinitul, ce e întâmplarea și ce e norocul, câte și mai câte, iar noi nu mai știm cum să-i răspundem, deși consultăm toate dicționarele, plus că la școală nu mai are ce învăța, se plânge că se plictisește, cică profesorii spun numai banalități și ineptii și că-și pierde timpul, pentru că el este efectiv mult mai deștept, dotat și informat decât profesorii. Înseamnă că nu mai e nicio îndoială, e geniu și trebuie să facem ceva cu el.

Lăsați, zic, doamnă, nu vă mai consumați, că stau eu de vorbă cu el și-mi. Dau seama imediat care e situația, că dacă nici eu nu mă pricep la oameni, atunci cine se mai pricepe?! Că mă cam enervasem între timp, deoarece genialul întârzia să sosească.

În sfârșit, pe la ora zece și jumătate, micul geniu deschise ușa cu piciorul și intră, clefăind niște gumă.

Părinții s-au ridicat în picioare și i-au zis, emoționați: uite, puișor, dânsul este scriitorul cutare, l-ai văzut și tu odată la televizor, dânsul vrea să stea de vorbă cu tine, că a auzit cât ești de dotat și deștept și e curios.

— Mă rog, zise genul, îngăduitor, dar să nu mă țină mult, că sunt extenuat. Să poftească.

După care mă primi în cabinetul lui de lucru, foarte spațios, foarte elegant, burdușit de mobilă fină și covoare de mână, cabinet în care părinții nu aveau voie să intre decât cu aprobarea lui și dacă se anunțau cu o zi înainte. Tipul, care avea în jur de douăzeci de ani mă privi plictisit, prin fumul țigării „Kent” pe care tocmai o aprinsese și cu picioarele așezate americaneste pe biroul sculptat.

— Ce dorești, dom'le? Zi ceva interesant. Sper să nu fii la fel de tâmpit ca ai bătrâni.

M-am apropiat de el, agale, ca și cum m-aș fi plimbat și, brusc, i-am plesnit două perechi de palme de i-a zburat țigara pe fereastră.

— Ce-a fost asta? m-a întrebat el, năuc.

— Nu asta, ci astea, c-au fost două, învață-te să faci acordul gramatical, că te distrug! Și — jap!, încă două palme.

— Dom-le, zice micul geniu, ștergându-și nasul cu mâneca, spuneai că ești scriitor, de ce ai o palmă așa de grea?

— Scoate carnetul de note, zic, că te cocoșez.

— Care carnet? încearcă el să se apere, dar, văzându-mi palma cât o cazma în aer, scoase din ghiozdan niște zdrențe de hârtie, pe care am descifrat note între unu și patru. Zic:

— Părinții mi s-au plâns, printre altele, că-i pisezi cu întrebări despre antimateriale, infinit și întâmplare. Ia spune-mi repede cât faci nouă ori șapte, dar repede!

— Păi de unde să știu, dacă n-am mai fost la școală de trei luni, că mă pregătesc la yoga și *juji*.

— Și atunci de ce faci pe genul? De ce-ți chinuiești părinții?

După care, timp de o oră l-am bătut pe toate părțile, până a început să semene cu o conservă de vinete umplute. La plecare i-am zis:

Mâine ne vedem la aceeași oră, ca să lucrăm cu cureaua de la pantaloni. Între timp, tu te pui pe tabla înmulțirii, te lași de fumat, ajuți pe mama la bucătărie și te duci la școală.

Părinții mă așteptau în sufragerie, extrem de emoționați.

— Cum e? mă întrebă el, nerăbdători.

— E bine, zic, ștergându-mi palmele nădușite de atâta efort. Copilul e nițel genial, dar nu chiar așa de mult ca să fiți îngrijorați. În zece ședințe vi-l lecuiesc.

— Vai, ar fi grozav! zise maică-sa. Dar ce metodă folosiți? Modernă?

— Nu, zic, nu e prea modernă, e cam veche, dar, cum deocamdată n-a apărut nimic mai bun pentru astfel de cazuri, o folosesc și eu. Vă garantez succesul.

După zece ședințe de acest fel, geniul infantil de venise normal, adică era ca un miel, știa tabla înmulțirii ca pe apă, zicea bună-ziuă, când intra pe ușă, plus alte chestii perfect normale. Părinții erau în al nouă le-a cer și jumătate.

Dragă, cât îți datorăm? mă întreabă tatăl, la urmă.

— Nimic, zic, am lucrat din plăcere.

Dragoste bolnavă

Neluțu și Neluța se iubeau îngrozitor — terme nul îngrozitor pare nepotrivit, dar ăsta era cuvântul lor preferat. Mă iubești? îl întreba ea din cinci în cinci minute, iar el răspundea, ridicând ochii spre cer: îngrozitor. Și când spunea asta, Neluțu îi lua mâna și i-o pune pe fruntea lui, ca să se convingă: avea febră. Adică el, când simțea c-o iubește, din cauză că era un sensibil ce nu s-a pomenit, își dădea organismul peste cap, inima o lua razna, ficatul intra în grevă, stomacul făcea crampe. Dar ea? Și ea era o sensibilitate atroce, când nu era Neluțu în apropiere, existența ei devenea o Sahară, îi scădea plusul, îi scădea tensiunea, nu avea aer, pentru că el era aerul ei.

S-au îndrăgostit la prima vedere (era într-o iarnă, la coadă la bilete, la Adamo), după un sfert de oră, când au ajuns la ghișeu, au ajuns și la jurăminte: jură că vei fi a mea toată viața, jur, dar pe ce? Aici au intrat în criză. Uite, dacă vrei, să-mi pice o mină, să-mi pice

părul, să mă calce troleibuzul. Nu, a zis ea, jură pe ce ai mai scump. Și ce avea el mai scump în clipa respectivă decât ea? Jur să n-am parte de tine!

Perfect! De-atunci, în fiecare zi, aveau o oră de jurăminte: jura el, jura ea, la un moment dat nu aveau pe ce să mai jure, jurau pe oamenii și mașinile de pe stradă, pe norocul vecinilor, pe univers și pe globul pământesc, pentru ca, într-o noapte, când ea se încăpățâna să nu creadă în jurămintele lui, adică să susțină că el n-o mai iubește cum o iubea în prima zi.

Neluțu a făcut gestul suprem, adică a ieșit în stradă și a început să umble desculț prin zăpadă. Ea îl privea de sus, de la fereastră, el umbla încolo și-ncoace prin zăpadă și, din când în când, ridica privirea spre ea și o întrebă: acum mă crezi? Te cred, a răspuns ea, după ce labelle picioarelor îndrăgostitului se învinețiseră, vino sus. După care, el a zăcut o săptămână cu 41 de grade, zicându-i într-un fericit delir: vezi, febra asta am făcut-o în cinstea ta.

Asta s-a întâmplat la două săptămâni de la cunoștință, pentru că, după alte două săptămâni, s-au căsătorit, iar în ziua căsătoriei a avut loc un alt tam-tam. El n-a vrut să intre la ofițerul stării civile pentru că ea nu-i spunea convingător că-l iubește, adică recunoștea că-l iubește, dar la întrebarea lui cât mă iubește, ea se cam bâlbâia. Adică cât? Un kilometru, doi, trei, cât? Ea s-a gândit bine pe scările primăriei și i-a răspuns categoric: te iubesc până la sfârșitul lumii, după care s-au prezentat în fața ofițerului stării civile.

Dar în seara nunții a început o nouă etapă în dragostea lor bolnavă: gelozia. În timpul mesei, ci ne va un invitat oarecare, un tânăr simpatic și inofensiv, a spus o vorbă de spirit, lumea a râs și a râs și ea, aruncându-i o privire luminoasă. Peste cinci minute, el a întrebat-o: ce-a fost cu râsul acela al tău la gluma lui și cu privirea aceea luminoasă pe care i-ai aruncat-o? Ce-ai zice dacă aș face și eu la fel, adică să zâmbesc și eu în chip luminos unei alte femei? Și, într-adevăr, Neluțu i-a zâmbit imediat și luminos unei femei, care și-așa atrăgea atenția tuturor prin felul în care era îmbrăcată, pieptănată, parfumată și se uita insidios în ochii bărbaților. Neluța a înregistrat gestul și a leșinat pe loc, iar după ce-a fost adusă în simțiri, cu două perechi de palme, s-a repezit spre flaconul de barbiturice și a înghițit douăzeci de buline ca pe bomboane. Repede

Salvarea și hai cu nunta la spital. Neluțule, mai faci tu vreodată chestii de-astea? I-a întrebat ea când s-a refăcut, văzându-l cum plânge de remușcare. Nu, a zis el, în viața mea nu mai fac.

Dar gelozia e o boală păcătoasă, care nu se vindecă decât odată cu dragostea, bine spune proverbul: cine iubește, gelozește. În decursul anilor, am văzut cu ochii mei o sumedenie de exemple care mai de care, am văzut bărbați îmbătându-se criță din gelozie sau, tot din același motiv, mâncând farfurii, pahare și mese prin localuri, am văzut femei slăbind cu 20 de kilograme din același motiv, sau cazuri și mai și. Dar să ne oprim la cazul nostru, adică la Neluțu și Neluța, căci, trecând anii, sentimentele lor au evoluat, luând înfățișări complexe.

Iată, de pildă, vine el într-o zi de la serviciu cu o oră mai târziu, zice ceva de o ședință, ea insistă, adică ce fel de ședință e asta sâmbătă după-amiază, că nici la ONU nu se ține așa ceva? Din vorbă-n vorbă, vede ea un fir blond pe umărul drept al hainei lui, miroase umărul respectiv și zice: pe acest umăr a stat un cap de femeie, căci pe umărul drept pun capul toate femeile, nu minți, că nu-ți fac nimic, sunt calmă și, ca să-i dovedească, pe loc, calmul ei, făcu țandări o oglindă și sfășie o perdea. Pe cine înșeli tu, pe mine, care ți-am fost mai credincioasă ca un animal domestic, care n-am

trăit decât pentru tine și n-am respirat decât aerul tău? Și — buf, s-a dus naibii și vaza de cristal; el după ea în genunchi, că se jură că nu-i adevărat, că să-i pice un picior, să-i cadă un bloc în cap, poate să fi fost o colegă de la ședință, poate în tramvai, care tramvai, tramvaiul 29, nu există așa ceva în București, și dacă există, ce căutai tu în tramvai, tu care ai autobuz direct de la serviciu până acasă, păi să vezi că ședința a fost în altă parte *etc.*

Leșinuri, urlete, țipete, vin vecinii să-i despartă, nu, că ea se aruncă de la mezanin drept în cap, ah, de ce nu stăm noi la șase, că te-aș învăța eu minte, m-aș omorî pe loc, așa-ți convine, să mă vezi schiloadă...

Altă dată face el, Neluțu, o criză. Vine de la serviciu, n-o găsește, umblă prin locuință ca o fiară, își pune o mie de întrebări, se dă cu capul de pereți, ca peste o oră să apară și ea, îmbujorată. Unde-ai fost, la o mătușă, care mătușă, mătușa Clara, parcă spuneai c-a murit de icter, asta e alta, dar de ce ești așa de emoționată și îmbujorată, păi dacă e răcoare afară, care răcoare, că eu am transpirat pe stradă, spune adevărul, cu cine te-ai întâlnit și cu cine te-ai emoționat, cum ai putut tu să-mi faci una ca asta mie, care ți-am dovedit că-ți sunt mai credincios ca un miel? Asta e numai începutul, pentru că pe urmă se enervează și ea, se enervează și el, se amenință cu despărțirea, bine, zice Neluțu, sfâșiindu-și cu un singur gest cămașa, dacă e vorba de despărțire și de lichidat căminul conjugal, stai să ți-l lichidez eu.

Pune mina pe topor și se apucă la treabă: taie masa în două, taie dulapul în două, taie patul, noptierele, după care pofta de lucru îi crește și se decide să taie și apartamentul în două, se adună vecinii: ce faci, dom'le, ne dărimi blocul? Da, zice el, că dacă Neluța nu mai e ce era, eu nu mai am nimic sfânt în mine, îmi tai și viața în două.

Și iată-i pe Neluțu și Neluța, care-și declaraseră iubire până la sfârșitul lumii, ajunși la divorț, faza întâi. Judecătorul îi întreabă dacă se iubesc, ei zic că da, atunci de ce să divorțați? Ea începe să plângă, el începe să plângă, se îmbrățișează, se împacă și pleacă ținându-se de mână, el jurându-i dragoste, ea credință veșnică. Dar de-abia ajung acasă, că el o și întreabă, vânat la față:

— Simpatice om, judecătorul. Tânăr, brunet, cum ai intrat în sală i-ai și zâmbit. De ce i-ai zâmbit?

Mai departe nu vă povestesc, că m-am plictisit.

Păcatul vitezei

Nunta era în toi, nici vorbă să se ajungă la potroace de-abia trecuseră la pilaf, când mirele și mireasa se retraseră în glumele mesenilor. Să vă trăiască, s-aveți parte de nepoți, că frumusei și reușiți sunt amândoi, că eu n-am avut parte, ah, Doamne, rău m-ai pedepsit, lasă mătușă, nu merită să-ți aduci aminte, era un vagabond, bine c-ai scăpat de el. Să trăiască mirii și să fie într-un ceas bun! Să trăiască mirii! Foaie verde avrămeasă, ai, ce mireasă frumoasă! Lonele, vezi că începe darul, fii atent cât dau alții, nu sări calul, cum ai obiceiul, că sarmalele erau afumate, dă portofelul la mine. De la nașu' opt sute și un aspirator „Record”, de la Dumnezeu mai mult, să trăiască! Vezi, dac-au avut soliști, dă și lumea mai mult, nu ca la noi, până scotea unul suta parcă-și rupea o mână... — De la unchiul Costică... Costică și mai cum? Șase sute și o vază! Vază de ce? De cristal... Să trăiască...

Între timp, mirele și mireasa își fac bagajele, ne răbdători ajutați de o mamă și două mătuși, pleacă în voiaj de nuntă. Ia și costumul gri, ia-l și p-ăla maro, ia și rochița tricotată... Bijuteriile? De ce să luați bijuteriile, să vi le fure? Să ne scrieți o vedere de pe unde treceți. Vă scriem. Cum merge darul? Merge, da' nașul, ce să mai vorbim... De aspirator aveam nevoie? Că nici nu e nou. Și să mergeți încet, mamă, nu vă grăbiți dacă e umezeală, e periculos, că tu de-abia luași carnetul și știi că dăduși de trei ori și căzuși, lasă să v-o ia toți înainte, na încă două sute pentru amenzi. Dă cinci, că poate avem și pană.

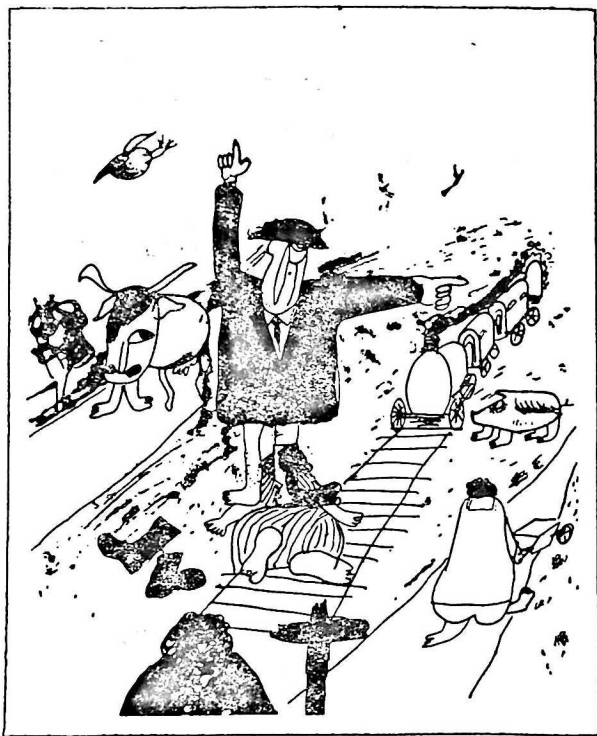
Bagajele sunt gata, mirii echipați pentru voiaj, „Dacia” 1300 e încălzită și-i așteaptă la scară, nunta iese să-i petreacă, cu lăutarii: mulți ani trăiască și drum bun în luna de miere! Pupături și ultimele sfaturi: să nu răciți, să nu tușiți, să nu vă obosiți, să nu vă certați, să nu uitați mașina deschisă, vedeți unde țineți banii și, mai ales, nu mergeți repede, țineți pe dreapta, nu depășiți la curbe, dați prioritate pietonilor, mergeți încet, nu goniți, lăsați să v-o ia toți înainte. Mirele se urcă la volan, mireasa alături, coaja de lămâie lucește rotundă pe parbriz. Pa, drum bun, bir — și mașina a luat-o din loc. Nuntașii se

întorc să continue cheful, socrii încep să se mustăcească și le fac semn lăutarilor: imediat după po troace băgați marșul, că ăștia se lungesc.

Între timp, mirii au ajuns la Arcul de Triumf, de aici drumul se deschide în fața lor ca o Dunăre, ea se întoarce spre el, i se așază cu coafura pe umăr și-i zice, incitant: iubi, acu să te văd. Mirele își umflă pieptul și se lasă cu toată talpa piciorului pe accelerator, mașina se apleacă nițel pe coadă și își ia avânt, Casa Scânteii se apropie de ei mâncând pământul, ușor la dreapta și, cât ai bate din palme, fântâna

Miorița rămâne pe stânga, se miră și ei ce ușor merge mașina, reușit motor. O sută pe oră la podul Constanța, o sută zece la aeroport, ia vezi, iubi, cât ia la maximum și băiatul apăsă pe pedală vârtos, hai c-am călcat-o pe coadă, a ajuns la o sută patruzeci, zboară Snagovul, Săftica, Tâncăbești și Potigrafu, Doamne, ce fericiți sunt, lumea e a lor! El 19 ani, ea 19 ani, frumoși ca niște cadre, sănătoși ca niște ionatane pârguite, năuci de dragoste, că se cunoșteau și îndrăgeau de mici, de la creșă, au fost colegi de oliță, apoi la elementară, la liceu, părinții erau vecini și prieteni, făceau vacanțele împreună, admiterea la facilitate au dat-o împreună și au căzut tot împreună. Nu-i nimic, au zis părinții, nu vă faceți inimă rea, hai să vă căsătoriți, că viitorul vi-l faceți voi și mai târziu, că acum avem de toate și să scăpăm și noi de grijă. Și ca să le treacă complet supărarea cu admiterea, le-au făcut o surpriză, adică le-au luat o mașină nouă, abia rodată, să se ducă, să se plimbe, să vadă lumea, măcar ei să aibă o tinerețe fericită...

Localitățile rămân în urmă ca mărgelele, soarele dimineții se joacă în privirile lor sclipitoare de atâta bucurie și libertate, mai repede, mai repede, strigă ea, beată de plăcere, înconjurându-i gâtul cu mâinile, el se întoarce și se pupă lung, lung, în timp ce apasă pe pedală până la refuz, în neștire, vrăjit de beția sublimă a clipei. Autovehiculul nu mai are încotro, se lasă pe spate, își ridică botul și-o ia în sus, ca aeroplanul, prin văzduh. Când își revine din sărut, ea bate din palme, chicotind de fericire: ia uite, iubi, zburăm, ce frumoși sunt nurașii, parcă-s din puf de găscă! Într-adevăr superbă priveliște, ca-n vise.

Dar Sfânta Vineri, zâna cea bună și ocrotitoare, care tocmai moțăia în postul ei de la răscrucea principală a Cosmosului, îi zărește pe sub pleopă, tresare și scuipă: ptiu, bată-vă să vă bată, cum de-ați ajuns aici și unde zburați ca vântul? Și — zbugheo după ei! Zboară ea, zboară și ei, prinde-i dacă poți, zână bătrână, cu încheieturile ruginite de reumatism.

Se uită baba la ceasul vitezometru de la picior, vede că fuga lor e mai iute ca a ei, nu e altă soluție, trebuie să facă o minune și să-i oprească. Își scoate periuța de dinți din trusă, o aruncă în fața lor, periuța se preface într-o deasă pădure de conifere, dar turbatul vehicul, cu cei doi fericiți înăuntru, își face pârție printre copaci și zboară mai departe. Mai tare, mai tare, strigă mireasa, năucă de fericire, pupându-și iubitul după ureche. Zâna gâfâie, nu se mai poate ține după ei, și atunci mai face un sacrificiu: scoate oglinda din poșetă și-o aruncă dinaintea lor, oglinda se preface într-un lac cu pești și broaște, dar mașina zboară peste luciul apei ca o nălucă. Mai tare, mai tare, strigă mireasa, și Sfânta Vineri, în bunătatea ei fără margini, mai face o minune: își demontează diamantul de la inelul de pe deget și-l aruncă în fața celor doi fugari bezmetici, deși piatra era o amintire intimă de la Sfântul Joi. Nestemata se preface

Într-un Ceahlău de granit, dar mașina face un viraj brusc, ocolește muntele și fugе mai departe, turbată.

Sfânta Vineri se oprește, sleită de oboseală: na, că iar i-am scăpat!

Dar n-apucă să zică cuvântul, că se întâmplă ne norocirea. Ce nu putuseră să facă pădurea, lacul și muntele, reușește udătura lăsată de un îngerăș care-și săvârșise și el mica lui nevoie unde-l apucase. Mașina dă de băltică, derapează, mirele, ca un nepriceput, pune frâna, mașina se dă de-a berbeleacul și praful se alege de ea. Sfânta Vineri ajunge imediat la locul catastrofei și se ia cu mâinile de cap: bucăți de fier amestecate cu bucăți de om. Vai, vai, așa de tineri și s-au prăpădit! strigă sărmana bătrână. Și ce gândește ea, în nesfârșita ei bunătate? Să mai încerce o minune. Începe să adune bucată cu bucată din ce-a mai rămas din cele două persoane, o mână de ici, un ochi de colo, un picior, un ficat, un nas, coase ici, lipește dincolo și reușește să încropească o singură ființă, cam zbanghie și cârpită, dar măcar, își zise ea, nefericiți! de părinți să se mai aleagă și ei cu ceva.

Suflă apoi asupra improvizatei arătări și o însufletește. Aceasta se scutură ca după un vis, se uită chiorăș la Sfânta Vineri și-i zice cu artag: de ce nu te-ai dat la o parte, babo'? Din cauza ta am derapat, luate-ar naiba de hoască! Și, niciuna, nici două, se re pe de in

grămada de fiare arse, ia volanul care rămăsese intact, încalecă pe el și fuge printre nori. Baba cea bună se uită și zice, scârbită:

— Dracu' să te ia, crăpare-ai, că a doua oară nu mai fac minunea!

Refacerea vieții

Gigei avea un chioșc de covrigi și răcoritoare, iar Getuța era croitoreasă. În plus, sau și căsătorit, nenorociții. El tânăr și cu părul ondulat, bine hrănit cu briantină, ea tânără, blondă naturală și îmbrăcată toată în nailon și tetra, s-au cunoscut la mare, pe vremea unui minunat apus de soare, în fața Cazinou lui din Constanța. Ea se făcea că se uită la apus, el se făcea că admiră amurgul, dar, de fapt, privirile lor se lipiseră; săru-mâna, bonjur și, în cinci minute, își consumaseră deja un sfert din biografie. Singurei la mare, liberi ca niște pescăruși, s-au lansat direct în local, pune-te pe Șprițuri, fripturi, mici și confesiuni. Ea zicea că n-are „obligații” față de nimeni, a fost ceva mai de mult, dar ceva trecător, ceva de care nu vrea să-și aducă aminte, cu un tip în care a crezut ca o nebună și pe care l-a iubit ca o fiară, dar care s-a dovedit „un ordinar”, el zicea că e, de asemenea liber, că a avut, e drept, o încurcătură cu una care s-a dovedit fără caracter, „o infectă” care l-a turnat „la organe” că face covrigi cu susan din material plastic și organele l-au trimis la prelucratul stufului pe vreo doi anișori, după care, întorcându-se, i-a zis: du-te, să nu te mai văd în ochi, că fac dalac. Și fiindcă tocmai începuse programul orchestrei, el o luă la dans și o făcu un tangou direct pe uvertura din „Fântâna din Baccisara”, răstimp în care îi zise: dragă, ce mai încolo și-ncoace, văz că ne potrivim, hai să ne refacem viața. Hai, a zis ea, că nu mai pot să stau nici eu așa. La infinit. S-au dus la masă, au mai cerut o baterie și au început să discute situația în detaliul ei. Tu ai divorțul? Dar tu? Nu-l aveau.

La coniacul de final deja nu mai existau secrete între ei, ea i-a mărturisit despre o aluniță de pe pulpa dreaptă (maică-ca, când fusese însărcinată cu ea, poftise la o măslină) și de un copil mărișor de vreo zece ani jumate, făcut cu „ordinarul” pe la cinspe anișori, când abia își terminase studiile elementare și era o nevinovată, un băiețel reușit foc și scăpărător la minte ca un chibrit, n-are probleme cu tabla înmulțirii, copil pe care-l crește ea, că posibilități are, știe să

tragă la mașina de cusut și să brodeze, de face coadă tot cartierul la ea. Nu s-a lăsat nici el mai pre jos și a recunoscut că are doi copilași blonzi-blonzi, pe care-i crește ea, „infecta”, și pentru care el îi plătește pensie alimentară lunar, plus că nu e trimestru să nu le ducă el bomboane și biscuiți. Păi, dragă, zise ea, de ce să-i plătești la aia pensie dacă zici că n-are caracter, mai bine iei unul din copii și-l ținem noi, că, unde crește unul, crește și doi.

De la local, direct la ciorbița de burtă și de acolo la gară, că li se cam finise bănuții. La București, Getuța declară că ei îi place lucrul clar și limpede, să lămurească situația chiar în ziua respectivă, să n-o mai lungească, hai la infecta acasă să luăm copilul și să te muți la mine, că am apartamentul meu cu dependințe și nu mi-e rușine cu ce câștig. Se duc ei acasă la ea (nevasta dinții care era la serviciu, fiind bufetieră ta, Ciocârlia”), dau buzna înăuntru, înșfăcă un copil (care s-a nimerit și care era mai îmbrăcat în momentul respectiv) și-i lăasă vorbă maică-sii prin celălalt că să-și mai pună pofta în cui după pensie alimentară, la muncă! Când să iasă în stradă dau ochi în ochi cu ea, care venise inopinat acasă, anunțată de o vecină; trăsnete și fulgere — ordinarule, ordinaro, lasă copilul că te mușc, trag de băiat unul într-o parte, altul în alta, să-l rupă în două, până la urmă, Getuța, croitoreasa, o înmoaie pe dezlănțuita mamă cu o lovitură de carotidă, o lasă lata pe trotuar, lumea strigă ca la foc — și s-au dus. Copilul țipa pe drum, ca din gură de șarpe, taci, că eu te-am făcut, eu te omor și-ți dau fondante dacă-l zici și dânzei mamă. Tărășenie mare, miliție, tribunal, descurcă-i dacă poți? Că Gigei se despărțise de ea de câțiva ani, în fapt, dar nu băgase divorț (bagă tu, ba bagă tu), iar între timp începuse și ea, nevastă-sa, să-și refacă viața cu un vecin, salariat la ADAS, persoană serioasă, care-și lăsase și el nevasta pe motiv că era cam bolnăvicioasă și melancolică. În cele din urmă, intervine o mătușă energică din partea adasistului (de meserie organizatoare de cunoștințe, logodne, nunți și înmormântări), mijlocește ea o întâlnire în patru la bufetul, “Tic-Tac”, adică între Gigei, Getuța, adasistul și ea. La început, schimburi de înjurături de mamă și amenințări fățișe (lasă că spun eu chestia cu siropul și păhărelul cu fund dublu, lasă că te torn și eu cu chestia cu chifteluțele de cartofi vopsiți cu carne), el că nu dau copilul, că vreau să-i acord o educație solidă și de ce să-ți plătesc eu ție pensie

alimentară, ca să pui pe tine tot felul de boarfe, ca o pațachină, ea că nu las nici moartă copilul, să știu că mă judec până-n pânzele albe, intervine Getuța, intervine și adasistul, cum că hai, dom'le, împăcați-vă, să ne refacem cu toții viața și, după trei rânduri de șprițuri, ajung la un acord: îți las copilul, da plătești divorțul și-mi dai un purcel de sărbători, vezi să nu fie prea gras, că-l vreau pentru carne, untură n-am voie să consum.

Între timp, zburând vremea, Getuța făcu și ea un copil cu Gigel, ceea ce se întâmplă și de partea cealaltă, iar la petrecere se invitară reciproc, și mai discutară din nou chestia divorțului, că Gigei nu se grăbise cu taxa.

Tot între timp, Getuța se dovedea o harnică croitoreasă la domiciliu și o mamă energică și dreaptă: copilul provenit de la „ailaltă” era omis sistematic de la spălat, mâncat și culcat, băiatul fugea aproape zilnic la mama lui bună, dar mama lui bună îl trimitea înapoi la tat-su, că ea avea acum unul mic în brațe făcut cu adasistul, și, dacă tat-tu te-a vrut, el să te crească. Văzând situația confuză din jur, băiatul dăduse naibii școala și luase altă pasiune mai utilă:

Învăța mărcile de mașini străine și colecționa pachete goale de țigări americane. Acasă se făcuse rău, se în hăitașe cu celălalt, fratele vitreg mai mare, începuse să-l strice și pe el și Getuța zice că nu mai poate, o să-și ia lumea în cap. Nu era zi să nu-l scoale pe Gigel cu urlete de genul acesta: dragă, vino repede că copilul tău s-a unit cu al meu și-l bat pe-al nostru! Gigel sărea și-i lua la bătaie cu cureaua de la pantaloni și de aici alt scandal monstru, că de ce dai în al meu mai tare și-n al tău mai moale? Atunci s-au înțeles în felul următor: pe-al meu îl bat eu, pe-al tău îl bați tu și pe-al nostru îl batem împreună, ca să n-avem discuții.

Într-o zi, din întâmplare, Gigel se întâlnește pe stradă cu „fosta”, iau o bere și niște mici împreună și încep să zică de una, de alta: că Getuța e nervoasă și rea, ține toți banii ascunși la ea și-și ajută neamurile ei, că adasistul nu aduce banii în casă, are patima curselor de cai, plus că sforăie de nu poți închide un ochi, ce mai încolo și-ncoace, hai să ne refacem iar viața împreună. Gigel se duce acasă, își fură lucrurile și cecul, vine la prima nevastă, schimbă yala și-i pune valiza adasistului la ușă, Getuța constată evadarea

mârșavă, vine, urlă ca o fiară, le lasă copilul la ușă, amenință cu proces și pensie alimentară, adasistul urlă și el ca din gură de șarpe, că dacă nu-i dă și televizorul sparge ferestrele...

Și mai departe nu vă spun, că vi se face părul măciucă.

Glumeții

Am un prieten foarte bun și vechi, care a ajuns doctor în nu știu ce (spuneți-mi care intelectual nu e azi doctor în ceva?) și tipul se comporta exact ca un doctor în nu știu ce, adică foarte sobru. El crede că, dacă e savant și dacă nu se comportă sobru, lumea o să-l ia cumva drept altceva. Îl văd glumind și râzând foarte rar și atunci o face într-un fel anume, adică glumește și râde pe dinăuntru, fără să miște buzele și fără să clipească. M-a invitat anul trecut la el, de revelion, simțea săracul și el nevoia de nițel umor și veselie, și-o fi zis că e cazul să profite de mine. Mi-a spus-o sincer, de la început, m-a prevenit că nevastă-sa e și ea sobră, că are niște părinți la fel de sobri (și ei doctori în ceva) și niște bunici și niște mătuși la fel de sobre. Cu alte cuvinte, n-aș putea veni eu la revelionul lor ca să-i distrez nițel, pentru că toate revelioanele lor sunt niște parastasuri sinistre, parcă s-ar aduna în jurul mesei niște statui care mănâncă și tac. I-am spus că se înșală în privința mea, am eu ceva umor când mă năpustesc asupra hârtiei, dar, în viața particulară, sunt și eu un sobru ce nu s-a pomenit, nu râd, nu glumesc, adică fac totul ca lumea să mă ia drept un serios. Dar, zic, dacă vrei să ai un revelion vesel, cunosc eu doi tipi nemaipomenit de hazoși, pe care și alte familii i-au invitat în ocazii de acest gen și s-au simțit grozav cu ei, au râs de glumele și șotiile lor de s-au prăpădit. Bun, zice, adu-i că vreau să fac o surpriză plăcută familiei.

I-am căutat pe cei doi tipi hazoși, le-am spus despre ce este vorba și ei au fost de acord să distreze familia prietenului meu, contra masă și băutură la discreție. În seara de revelion am fost prezenți în casa respectivă la ora zece, îmbrăcați în negru și cu papioane în picățele la gât. La început, atmosfera a fost sobră și decentă, adică până când s-au adus piftiile și țuicile și până s-au spus primele urări. Le-am zis, de altfel, tipilor, dinainte, să nu se lanseze până nu le fac eu semn, adică până când nu se încălzește, cât de cât, atmosfera.

Dar încălzirea s-a făcut repede, pentru că tipii, cum s-au văzut cu țuiculița în mâini, au început să ciocnească cu toți membrii familiei și să se pupe cu ei, mai ales cu cele două bunici și trei mătuși diabetice, pe care le-au făcut să se bine dispună, să chicotească și să zburde ca niște puștoaice. Mai mult, șmecherii au descoperit într-o cameră alăturată încă un membru al familiei, ținut în rezervă, un bunic paralytic, care-și pui la bătrânețile într-un cărucior cu două roate, l-au adus printre noi, să trăiești, papa, Anul Nou cu bucurie și să te vedem pe patru roate, răsese, aplauze, țuica își făcea efectul, era o veselie teribilă în familie, prietenul meu mă felicita la ureche pentru cei doi tipi, zicând că-s grozavi. Stai, zic, că abia acum le dau drumul să se dezlănțuie. Și le-am făcut semn celor doi glumeți să-i dea drumul.

Cei doi artiști de meserie, au început cu un număr modest, intitulat: „Fă și tu altuia ce-ți fac eu ție”.

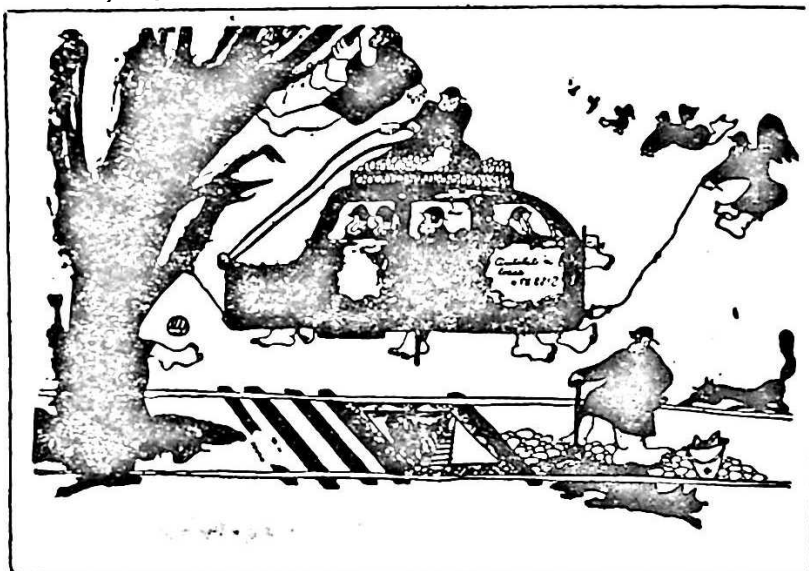
După un instructaj detaliat și după ce s-a obținut cuvântul de onoare din partea participanților la joc că se vor ține de cuvânt, glumeții au făcut rost de o foarfecă și i-au tăiat cravata în două prietenului meu.

Acesta a rămas o clipă încremenit și stupefiat, dar ceilalți au izbucnit într-un râs dement și, atunci, a început și el să râdă demential, după care s-a repezit spre mine cu foarfecă și mi-a înjumătățit papionul.

Eu, ca să nu mă las, i-am tăiat pantalonul unuia dintre bunici, bunicul respectiv i-a sfâșiat fusta unei mătuși, mătușa i-a tăiat mâneca de la haină unui unchi și așa mai departe, până când am rămas toți în zdrențe, dar cuprinși de o veselie nebună, una dintre mătuși a râs atât de mult încât a apucat-o un sughiț teribil, nu se mai putea opri, dar glumeții i-au aplicat niște pumni după ceafă de-au lăsat-o lată. Cu alte cuvinte, atmosfera era cum nu se poate de veselă, mai ales că se trecuse la friptură și vin, un tămâios de la producător, glumeții mei mâncau și beau pe rup tele, sub privirile pline de admirație ale gazdelor.

Mărturisesc că în acele clipe, eu însumi eram mândru de ei, în calitate de prieten și impresar. Dar distracția abia începea, căci cei doi producători de glume, șotii și veselie erau într-o vervă turbată. A urmat jocul intitulat: „Hai să facem o glumă tâmpită”, care a debutat

grozav: unul dintre glumeți a pus ardei tocat în paharul unei bunici și aceasta a căzut brusc, ca o rufă de pe frânghie, după prima înghițitură, dă-i palme, dă-i valeriană, (că era cardiacă), dă-i respirație gură la gură, dar, când și-a revenit, toți au râs și au zis că „e bună”. Dar nici celălalt glumeț nu s-a lăsat mai prejos, a dispărut câteva minute, s-a auzit soneria de la intrare, și gazda a găsit introdusă pe sub ușă o telegramă prin care se anunța decesul unei rude foarte apropiate și foarte dragi, un moment de panică o nouă sincopă cardiacă din partea unei bunici, după care glumețul a zis cu mândrie că poanta îi aparține și am intrat din nou pe teritoriul roz al buneii dispoziții. S-a băut din nou, s-a mâncat, s-a pus muzica și a început dansul, unul dintre bunici tocmai se lansase într-un străvechi Boston cu o mătușă, când deodată, i-am văzut dispărând pe amândoi într-un șifonier, căci glumeți întinseseră o rețea nevăzută din fire de nailon prin încăperea rezervată dansurilor, astfel încât, atunci când ceilalți s-au dus să-i recupereze din șifonier, și-au rupt și ei nasurile și s-au trezit fără danturi. Au mai urmat și alte glume, la fel de reușite, după care cei doi glumeți profesioniști s-au gândit să-și facă ultimul număr (numărul bombă) și să plece, pentru că se făcuse deja ora unu, iar ei mai aveau o comandă la o altă familie care-i aștepta.

În ce a constatat ultimul număr, numărul bombă?

Unul dintre glumeți a ieșit afară, neobservat, s-a urcat pe acoperiș, a legat de o sârmă un șomoioag de câlți înmuiat în benzină, i-a dat foc, după care a coborât obiectul în flăcări în dreptul ferestrelor prietenului meu. Celălalt glumeț a început să urle: foc! foc!

După care s-a declanșat o panică înfiorătoare, țipete, urlete, fiecare încerca să se salveze singur și înaintea celorlalți, s-a răsturnat masa cu bucate, s-au dărâmat mobile, a fost strivit un câțel, au leșinat persoane, în sfârșit, gluma a fost teribilă, chiar așa a zis și glumețul care s-a întors de pe acoperiș în momentul în care zăceau pe jos numeroase persoane aflate în stare de totală interdicere fizică și nervoasă. Nu-i așa că asta a fost cea mai bună? au întrebat glumeții. La care prietenul meu, doctor în nu știu ce, i-a pocnit pur și simplu în cap cu un scaun, i-a lăsat lăți și în nesimțire, i-a târât afară și i-a aruncat pe scări.

Vă întrebați, probabil, ce mi-a făcut mie, care-i adusesem în casa lui pe cei doi glumeți. Nu mi-a făcut nimic. Am sărit pe fereastră.

— Imbecilule — i-am strigat de jos, de pe trotuar — n-ai pic de simț al umorului!

Puișor

Puișor dispăruse de acasă de o săptămână încheiată.

În prima zi nu s-au alarmat, au crezut că s-o fi dus prin vecini, la o vorbă, ca să-și mai omoare plictiseala. A doua zi, prima care se alarmă fu bunica. Bunica nu putea să-și înceapă ziua dacă nu-l pupa pe frunte pe pui șor și dacă el nu-i spunea cu glasul lui, care cândva fusese dulce și cristalin, dar care acum se dogise de atâta fum și alcool: „Bună dimineata, bunicuțo întreaga familie s-a adunat în sufragerie, cu ocazia prinsului și a luat cu îngrijorare cazul în discuție. Unde ar putea fi puișor și de ce plecase el de-acasă? L-a supărat cineva, i-a spus cineva „dă-te mai încolo” sau i-a făcut vreo aluzie, pentru că puișor — lucrul acesta trebuie știut — este de o sensibilitate nemaipomenită, nu suportă aluziile. Nimeni nu-și amintea de vreo jignire sau aluzie la adresa lui puișor, nimeni nu înțelegea de ce părăsise el domiciliu părinților, iar bunica — și ea o sensibilă — anunța că simte cum i se ridică tensiunea, să se facă

ceva pentru găsirea lui puîşor, dacă, doamne fereşte, i s-a întâmplat ceva?

Se dădură telefoanele de rigoare la Miliţie şi la Salvare, dar nici urmă de puîşor. Tata, mama şi o mătuşă, văzând că tensiunea bunicii creşte şi se ridică, plecară pur şi simplu în căutarea lui pe străzi şi prin diferite localuri publice. Ce se gândiră mama şi mătuşa lui, cu mintea lor sinceră şi naivă? Să calce mai întâi toate bibliotecile oraşului, nu cumva puîşor s-o fi cufundat în lectură şi o fi uitat să mai vină acasă?

Dar tatăl se enervă, pe bună dreptate:

— Ce să caute el în bibliotecă, el care n-a mai pus mâna pe o carte de când l-am prins atunci jucând poker cu nişte lichele şi l-am obligat să-şi înghită fulul de dame, el care a citit de zece ori „Misterele Parisului”, de şase ori „Contele de Bragelone”, care-a zis faţă de musafiri că poezia „Pe lângă plopii fără soţ” a fost scrisă de Cornel Fugaru şi care s-a lăsat de şcoală în clasa noua şi jumătate?

Ei bine, chestia asta a supărat-o de moarte pe mătuşă, care-l iubea pe puîşor ca pe ochii din cap şi care-l legănase şi-l crescuse de mic copilăş, căci ea n-avusese parte de aşa ceva.

— Cum poţi, zice ea, să-ţi jigneşti propriul copil pentru o gafă nevinovată, când ştii cât de sensibil este şi că eu am propus să întrerupă şcoala, ca să se mai întremeze vreo câţiva ani acasă şi prin parcurile publice?

Tatăl n-avu încotro şi, vreme de o zi, colindară toate bibliotecile oraşului, inclusiv Biblioteca Academiei, dar nici urmă de puîşor. Când veniră seara acasă, frânţi de oboseală, bunicuţa făcuse deja şaisprezece cu unsprezece şi avea comprese la tâmpile. Ea susţinea că se află în posesia motivului pentru care puîşor ar fi putut să plece de acasă, supărat. Cu o zi înainte, cineva îi spusese lui puîşor, cu ironie şi în treacăt:

„Scoală-te, dragă, că s-a crăpat de douăsprezece şi n-o să mai ai somn după amiază, când trebuie să-ţi faci siesta. Luat la strâmtoare, tatăl recunoscă că el este autorul respectivei ironii pe care, zicea el, o făcuse fără nicio intenţie rea, dar mama, mătuşa şi bunica doar că nu l-au luat în unghii, cum de şi-a permis el să-l ironizeze pe puîşor că dormea la ora prânzului, când ştia foarte bine că băiatul, la cei 22 de anişori ai lui, este în creştere şi trebuie să-şi revină din punct de

vedere nervos și moral după șocul pe care l-a suferit. În ziua în care taică-su a comis gafa aceea îngrozitoare, propunându-i să învețe o meserie manuală, dat fiindcă școala îi producea alergii, o alergie pe care nici doctorii nu știau cum s-o vindece, în sensul că pușor, când trecea pe lângă o astfel de instituție, făcea bubulițe pe tot corpul și se scărpină apoi o noapte întreagă? Clanul familiei ajunsese la concluzia că pușor, ființa lor dragă, pentru care trăiau și munceau toți ai casei, a plecat de la domiciliu supărat și jignit și trebuie căutat de urgență, până nu comite, doamne ferește, ceva ireparabil. Așa că, în ziua următoare, încă din zori, tata, mama și mătușa plecară să colinde străzile și orașul, magazinele, casele de cultură, sălile de concerte, sălile de teatru și cinema, inclusiv Circul de Stat, în căutarea l-ai pușoi.

Dar pușor nu era nicăieri, Miliția nu știa nimic. Salvarea de asemenea.

Când veneau seara acasă, cu picioarele umflate de atâta umblet, îi luau tensiunea bunicuței, și tensiunea acesteia creștea văzând cu ochii.

Trecu astfel o săptămână, până când tatăl, chinuit de gândul negru al vinovăției, avu o idee trăznit. El zise:

— Nu cumva pușor al nostru o fi intrat în vreo cârciumă și s-o fi apucat de alcool, pentru că eu cunosc un caz celebru cu un bărbat tânăr care a fost trimis de familie să cumpere o pâine din colț și el s-a apucat de băutură și a revenit în sânul familiei dragi abia peste două săptămâni, cu pâinea la subțioară.

Bunica, mama și mătușa s-au repezit la el să-l sfâșie de viu. Cum a putut el, tată denaturat, să gândească așa ceva despre pușor, care este un băiat fin și delicat ca o fată mare și care n-a pus alcool în gură în viața lui și care alt viciu decât că fumează dimineața un pachet de „Kent” și după amiază, la cafeluță, o havană, nu are? Ce să caute el în cârciumi, el, care este un însingurat și un meditativ, care se enervează ce nu s-a pomenit din cauza gălăgiei, încât toți ai casei merg în vârful picioarelor când doarme sau când cade el pe gânduri? Dar cu cât bunica, mama și mătușa se indignau mai violent, cu atât susținea tatăl că el are o presimțire sigură că pușor a prins gustul cârciumii.

— Bine, acceptară femeile, în cele din urmă, îţi facem hatârul şi luăm mâine toate cârciumile din oraş la rând.

A doua zi, cele trei personaje porniră la drum din zori. Tatăl propuse să înceapă chiar cu băruleţul din colţul străzii lor, un local micuţ şi cochet, cu zece mese şi trei scaune la bar, înfiinţat recent la cererea cetăţenilor, care solicitaseră, de fapt, un chioşc de pâine sau unul de zi-are. Era ora şase dimineaţa, lumea începea să plece la lucru, localurile publice încă nu se deschiseseră, dar ei se apropiară de vitrina băruleţului şi aruncară o privire înăuntru. Ei bine, ambele femei se prăbuşiră leşinate: puşor era în băruleţ, aşezat la o masă, cu trei pahare goale în faţă şi două paie. Bătură în uşă şi barmanul, care venise mai de vreme, ca să facă curăţenie prin local şi prin acte, le deschise. Cei trei se repeziră spre puşor şi începură să plângă.

— Aici erai, puşor, dragă şi scumpule? De când te căutam, iubitele, că bunicuţa ta a ajuns, de grijă şi supărare, cu tensiunea până la optsprezece! Hai acasă, dragă!

Puşor nu scotea niciun cuvânt, se uita la ei ca şi cum ar fi fost în faţă un perete alb. Barmanul zise:

— Dom-le, bine c-aţi venit să-l luaţi, că nu mai ştiu ce să mă fac cu el, stă la masa asta de o săptămână, nu s-a mişcat de-acolo. Mai intră clientul, mai pleacă, el nimic, l-am luat cu frumosul, zic: du-te, tinere, acasă, poate ai serviciu, poate ai familie, poate ai treabă. El — nimic, bea filtru, fumează şi zice că se simte bine şi că el nu mai pleacă de-aici. Şi dacă l-am văzut liniştit şi la locul lui, l-am lăsat în pace.

Tatăl, mama şi mătuşa îi dădură imediat un telefon bunicuţei, bunicuţa veni şi ea repede, sprijinită în două bastoane, îl pupară cu toţii pe puşor, îl mângâiară, apoi îngenuncheară în faţa lui şi-l implorară să vină acasă, să nu le amărăscă sufletul. Puşor clipea foarte rar şi zicea doar atât: nu merg, eu aici stau, aici îmi place, aici sunt în elementul meu. După câteva ceasuri de ciorovăială, familia se decise să-l ia cu forţa acasă, adică să-l smulgă de pe scaun şi să-l ducă pe braţe. Zis şi făcut: tatăl, mama, mătuşa, bunicuţa, plus barmanul se prinseră unul de altul şi începură să tragă de puşor, ca să-l smulgă din bar. Puşor nimic, nici nu se clintea. Atunci tatăl avu o nouă revelaţie: se duse la picioarele lui puşor, se uită sub masă şi

descoperi că acestea prinseră rădăcini. Pur și simplu îi crescuseră din picioare niște rădăcini care se înfipseseră în betonul localului, niște rădăcini viguroase, tinere, bine ramificate. Familia se gândi ce se gândi, barmanul îi sfătui să aducă un fierăstrău și să taie rădăcinile, dar mătușa avu o altă idee: să-l smulgă cu rădăcini cu tot, fără să i le rupă și să-l ducă acasă, să-l planteze în curte, ca să-l aibe lângă ei și să-l îngrijească. Așa și făcură: îl smulseră pe pușor cu rădăcini cu tot, îl duseră acasă și-l plantară în curte, poate, ziceau, o să crească mare, o să facă fructe și-o să aibă și ei cu ce se hrăni la bătrânețe.

Într-adevăr, peste câteva luni, fiind bine udat, pușor dădu în floare, apoi florile se scuturară, veni toamna și toți ai casei așteptau să vadă ce fruct va da. Dar el nu făcu decât o păstaie, tot e bună și-o păstaie, decât nimic, ziseră ai casei, și desfăcură păstaia, teribil de curioși. În păstaie ce credeți că era? O boabă? Nu. O hârtiuță pe care scria: „Proștilor, v-am păcălit”.

Ciprian Popescu

Ciprian Popescu e un bărbat de 45 de ani, înalt, plinuț, cu fața rotundă, mustăcioară fină, poartă tot timpul ochelari de soare și o umbrelă neagră, e îmbrăcat elegant și miroase discret a parfum franțuzesc.

E chiriașul unei bătrâne care-l vede foarte rar pe-acasă. Când vine, aduce cu el un geamantan solid și bej, șampilat în tot felul de limbi bizare și zice că tocmai s-a întors din Kuweit, unde a fost trimis pentru niște afaceri cu țitei și piei de capră. Dimineața.

pe la zece, iese din casă bine aranjat, bine ras și par fumat, cu o geantă diplomatică în mână, hai și noi după el, să vedem ce face, cu ce se ocupă și ce câștigă. Bea o cafea la un expres, își notează ceva într-un carnet, se gândește și apoi bate agale bulevardele câteva ore, privind în dreapta și-n stânga studiind intens chipurile oamenilor. O fi detectiv, caută vreun criminal? Mai departe, după el. Intră într-un parc, schimbă mai multe vorbe cu o bunică și nepotul ei, se urcă într-un tramvai și iată-l pe peronul Gării de Nord, așteaptă sosirea trenurilor, urmărind cu ochii larg deschiși fiecare figură. La un moment dat, vede o femeie încă tânără, care târăște cu greu după ea un geamantan și un copil, fața ei e tristă și plânsă. Ciprian se repede, îi zice sărut-mâna, îi ia geamantanul și o ajută. O urcă într-un taxi și pornesc în oraș. Ea, femeia, e surprinsă, mă cunoașteți de undeva, desigur, din vedere, tocmai așteptam pe cineva care n-a venit și v-am văzut, ce s-a întâmplat de sunteți tristă, să nu-mi spuneți că aveți vreun necaz, că aș fi dezolat.

Scoate din valioară o ciocolată și o dă copilului, ea suspină și zice că mai bine să nu-și aducă aminte de ce s-a întâmplat, ajung între timp acasă, el vine până sus și urcă cu ea într-un apartament cu două camere. O dulceață, o cafeluță, el se recomandă avocat, ea începe să plângă, el îi ia mâna și i-o mângâie, după care ea se revarsă și-i spune totul, cum s-a dus intempestiv într-o vizită la soțul ei, care era într-o detașare pentru o lună undeva, în provincie, că-i dăduse o vecină în cărți și-i ieșea că bărbatu-su o înșală cu una șatenă la așternut, ajunge pe nepusă masă acolo și-l prinde cu o fată de la cantină, una de 17 ani, blondă foc, cârnă și cu pistrui, le-a făcut un scandal monstru și-a plecat înapoi. Acum e hotărâtă să

bage divorț, așa nu se mai poate, că ea l-a iubit ca o nebună și și-a sacrificat-tineretea, ca acum el-să-i facă o asemenea porcărie, fir-ar ei ai dracului de bărbați, cu cine i-a inventat. Într-adevăr, doamnă, sus până el, e ceva groaznic în ultimul timp, bărbații nu mai știu să aprecieze femeile, se poartă cu ele ca niște brute, am o grămadă de cazuri de acest gen și cred că nu există o altă soluție decât să băgați, divorț, sunteți tânără, frumoasă, fină, e păcat să vă sacrificați cei mai prețioși ani din viață. Și eu sunt singur pe lume, încă n-am reușit să cred într-o femeie, căci și femei sunt destule care se comportă așa cum se comportă, mă jenez să dau exemple, că e copilul de față.

Dar n-ați fost căsătorit până acum? Ba da: dar soția mea; răposata, Dumnezeu s-or ierte, era o femeie minunată, dar cam distrată, a călcat-o o basculantă încărcată cu moloz. Vai, condoleanțele mele, lăsați că asta s-a întâmplat acum patru arii și mi-am revenit sufletește. Între timp se bea și un lichior, avocatul îi face persoanei o impresie excelentă, îi dă de înțeles că har interesa un viitor cu ea, căci copilul nu-l incomodează câtuși de puțin, ea se emoționează și sparge un pahar, nu-i nimic, s-a spart ghinionul, iar la sfârșit stabilesc ca el să se ocupe de divorțul ei, să grăbească situația, drept pentru care trebuie depusă. Taxa pe loc, e vorba de vreo cinci mii de lei. A doua zi se văd din noii, el o plimbă, o duce la Capșa, o servește cu Cinzano, fac apoi câțiva pași prin parc, el îi recită din Minulescu, o sărută discret după ureche, după care ea lichidează un CEC și-i dă banii, ca să introducă imediat acțiunea.

Terminând acțiunea aceasta, Ciprian pătrunde cu ajutorul unui taxi direct în cartierul Domenii, se oprește în fața unei vilișoare în stil nemțesc și intră ca la el acasă. O femeie de aproape patruzeci de ani scoate un strigăt de bucurie, îl pupă și-l mângâie, bine te-ai întors din Kuweit, dragul meu, ce e pe-acolo, e bine, se descurcă, uite, am făcut o escală la Paris și ți-am luat de pe aeroport un parfum și niște dresuri pentru ochi, mă scuzi că n-am putut mai mult, am avut nevoie de dolari, că ți-am făcut o surpriză, am cumpărat o mașină, e în vamă, vreau ca la nuntă, peste o lună, să ne ducem la ofițerul stării civile în Citroën, e aproape hidramat, am nevoie de încă șase mii pentru vamă. Ea e o femeie trecută prin ale vieții, a avut o suferință, a rămas singură în urma unei crunte deziluzii, a zis să nu

mai vadă bărbat în ochii ei toată viața, dar el a cunoscut-o la un spectacol, a condus-o până acasă, i-a recitat din Minulescu, i-a adus garoafe de zece ori și a unsprezecea oară a cerut-o de logodnică. El distins, ea distinsă, plus căsuța primită moștenire, plus că câștigase foarte binișor făcând lucruri de artizanat pentru Fondul Plastic, se vor descurca, mai ales că el e om de casă, nu-și dorește altceva decât să fie alături de o femeie sinceră și fidelă. Ciprian ia cei șase mii pentru vamă, zice că se grăbește, că-l așteaptă ministrul adjunct, e nerăbdător să afle ce-a făcut în Kuweit, o sărută dulce după ureche, îi repetă că s-a gândit tot timpul la ea, cum naiba de n-a primit vederile pe care i le-a trimis din Cairo și Tripoli, ne vedem diseară, ieșim la restaurant. Ciprian sare în alt taxi și ajunge în Colentina, intră într-o altă casă, alte țipete de bucurie, o văduvă zdravănă, de 45 de ani, îl strânge în brațe să-l sufocă, bine te-ai întors, scumpule, din Paraguay, ai fost cuminte, te-ai gândit la mine, ce bine arăți, draga mea, și ce frumos ai slăbit. Văduva a fost soție de marinar, un om minunat, care a murit de ulcer la sud de Pago Pago, durere mare, Ciprian a cunoscut-o pe stadionul „23 August”, tocmai când i se înmâna un pachet de sute de vreo două kile, câștigase la Pronosport aproape o sută de mii de lei, deși habar n-avea de fotbal, jucase variantele răposatului, care atâta pasiune avea și el.

Ciprian a văzut-o de la peluză, a notat-o, a urmărit-o, a cunoscut-o ca din întâmplare, s-a dus cu ea zilnic la cimitir ca să pună flori pe mormântul răposatului, până când a convins-o că trebuie să-și refacă viața, morții cu morții, viii cu viii, n-are rost să sufere atâta, mai ales că singura ei fată își are rostul ei, e măritată în provincie. Ciprian îi dă și ei vestea cu mașina, un Mercedes pe motorină, aproape nou, vama e cam mare, dar merită, pentru că consumă puțin, uite fotografia mașinii, ea o vede, i se înmoaie picioarele, ce bine c-ai luat-o, că tot mi-ai promis tu că după ce ne căsătorim tragem o raită prin țară. Ce prin țară, dragă, după ce facem actele te duc la Paris, să vezi ce n-ai văzut, Pigalul cu fete goale, Sena în splendoarea ei, Montparnasu' și turnul, că atâta lucru meriți și tu, că nu credeam să mai găsesc în viață o femeie ca tine. Ia zece mii, dragule, nu, nu am nevoie decât de nouă mii cinci sute, ia cinci sute înapoi, ne vedem diseară și ieșim să luăm o friptură la „Garofița.

Ciprian vâra banii în geantă, fuge în alt taxi și face încă două vizite. Una la o croitoreasă de lux cu care e logodit și căreia i-a promis că o duce să vadă Italia, cu turnul din Pisa, cu Piața San Marco și Vaticanul, totul e în regulă, am vorbit, te iau cu mine în prima deplasare, dă-mi repede cinci fotografii șase pe nouă și patru mii, că trebuie să-ți iau bilet de avion. Cealaltă vizită e în folosul unei profesoare de franceză mioapă domnișoară bătrână, în fața căreia el e inginer de poduri, să-l scuze că n-a mai trecut pe la ea de două săptămâni, dar a fost de-a făcut un pod peste Milcov, — a avut greutăți cu un picior care nu se înfigea bine în albie, dă-mi câteva mii din banii noștri (adică ai ei), că trebuie-să-l împrumut pe un coleg care are un necaz, ea zice că nu-i bine să strice cecul, doar știe bine că-l ține pentru cumpărarea unui apartament, el se supără, ea revine și-i dă, treaba ta, în fond tu ești stăpânul meu și tu decizi, vezi și du-te de-ți fă analizele, că dacă termin podul vin și ne căsătorim, că pe urmă, trebuie să fac altul pentru Buzău.

Zi grea pentru —Ciprian. E obosit, e transpirat, dar trebuie să ajungă și-n Șulea, la o familie de măcelari care au o fată, pe Tănțica, dragălașă și scumpă, care a greșit în tinerețe și a născut un copil din flori, i s-a făcut mila lui Ciprian-și vrea s-o ia de soție. Măcelarii sunt putrezi de bani, țin persanele în casă unele peste altele, dulapurile gem de argintărie, degetele lor muncite sunt grele de aur, plus că au o mașină ascunsă la o mătușă, într-un beci, plus niște mobilă stil, unicat, luată de la Consignația pe aproape cincizeci de mii de lei. Ciprian contează în fața măcelarului ca inspector la Ministerul Finanțelor, să nu-și facă griji cu ilicitul, dar acum a găsit o ocazie unică; o sufragerie sculptată, îi trebuie cinșpe mii de lei de urgență. Dar, stupoare! Măcelarul zice: stop, te-am prins, m-am interesat, te-am urmărit, nu ești de la Finanțe, ești un excroc, dă-mi cei douăzeci și două de mii de lei pe care mi i-ai luat, că te calc în picioare. Vin și frații logodnicei, niște haidamaci, toți măcelari, și-l iau pe Ciprian la o chelfăneală sinistră, îl țin o oră numai în pumni și spițuri în burtă, Ciprian scoate banii pe care-i agonisise și-i dă, dar măcelarii nu se lasă și-l dau pe mâna Miliției. Miliția îl avea demult în evidență, mai făcuse el câțiva anișori tot pentru excrocherii. Sunt chemate victimele să dea declarații, acestea sunt stupefiate, leșină, țipă, vai, Ciprian, mi-ai distrus viața, cât am crezut în tine.

Logodnicele pleacă îndoliate, rămâne la urmă văduva marinarului căzut la sud de Pago Pago și-l în treabă pe ofițerul de miliție:

— Dar de ce l-ați arestat, frate?

— Cum de ce? Păi nu v-a excrocat, nu va mințit?

— Păi ce, eu nu știam că mă excrochează și mă minte?!

— Știați?

— Păi sigur. Dar îmi plăcea, c-avea manieră, mințea frumos, parșivul! Dați-mi-l înapoi!

Amor tâmpit

Directorul direcției părculețe din cadrul nu știu cărei instituții (în cadrul căreia există, n-aveți nicio grijă, și o direcție a parcurilor mari, una a lacurilor și alta a fântânilor arteziene) avea o secretară bătrână, o femeie minunată, care făcea cafele minunate și care bătea la mașină cu nouă degete deodată (pe-al zecelea îl ținea de rezervă) dar care a trebuit să iasă într-o zi la pensie pe chestie de vârstă și serviciu îndelungat.

Cineva, un prieten, i-a recomandat directorului o nepoțică în vârstă de 21 de ani, care, terminând liceul și dând buzna de trei ori la rând în ușa facultăților, s-a întors acasă cu cucuie în cap și s-a pus pe căutat serviciu, orice, numai secretară să fie, plăcându-i ei nespus de mult să vorbească la telefon și să facă cafele. Directorul direcției părculețe a chemat-o s-o vizioneze personal, a vizionat-o, fata era în minijupă, avea niște ochi dați naibii de negri și un păr la fel de negru, tapat cu migală, picioare înalte, sâni potriviți. Gata. A angajat-o pe loc. Salariul cam modest, că n-avea vechime, dar mai vedem cum te porți, mai sunt și prime... Directorul o chema foarte des la el în birou, ca să-și clătească privirile lui bătrâne de o jumătate de secol în privirile ei fierbinți în vârstă de două decenii fragede. Până când, într-o zi, a invitat-o cu el pe teren, într-o inspecție și, întârziind ei într-un părculeț din care lipseau luminile și vizitatorii, i-a luat o mână fragilă în mâna sa greu încercată de-ale vieții și i-a declarat că o iubește intempestiv. De-adevăratelea, a întrebat ea, că de aventuri sunt sătulă. De-adevăratelea, a răspuns el. Ca dovadă, a doua zi i-a mărit salariul cu o categorie și au dat fuga cu mașina instituției până la Snagov, unde există un restaurant cu nume haiducesc pe malul

lacului și niște căsuțe de închiriat cu ora, cochete ca din basme așezate chiar deasupra apei. Într-o săptămână amorul lor s-a încins ca incendiul din San Francisco, directorul își petrecea zilele până noaptea târziu cu secretara; du-o la restaurante, du-o la baruri, ia-i flori, ia-i bijuterii, până când ea i-a declarat franș: dragă, nu mai pot fără tine, trebuie să facem într-un fel să ne căsătorim. Bine, zice el, e cazul, căci eu nu mai pot altfel. Noaptea, târziu, ajungând acasă și vrând să se culce, îndrăgostitul director al direcției părculețe și-a adus aminte că are o nevastă în vârstă de 48 de ani, cu care se căsătorise în urmă cu 28 de ani, și cu care avea doi băieți și o fată, fiecare ajunși la casele lor, cu situație. Nevasta și-a permis să-i atragă atenția că, de o lună de zile, vine zilnic acasă spre dimineață, mirosind a parfum franțuzesc ca o artistă de teatru și film, că nu a mai adus un ban în cadrul menajului tot de o lună și ce s-a întâmplat cu el?

El: nimic, treburi multe. Nevasta, ca orice nevastă, a simțit dincotro bate primejdia i-a făcut o vizită inopinată la serviciu, a descoperit pe tânăra secretară, a mirosit parfumul ei, a tras concluzia cuvenită, i-a zis pe românește tot ce poate să zică o vajnică ne vastă româncă unei secretare, secretara a încercat să fie demnă, iar demnitatea i-a fost fatală, pentru că nevasta n-a mai rezistat și s-a repezit cu ambele mâini în coafura ei tapată, a intervenit el ca o fiară, le-a despărțit, urlând că l-a făcut de răs și l-a.com promis, deși toată direcția știa ce trebuie să știe. Ne vasta nu s-a oprit, l-a reclamat până unde a putut și. Ea, oral și în scris, dar șeful cel mai mare (care avea și el o secretară tânără și nostimă) i-a promis că o să controleze situația și o să ia măsuri. Directorul direcției părculețe a ieșit în acea seară cu secretara la un restaurant mărginaș, construit în stil popular, au discutat la un pui cu mujdei situația pe toate fețele, dar ea nu s-a liniștit (îi bătea inima, de indignare, paca-paca) până când el n-a scos din buzunar un inel de aur cu o pietricică roșie la mijloc și nu i-a promis solemn că rezolvă situația într-un fel și se căsătoresc cât mai curând posibil. Întorcându-se acasă, directorul direcției părculețe a avut surpriza să-și găsească adunați în jurul mesei conjugale pe cei doi fii cu soțiile și pe fiica cu soțul, convocați de mama și soacra lor. Directorul i-a somat să iasă afară și să-l lase în pace, să nu se lege de fericirea lui, că e în stare să-i desfieze.

Chiar a doua zi, directorul direcției părculețe a scos de pe un CEC personal și secret suma de 3.000 lei și a introdus divorț. La înfățișare, întrebat de ce vrea să divorțeze de mama copiilor săi, directorul a zis că ea e de vină, că și-a schimbat radical caracterul în decursul anilor, e nervoasă foc, îi face viața imposibilă, plus că între ei s-a interpus și o flagrantă nepotrivire de nivel cultural, ea nu-i mai corespunde, plânge la comedii și râde la „Regele Lear” de se prăpădește, vorbește cu „este multe” și-l compromite în public. Judecătorul a respins acțiunea și atunci directorul s-a hotărât să-și lichideze nevasta prin mijloace personale, pentru ca secretara zicea că nu mai are răbdare, ea nu mai suportă să se uite lumea la ea chiorâș și s-o vorbească pe la colțuri, ori-ori! Directorul trecu la acțiune și, în aceeași noapte, când sosi acasă, se apucă să spargă vesela și să-i rupă nevastei rochiile, ca s-o bage în boală. În altă zi îi expedie o telegramă falsă prin care era anunțată, la două noaptea, că i-a de cedat mama și i s-au sinucis două surori, poate, poate o face un infarct, iar în altă zi, când mergeau pe stradă, se făcu că alunecă și o îmbrânci ca din greșeală sub autobuzul 34, dar bestia de șofer avea frâne bune.

În altă noapte, chemă Salvarea și o internă cu forța la Spitalul Central, declarând că e nebună și că a încercat să dea foc la casă și să-l omoare, dar nici asta nu-i reuși. Trecu atunci la fapte și mai energice, făcu rost de un șarpe veninos de la grădina zoologică și i-l puse în pat, șarpele a mușcat-o, dar nu cu toată convingerea și nevasta a scăpat din nou. Disperat, bărbatul împrumută de la un fost coleg de școală, care lucra în cadrul circului, un tigru nepalez, îl aduse acasă și-l introduse în camera nevastei, dar tigrul era într-o pasă sufletească proastă, n-avea chef să mănânce oameni, a înghițit pisica, s-a săturat și s-a culcat. Disperat că nevasta e mai tare ca oțelul și ca fiarele sălbatice, directorul direcției părculețe a dus tigrul înapoi la circ, i-a dat un picior în spate și a plecat să se întâlnească cu iubita. Iubita n-a venit însă la întâlnire și, tocmai când se plimba el pe străzi, năuc de durere, o văzu într-o mașină decapotabilă în brațele unui străin din țările semicalde. I se făcu rău, se rezemă de un zid, gata-gata să dea în infarct. Colac peste pupăză, venind acasă, el află că a fost retrogradat din pricina delăsării în muncă, fiind coborât ca șef al serviciului ronduri. Cuprins de remușcări, fostul

director al direcției părculețe puse capul în poalele vârstnicei și credincioasei lui soții și plânse în de lung. Ea îl mângâie, el o mângâie, prilej cu care observă amândoi că albiseră, între timp, complet.

Iartă-mă, spuse el, am fost un tâmpit.

O să spunei acum că povestea asta ați mai auzit-o undeva, ați mai văzut-o într-un film sau ați citit-o într-o carte. Și ce dacă?

Greierele și cele 7 arte

În cele ce urmează vă voi spune o poveste extrem de adevărată și suficient de emoționantă despre un greiere și o furnică.

Greierele și furnica au fost prieteni de mici copii, adică încă de pe vremea când se jucau în țarină. Încă de pe atunci, cele două ființe își vedeau personalitatea și capacitățile native. Astfel, de pildă, furnica era foarte curățică și cochetă, nu-și murdărea hăinuțele și era foarte strângătoare de mici obiecte folositoare, în timp ce greierele avea o violentă înclinare spre neglijență trupească și lenevie. În plus, acesta era și o fire meditativă, în sensul că toată ziua fluiera, căsca și se uita pe cer. Crescând și devenind mai mari (atât cât pot crește și deveni mari un greiere și o furnică), ei au intrat la școala elementară, și-au terminat studiile medii și au intrat la o facultate. Născuți și crescuți fiind la țară, s-au decis, la insistențele părinților, să urmeze agronomia, pentru a se întoarce apoi pe aceeași țărână de unde au plecat, cu gândul să o fertilizeze științific. În timpul studenției, prietenia dintre greiere și furnică a avansat atât de rapid, încât s-a transformat într-o puternică iubire, de unde s-a ajuns la logodnă și legământ de comună și veșnică viață viitoare. Dar, în timp ce furnica învăța pe ruptele și avea o atitudine exemplară, greierele sărea foarte des peste cursuri și seminarii, umbla haimana prin oraș și prin baruri. Ba, mai mult, el cheltuia fără pic de rușine bursa furnicii, ajutoarele bănești pe care aceasta le primea lunar de la părinți, obligând-o să dea și meditații furnicilor de școală medie și să scoată un ban în plus.

— Dragul meu, îi spunea adesea furnica, sunt realmente îngrijorată de viitorul tău. De unde la tine aceste apucături de parazit

social? Gândește-te că în curând vei termina facultatea și profilul tău moral este total necorespunzător și ca intelectual, și ca soț.

Cu chiu cu vai, greierele reuși să termine facultatea. El se arătă însă foarte surprins aflând că va trebui să se ducă la țară, ca agronom.

— Am plecat de la țară, ca să mă întorc la țară? urlă el ca o fiară. Nici gând! Aici, la oraș, rămân!

— Dar din ce-ai să trăiești?

— Mă descurc.

Furnica a plecat la țară, greierele a rămas la oraș.

A trăit el din ce-a putut o vreme, după care s-a făcut ospătar. Meseria îl prindea bine, că era arătos, îmbrăcat mereu în negru, cu mustăcioară perfectă, dar într-o seară, servind la o recepție, a scăpat un platou cu legume în decolteul unei tinere cliente și a fost mătrășit. Ce să se facă greierele? S-a dus la furnică, la țară, i-a luat bănișorii și grăunțele agonisite și a venit iar la oraș, să se vânture prin cârciumi și baruri. Ce-i veni la un moment dat în gând: să se facă artist. Chiar așa i-a și scris furnicii: „Draga mea, adio. Mă fac artist. Văzuse și el prin câte localuri umblase că toți artiștii erau foarte bine apreciați și îmbrăcați, li se spunea „maestre” și n-aveau program de lucru. Cunosc la un ceai un regizor de film cu barbă și acesta îl luă într-o peliculă de-a lui ca figurant. El se recomanda cascador, dar, de fapt, misiunea lui era să sărute o domniță din mersul calului, după care urma să strunească animalul astfel încât acesta să cadă în bot, ca și cum ar fi fost împușcat. Greierului i-a reușit scena de minune, în afară de un oarecare detaliu: în loc să cadă calul în bot, a căzut el, și regizorul i-a dat papucii, pelicula Eastman Color fiind a naibii de scumpă. Greierele a încercat apoi să se facă sculptor, a confecționat o vreme paftale și cercei prin atelierele Fondului Plastic, dar s-a săturat repede și s-a apucat de poezie.

Cunoștea destui poeți (fie de pe stradă, fie de prin alte locuri publice) și unul i-a explicat că nu e mu să-i să facă rime, totul e să zici niște cuvinte din care omul să nu priceapă nimic, să-l apuce frica și să capete complexe de inferioritate. Așa a făcut: a scris o poezie care se intitula: „He, hi, e, v”, a citit-o prin câteva cârciumi, inclusiv bufetul gării, fiind foarte apreciat de comeseni, după care s-a

prezentat la o redacție literară. Redactorul a citit poezia cu atenție și i-a înapoiat-o însoțită de această frază:

— Ești talentat, dar ai un singur defect: scrii în maniera mea. Dacă nu-ți schimbi stilul, nu te văd bine.

Decât să-și schimbe stilul, greierele și-a schimbat meseria și, în scurt timp, a intrat în orchestra de muzică ușoară „Prigoriile*”, ca contrabasist. Instrumentul era cam mare, cam greu de mânuit, dar prezenta avantajul că, ori cântai, ori nu cântai, tot nu se auzea nimic și nu te lua nimeni în seamă. Într-o seară de toamnă, uitându-se la televizor, furnica l-a văzut pe logodnicul ei cu contrabasul în brațe și a apucat-o plânsul. Cuprinsă de rușine și de indignare, ea a venit urgent la București.

— Cântă tu, greierule, cântă, că la iarnă o să vii iar la mine după bănișori și grăunțe și știi foarte bine ce am să-ți răspund, conform moralei.

La care greierul i-a replicat, obraznic:

— Nu, copilă, că arte sunt multe și de mâine mă fac artist de teatru.

Și iată cum din cauză că cele șapte arte acordă adăpost unui greier impostor, morala fabulei nu se poate îndeplini.

Opera ruptă cu dinții

Terminând recent o carte, avem sentimentul că mi-am scris opera vieții. De mult o țineam în mine, simțeam că fac explozie, trebuia, odată și-odată, să comunic lumii înconjurătoare tot ce știu despre ea și cam ce părere am despre ea, inclusiv despre universul înconjurător. Opul nu era masiv, dar era dens de idei, colcăia de probleme. Era, desigur, o operă artistică, îmi puneam speranțe oarbe în ea, știam că va avea ecou, că voi da lovitura. Am predat-o imediat unei instituții care se ocupă cu răspândirea operelor literare originale și așteptam publicarea ei. Dar nu trecură decât câteva zile de la predarea obiectului și aud că sună cineva la ușă. Deschid și intră un tip mărunț, plinuț și cu ochelari, care mă ia cu privirea de sus până jos și-mi zice, sever:

— Dumneata ești maestrul cutare?

— Păi da, zic.

— Păi să stăm de vorbă, zice, și se instalează la biroul meu, scoate din servietă un dosar și începe să-l răsfoiască, muindu-și degetul pe limbă. Vasăzică dumneata ai compus o recentă operă artistică.

— Mai mult literatură, precizez, gândindu-mă cam de unde ar putea fi tipul și ce dorește să-mi reproșeze.

Zice:

— În lucrarea dumitale există un fragment care se referă la activitatea instituției noastre și pe ches tia asta va trebui să stăm de vorbă. Conducerea instituției a analizat fragmentul și a decis că acesta este eronat, greșit orientat și trebuie radiat. Este vorba despre ADAS.

— ADAS?! Fii, dom'le, serios, zic, n-am scris eu despre așa ceva în opera mea!

— Ba da. Citez: „deși avea o asigurare pe viață și era burdușit de certitudini, Ionescu muri ca un tâmpit, în timp ce dormea și visa canguri”. Ce vrei mata să spui cu asta? Că un individ care face o asigurare pe viață e un tâmpit?

— Nu. Tâmpenia lui nu avea nicio legătură cu asigurarea.

— Din text nu reiese chestia asta. Nu reiese nici faptul că el a murit liniștit și împăcat sufletește, ști ind că lasă familiei toate beneficiile care decurg din asigurare. Și nici faptul că ADAS-ul îi asigură înmormântarea. De ce vrei să faci mata o proastă propagandă instituției noastre? Mata ești asigurat?

— Nu, și nici nu doresc.

— Se vede că ești străin de problemă. Scoți fragmentul și abia după aceea publici opera.

— Nu-l scot.

— Ba da, îl scoți.

Deci el zicea să-l scot, eu nu, și așa ne-am ciorovăit vreo oră, până când mi-am ieșit din minți, i-am îndesat o duzină de pumni în ceafă și l-am aruncat pe ușă afară. Eram furios ca o fiară. Ia uite, domnule, cine vine să-mi dea mie sfaturi cu privire la opera mea literară!

A doua zi, dis de dimineată, sună cineva la ușă, iau un picior de scaun în mână, deschid, dau să-l pocnesc pe individul de la ADAS, dar nu era el, era un tip înalt, delicat și politicos, tot cu ochelari.

— De unde ești? întreb eu, cu piciorul de scaun ridicat, gata să lovesc.

— De la Loto-Pronosport.

— Și ce dorești?

— Să stăm de vorbă.

Individul se strecoară înăuntru, se așază, scoate din servietă un dosar și zice:

— Mata ai compus o operă literară în care te referi și la activitatea I.S. Loto-Pronosport, ceea ce noi îți mulțumim pentru atenție. Am citit fragmentul respectiv și avem să-ți facem câteva propuneri de îmbunătățire. Un personaj zice la pagina 67, aliniatul doi: „Am rupt la lozuri în plic până am făcut bășici la dește și singurul câștigător era cu „mai trage o dată”. Să mai trag o dată? Cu ce? Cu pușca „Ce semnificație are această replică? De ce te joci mata cu cuvintele, profitând de faptul că ești scriitor și că le ai la îndemână? De ce te-ai oprit tocmai la un aspect negativ și nesemnificativ, când recent o tânără casnică din județul Buzău a câștigat la loz în plic un Trabant? De ce nu te duci până-n județul Buzău să stai de vorbă cu ea, să scrii despre ea, că-ți asigurăm noi transportul? Și de ce zici că

lozurile fac bășici la degete? Ca să dai de înțeles că hârtia pe care sunt tipărite nu e de bună calitate? Și de ce spui că tipului îi vine să tragă cu pușca după ce joacă la loz în plic? Era cumva vânător? Atunci de ce nu specifici, de ce crezi confuzii? Fii amabil și refă fragmentul.

Am în casă, pentru orice eventualitate, un pistol de tip turcesc, de pe vremea pandurilor, piesă de muzeu unică, îl iau din panoplie și mă îndrept fioros spre pronosportist.

— Ieși, că trag!

— Ești nebun? mă întreabă el, sincer.

— Ieși, că glonțul e pe țeavă.

Iese, dar mă amenință că revine, că nu se lasă.

Peste o oră sună iar cineva la ușă, mă înarmează cu pistolul și deschid. Nu e nici adasistul, nici pronosportistul, e altul, se recomandă ca fiind de la T.A.P.L., șef al sectorului de propagandă, un tip zdravăn, bine legat, îmi dau seama că aici nu am nicio șansă să mă descurc cu forța fizică, trebuie să lucrez blând.

Omul T.A.P.L.-ului avea și el asupra lui un fragment din opera mea în care activitatea acestei instituții de alimentație publică nu era prezentată într-o lumină favorabilă. Citatul suna astfel: „Gigei ceru o friptură de curcan pe varză, ospătarul sosi cu ea peste o oră, dormind în picioare, se împiedică de frapieră, scăpă porția pe masă, se trezi brusc și avu următoarea remarcă de haz: nu v-am adus curcan pe varză, ci varză pe curcan. Apoi râse singur, demascându-și în chip neplăcut gravele lipsuri ce le avea în dantură și educație. TAPL-istul extrăgea de aici concluzia că eu prezint lucrătorii din alimentația publică într-o lumină grotescă, folosind un umor de calitate îndoielnică, reproșând unui om al muncii cu venituri modeste lipsa unor măsele, ceea ce dovedește din partea mea un cinism inadmisibil. Atunci de ce să ne mai mirăm că pe trimestrul în curs T.A.P.L.-ul nu și-a făcut planul, dacă eu prezint publicului astfel de aspecte deformate? Am scăpat de el promițându-i că voi medita asupra observațiilor și că voi scrie în curând o nouă operă de anvergură în care munca ospătarilor va fi prezentată mai optimist.

M-am baricadat în casă, n-am mai deschis la nimeni, dar a doua zi, când m-am dus în colț să-mi cumpăr iaurtul, m-au prins de mânecă reprezentanții IAL-ului și ai spălătoriei chimice „Luceafărul”

care, tot pândindu-mă pe la ușa de două zile, se împrieteniseră și se încuscriseră. Fuseseră trimiși de respectivele instituții ca să stea de vorbă cu mine pentru a mă convinge să refac, să reduc sau să radiez acele fragmente în care un personaj avea găuri în acoperișul casei și umbla cu cămașa murdară. De ce nu ni s-a adresat nouă dacă avea găuri în acoperiș, unde e cererea lui, la ce număr a fost înregistrată, de ce umblă cu cămașa murdară, de ce n-a dat-o la spălătoria „Luceafărul” să i-o facem lună? Indivizii fiind doi la număr, nu aveam curajul să mă reped cu scaunul sau pistolul asupra lor, așa că le-am ținut un scurt curs popular despre ficțiune, adevăr artistic despre veridic și verosimil, despre fantezie, metaforă și alte drăcii de genul acesta, după care cei doi mi-au cerut o promisiune scrisă că voi revedea opera în sensul observațiilor lor și au plecat.

A doua zi m-am dus unde trebuie, mi-am retras opera, am recitit-o cu melancolie, după care mi-am pierdut mințile și am rupt-o cu dinții în mici bucățele. O să mă întrebați: de ce? De ce nu am rezistat presiunilor, dacă sunt un artist adevărat, cu vocație?

Păi pentru că în dimineața respectivă a venit la mine un pompier voluntar din bloc, cu casca pe cap și târnăcopul în mână; el mi-a atras atenția asupra acelui fragment din operă în care spuneam că, în timpul unui incendiu, un tânăr pompier voluntar a salvat o tânără fată și, în vreme ce o transporta pe brațele sale, profita de fumărie și o săruta insistent pe gură, deși ea îi atrăgea atenția în felul următor: dragă, nu e momentul. Pompierul voluntar m-a avertizat solemn că, dacă las această infamie în operă, calomniind viața și spiritul de sacrificiu al acestei bresle care s-a acoperit de glorie în Dealul Spirii, el personal îmi va da foc la casă și voi arde în ea ca un șobolan. Și atunci ce puteam să mai fac?

SUMAR

Pâinișoară, abacul și robotul...	2
La iarbă albastră...	5
Culoarea galben...	7
Sentimentul învinge...	8
Țara lui Papură Vodă ...	11
Cotoiul...	14
Până la Dumnezeu te mănâncă sfinții...	16
Cine fură azi un ou...	18
Manole...	21
Mama răniților...	25
Farfuriștii...	27
Preșul...	29
Lupul și năravul...	32
Ultima șuetă...	34
Viitorul și formularul...	37
Vecinii...	40
Povestea câinelui...	42
Inventatorul...	44
Omul cu pila...	48
Boul și vițelii...	50
Vindecarea de geniu...	52
Dragoste bolnavă...	55
Păcatul vitezei...	57
Refacerea vieții...	61
Glumeții...	63
Puișor...	65
Ciprian Popescu...	68
Amor tâmpit...	71
Greierile și cele șapte arte...	73
Opera ruptă cu dinții...	76

Notă: Primele 9 povestiri (adică până la „Manole”, inclusiv) au fost publicate în volumul „Umor”, apărut la Editura Eminescu, 1970. Celelalte sunt inedite.